

Român - Na'vi Dicționar v. 13.22

Tirea Aean (Corey Scheideman) & Marki (Mark Miller)
Compiled and Translated by Titstewan
www.LearnNavi.org

Ultima actualizare: 18-04-2014 !!! UNDER CONSTRUCTION !!!

Un român - Na'vi dicționar. **Caractere aldine** indică cuvinte în limba română *Literă cursivă* indică echivalentul Na'vi. Text simplu indică categorii gramaticale: paranteze indică notele suplimentare. «X» reprezintă un infix, unde *t*«pre-primul»«1»*ar*«2»*on* sunt pozițiile. Nume proprii au fost capitalizate. – și + indică faptul că o aplicație sau adpoziție poate cădea pe fiecare parte. Cunoașterea proceselor presupune înmuierărea unor consoane va fi asumată.

Abrevierile:

– = graniță de morfem
+ = graniță morfem de leniție
<> = morfem de infix
adj. = adjectiv
adp. = adpoziție
adv. = adverb
conj. = conjuncție
c.w. = cuvânt compus
dem. = demonstrativ
intj. = interjecție
inter. = interogativ
n. = substantiv
nfp. = nu pentru persoane

num. = număr
ofp. = numai pentru persoane
part. = articol
pn. = pronume
prop. n. = substantiv propriu
v. = verb
svin. = verb intransitiv stativ
vtr. = verb tranzitiv
vin. = verb intransitiv
vtrm. = verb tranzitiv modal
vim. = verb intransitiv modal
sbd. = subordonat

Surse

Noi am adunat fiecare cuvânt cât de bine noi am putut. Această sursă este plasat într-un indice după transcrierea IPA și dezvăluie sursa pentru fiecare cuvânt. De interes istoric, acest dicționar sa bazat inițial pe o listă inițială de aproximativ 500 de cuvinte oferite de Dr. Frommer la începutul lunii martie, 2010. Ca limbă a continuat să se dezvolte, vocabular suplimentar a fost adăugat așa cum apare în comunicările de la Dr. Frommer prin intermediul blogul lui său din emailuri. Dr. Frommer a solicitat comunității de LearnNavi.org pentru a ajuta vină cu noul vocabular, prin intermediul **Lexical Expansion Project**. Acest proiect continuă și multe cuvinte sugerate apare acum în lexiconul canonic prezentate în acest dicționar. Alte surse sunt cuvinte modificate prin afixe neproductive, care sunt incluse aici dacă Dr. Frommer le au folosit și cuvinte care au un sens semantic modificat din cauza unei afix productiv. Ordinea de canonicitate, de la cel mai mulți la:

- PF = Dr. Paul Frommer

- M = Filmul
- JC = James Cameron
- G = Avatar Games
- ASG = The Survival Guide
- PND = Pandorapedia.com

A

- above, over:** [i.o] *PF* adp. *iò-*
- 'ah, expression of warning or frustration, 'crap!', hell!':** [t̂sa.'hɛj] *ZS* intj. *t̂sa-hey*
- a, din (utilizate în numele complet):** [tɛ] *JC* part. *te*
- abandona, pleca:** [t'·ɪŋ] *PF* vtr. *txìng*
- ability:** [t̂su.'ʔo] *PF* n. *tsu'ò*
- abstract idea of a suggestion:** [t̂l.'mɔkʷ] *PF* n. *t̂lmok* (derivat din *mok* *suggest*)
- accent, pronunciation:** [l̂i.'ʔu.pam] *PF* n. *l̂i'upam* (c.w. din *l̂i'u* *word* and *pam* *sound*)
- accept:** [m·l̂.'ʔan] *PF* vtr. *mll'an*
- acceptance:** [t̂l.m.l̂.'ʔan] *PF* n. *t̂mll'an* (derivat din *mll'an* *accept*)
- accident:** [f̂ɛ.kɛm] *PF* n. *fekem* (c.w. din *fe'* *bad* and *kem* *action*)
- accidentally, unintentionally:** [n̂it.'kan.lu.ke] *PF* adv. *n̂itkanluke* (c.w. din *n̂itkan* *purposefully, deliberately* and *luke-* *without*)
- accomplish, bring to a conclusion:** [ĥa.'sɛj 's·i] *PF* vin. *hasey si* (derivat din *hasey* *done, finished*)
- accomplishment, feat, great deed:** [ŝæ.'ro.'ʔa] *PF* n. *ŝarò'a*
- acea (acțiune):** [t̂sa.kɛm] or [t̂sa.'kɛm] *PF* dem. *tsakem* (derivat din *t̂sa-* *asta* și *kem* *acțiune*)
- acea persoană:** [t̂sa.tu] *PF* dem. *tsatu* (c.w. din *t̂sa* *asta* and *tute* *persoană*)
- aceasta (acțiune):** [fi.'kɛm] *PF* pn. *fikem* (derivat din *kem* *acțiune*)
- aceasta (lucru):** [fi.'ʔu] *PF* pn. *fi'u* (derivat din *'u* *lucru*)
- aceea, care, asta, acel, acela (cuvântul de funcție):** [t̂sn̂i] *PF* sbd. *tsn̂i* (cu verb subjonctiv în clauza dependent)
- aceia doi, ele (două):** [m̂ɛ.fo] *PF* pn. *mefo* (derivat din *me+* *marcator dual* și *po* *el, ea*)
- acel, care, asta, aceea, acela (cuvântul de funcție):** [t̂sn̂i] *PF* sbd. *tsn̂i* (cu verb subjonctiv în clauza dependent)
- acela (cuvântul de funcție), care, asta, acel, aceea:** [t̂sn̂i] *PF* sbd. *tsn̂i* (cu verb subjonctiv în clauza dependent)
- același fel ca (similaritate situațională):** [t̂ɛŋ.fja] *PF* conj. *tengfya* (c.w. din *teng* *egal, același* and *fya'o* *drum rută*)
- același mod ca (acțiune similară):** [m̂i.'t̂ɛŋ.fja] *PF* adv. *n̂itengfya* (derivat din *tengfya* *același fel ca*)
- același, egal:** [t̂ɛŋ] *PF* adj. *teng*
- același, egal:** [t̂ɛŋ.'kɪ] *PF* conj. *tengkrr* (c.w. din *teng* *egal, același* and *krr* *timp*)
- acest:** [f̂u.ta] *PF* pn., sbd. *futa* (c.w. din *fi'u-t* *acest* (*patientiv*) and *a* *subordinator*)
- acest (marcator propoziției subordonate):** [f̂wa] *PF* pn., sbd. *fwa* (c.w. din *fi'u* *acest* (*subjectiv*) and *a* *subordinator*)
- acest loc, acolo:** [t̂sa.t̂sɛŋ] or [t̂sa.t̂sɛŋ] *PF* dem., n. *tsatseng* (c.w. din *t̂sa* *asta* and *tseng* *loc*)
- acest loc, aici:** [fi.'t̂sɛŋ(ɛ)] *PF* adv., n. *fitseng(e)* (derivat din *tseng* *loc*)
- acesta (persoană sau lucru):** [fi.po] *PF* pn. *fipo* (derivat din *po* *el, ea*)
- acolo, acest loc:** [t̂sa.t̂sɛŋ] or [t̂sa.t̂sɛŋ] *PF* dem., n. *tsatseng* (c.w. din *t̂sa* *asta* and *tseng* *loc*)
- acorda (ii):** [t̂ɛ.'swo.t·ɪŋ] *PF* vtr. *teswot̂ing* (c.w. din *t̂ing* *da*)
- acordul de sollicita, hai ...:** [ko] *PF* part. *ko*
- acquaintance (with the potential for becoming a friend):** [ʔɛj.la.'naɟ] *PF* n. *'eylanay* (derivat din *'eylan* *friend*)
- acquire, get:** [k̂a.n·om] *PF* vtr. *kanom*
- across, aiming for the opposite side of:** [f̂ɛw] *PF* adp. *few-*
- acting on intuition, making an informed guess:** [m̂i.'ʔɛn] *PF* adv. *n̂i'en* (derivat din *'en* *guess*)
- active, energetic:** [ŵa.lakʷ] *PF* adj. *walak*
- activitate, lucru (acțiune):** [kɛm] *PF* n. *kem*

- activity that keeps one busy:** [tɪm] *PF* n. *tin* (derivat din 'in *be busy*)
- actually, as a matter of fact:** [ni.fkɛj.to.'ŋaj] *PF* adv. *nifkeytongay* (c.w. din *tifkeytok situation* and *ngay true*)
- acuma:** [setʰ] *PF* adv. *set*
- add:** [s·uŋ] *PF* vtr. *sung*
- addition, post script (P.S.):** [ti.'suŋ] *Lance* n. *tis-ung* (derivat din *sung add*)
- additionally, besides, furthermore:** [ni.'suŋ] *PF* adv. *nisung* (derivat din *sung add*)
- adevăr:** [ti.'ŋaj] *PF* n. *tینگay* (derivat din *ngay adevărat*)
- adevărat:** [ŋaj] *PF* adj. *ngay*
- adevărat, drept, precis:** [ni.'ŋaj] *PF* adv. *nینگay* (derivat din *ngay adevărat*)
- admit:** [p·l.'ŋaj] *PF* vin. *plingay*
- adorable, endearing, cute:** ['ho.na] *PF* adj. *hona*
- adorableness, cuteness:** [ti.'ho.na] *PF* n. *tihona* (derivat din *hona endearing*)
- adorn:** [i.'o.i s·i] *PF* vin. *ioi si* (derivat din *ioi adornment*)
- adornment, or ceremonial apparel (item of):** [i.'o.i] *PF* n. *ioi*
- aduce:** [za.'m·u.ŋ·ɛ] *PF* vtr. *zamunge* (derivat din *munge duce*)
- adult person:** ['fjɛjn.tu] *PF* n. *fyeyntu* (derivat din *fyeyn ripe, mature*)
- adult, ripe, mature:** [fjɛjn] *PF* adj. *fyeyn*
- adverbial:** [ni] *PF* nî- afix derivă
- advice, bit or piece of advice:** [mo.'waf] *PF* n. *mowar*
- advise:** [mo.'waf s·i] *PF* vin. *mowar si* (derivat din *mowar advice*)
- advisor:** [mo.'waf.si.ju] *PF* n. *mowarsiyu* (derivat din *mowar advice*)
- aer:** [ja] *PF* n. *ya*
- afară, în exterior:** ['wɪ.pa] *PF* n., adv. *wrrpa*
- afecțiune minora:** [sæ.'sp'in.tsjɪpʰ] *PF* n. *săspxinintsyɪp* (derivat din *săspxin afecțiune*)
- afecțiune, boală:** [sæ.'sp'in] *PF* n. *săspxin* (derivat din *spxin bolnav*)
- after:** ['maw.fwa] *PF* conj. *mawfwa* (c.w. din *maw after* and *fwa that*)
- after (temporal):** [maw.'kr̩.a] *PF* conj. *mawkr̩ra* alomorf de *akrrmaw* (c.w. from *krr time* and *maw after*)
- after (temporal):** [a.'kr̩.maw] *PF* conj. *akrrmaw* alomorf de *mawkr̩ra* (c.w. from *krr time* and *maw after*)
- after (time):** [maw] *PF* adp. *maw-*
- after midnight:** ['k'am.t'o.maw] *PF* n. *kxamtxo-maw* (c.w. din *kxamtxon midnight* and *maw after*)
- after sunset, twilight, the time before dark:** [t'on.'ʔoŋ.maw] *PF* n. *txon'ongmaw* (c.w. din *txon'ong sunset* and *maw after*)
- after, afterwards:** ['maw.kr̩] *PF* adv. *mawkr̩r* (c.w. din *maw after* and *krr time*)
- afternoon:** [haʔ.'ŋɪr] *PF* n. *ha'ngir*
- afterwards, after:** ['maw.kr̩] *PF* adv. *mawkr̩r* (c.w. din *maw after* and *krr time*)
- against (as in: fight against):** [wæ] *PF* adp. *wä+*
- aged (for living things), old:** ['ko.akʰ] *PF* adj. *koak*
- ago:** [kam] *PF* adp. *kam-*
- ahead of time, before, already:** [sɾɛ.'kr̩] *PF* adv. *srekrr* (c.w. din *sre before* and *krr time*)
- ai grija, fi atent:** ['na.ri s·i] *PF* vin. *nari si* (derivat din *nari ochi*)
- aici, acest loc:** [fi.'tseŋ(ɛ)] *PF* adv., n. *fitseng(e)* (derivat din *tseng loc*)
- aim, goal, purpose, target:** [ti.'kan] *PF* n. *tikan* (derivat din *kan aim*)
- aiming for the opposite side of, across:** [fɛw] *PF* adp. *few-*
- ajunge:** ['p·æ.h·ɛm] *PF* vin. *pähem*
- ajunge, aproopia:** [l·okʰ] *PF* vtr. *lok*
- ajunge, fi suficient:** [t·am] *PF* vin., intj. *tam*
- ajutor, asistență:** [sɾuŋ] *PF* n. *srung*
- albastru, verde:** ['ɛ.an] *PF* adj. *ean*
- alege, selecta:** [ft'·ɛj] *PF* vtr. *ftxey*
- alienație, nebunie:** [kɛ.'jɛ.ʔuŋ] *PF* n. *keye'ung*
- alight, land (process of):** [kɪ.'w·o] *PF* vin. *kllwo* (c.w. din *kllte ground* and *wo reach for*)
- alive, living, living thing:** [ɾu.'sej] *PF* adj., n. *rusey* (c.w. din *rey live* and «us» *active participle infix*)
- all is well, everything is fine or OK:** [fraw.'zo] *PF* intj. *frawzo* (derivat din *fra'u everything și zo be well*)
- allergen:** [fnɛ.'t'um] n. *fnetxum* (derivat din *txum poison*)
- alo:** [kal.'t'ɪ] *PF* intj. *kaltxì*
- alongside, beside:** ['ro.fa] *PF* adp. *rofa-*

- alphabet:** [sna.pam.'rɛl.vi] *PF* n. *snapamrelvi* (derivat din *pamrelvi* letter (phonetic symbol))
- already:** [li] *PF* adv. *li*
- already, before, ahead of time:** [srɛ.'kr̩] *PF* adv. *srekrr* (c.w. din *sre* before and *krr* time)
- alte:** ['la.hɛ] *PF* adj. *lahe*
- alte (persoană sau lucru):** ['la.po] *PF* pn. *lapo* (c.w. din *lahe* alte and *po* el, ea)
- altfel, dacă nu, sau altfel:** ['t'o.ke.fjɔw] *PF* conj. *txokefyaw* (c.w. din *txo-ke-fya'o-aw* dacă nu o cale)
- although:** [hu.'fwa] *PF* conj. *hufwa*
- am înțeles:** [tslo.'lam] *PF* intj. *tslolam* (derivat din *tslam* înțelege și «ol» infix aspect perfectiv)
- amintire, memorie:** [ʔokʰ] *PF* n. 'ok
- amount:** [hɪm.'t'an] *PF* n. *hɪmtxan* (c.w. din *hɪm* small and *txan* much)
- amusing, humorous, funny:** ['ʔi.pu] *PF* adj. 'ipu
- amuzant, comic, straniu:** ['hi.jɪkʰ] *PF* adj. *hiyik*
- an acquisition, something acquired, a possession:** [sæ.'ka.nom] *PF* n. *săkanom* (derivat din *kanom* acquire)
- an exhibition, a showing:** [sæ.wɪm.'t'u] *PF* n. *săwɪntxu* (derivat din *wɪntxu* show)
- an individual tall, thin waterfall that pours down a sheer high cliff, or off of a floating mountain (countable):** [sɛ.'ʔa.jl] *PF* n. *sé'ayl*
- an instance of defeat, defeat:** [sæ.læ.'t'ajɪn] *PF* n. *sălätxayn* (derivat din *lätxayn* defeat)
- an instance of glowing, glow:** [sæ.'nr̩] *PF* n. *sänrr* (derivat din *nrr* glow)
- anger:** [tɪ.'sti] *PF* n. *tisti* (derivat din *sti* be angry)
- anger (intransitive), be angry:** [st-i] *PF* vin. *sti*
- anger, make someone angry:** [stɛj.'k-i] *PF* vtr. *steyki* (derivat din *sti* be angry și «eyk» causative infix)
- angrily:** [ni.'sti] *PF* adv. *nisti* (derivat din *sti* be angry)
- angry snarl, 'watch it!':** [o.'ɫsss] *LA* intj. *oɫsss*
- ani:** ['ʔl.sɪtʰ] *PF* n. *zɪsɪt*
- animal de spirit:** [ti.'rɛ.a.i.,o.aɪ] *PF* n. *tireaio-ang* (c.w. din *tirea* spirit and *ioang* animal)
- animal, bestie:** [i.'o.aɪ] *PF* n. *ioang*
- annoy, bother:** [sr.æ'tʰ] *PF* vtr. *srätx*
- annoyance:** [sæ.'sræ'tʰ] *PF* n. *säsärätx* (derivat din *srätx* annoy)
- answer, respond:** [ʔ.ɛ.jɪ] *PF* v. 'eyng
- apel la apărare, strigăt de alarmă:** ['rɔw.kɛ] *PF* intj. *rawoke*
- apologie, scuză:** [tsap.'ʔa.lu.tɛ] *PF* n. *tsap'alute*
- apologise (apologize):** [tsap.'ʔa.lu.tɛ 's-i] *PF* vin. *tsap'alute si* (derivat din *tsap'alute* apology)
- apparently:** [tat.'lam] *PF* adv. *tatlam* (derivat din *lam* seem)
- apparently:** [ni.'lam] *PF* adv. *nɪlam* (derivat din *lam* seem)
- appear, materialize, come into view:** [sr.ɛɛ] *PF* vin. *srer*
- appearance:** [tɪ.'lam] *PF* n. *tɪlam* (derivat din *lam* seem)
- appearance, sight, look:** [ʔur] *PF* n. 'ur
- apprentice teacher:** [kar.ju.'naj] *PF* n. *karyunay* (derivat din *karyu* teacher)
- approach, system, process, procedure:** [vɛ.fja] *PF* n. *vefya* (c.w. din *ve'o* order, organization and *fya'o* way, manner)
- approximately, roughly:** [wum] *PF* adv. *wum*
- aproape:** [stum] *PF* adv. *stum*
- apropia, ajunge:** [l-okʰ] *PF* vtr. *lok*
- apă, lichid, fluid:** [paj] *PF* n. *pay*
- apăra, salvați:** [z-oɪ] *PF* v. *zong*
- apărea, părea:** [l-am] *PF* vin. *lam*
- arbaleta:** ['tska.lɛpʰ] *PF* n. *tskalep*
- arbore, copac, pom:** ['ut.ral] *PF* n. *utral*
- arcul (armă):** [tsko] *PF* n. *tsko*
- arcul și săgeata:** [tsko swi.'zaw] *PF* n. *tsko swizaw* (c.w. din *tsko* arcul and *swizaw* săgeata)
- arde, consuma:** [n-ɛkʰ] *PF* vtr. *nekx*
- areal, teritoriu:** [kl.'p'il.tu] *PF* n. *klɪpxɪltu*
- argue, dispute:** [wæ.'t.ɛ] *PF* vtr. *wäte*
- argument, dispute:** [tɪ.wæ.'tɛ] *PF* n. *tɪwäte* (derivat din *wäte* argue)
- argumentative (of an agent), disagreeable:** [lɛ.wæ.'tɛ] *PF* adj. *lewäte* (derivat din *wäte* argue)
- aripă:** [tsjal] *PF* n. *tsyal*
- armband:** [p'aw.p'un] *PF* n. *pxawpxun* (c.w. din *pxaw* around and *pxun* arm)
- armonie, trăiesc în armonie cu natura:** [mɛ.o.a.u.ni.a.'ɛ.a] *PF* n. *meoainiaea*
- around:** [p'aw] *PF* adp. *pxaw-*

- arrival:** [tɪ.ˈpæ.hɛm] *PF* n. *tìpähem* (derivat din *pähem arrive*)
- arrive, get to a place:** [ˈp.a.t.ɛ] *ZS* v. *pate*
- artist:** [ˈrɛl.tʃɛ.o.tu] *PF* n. *reltseotu* (derivat din *reltseo artă vizuală*)
- artă:** [ˈtʃɛ.o] *PF* n. *tseo*
- artă vizuală:** [ˈrɛl.tʃɛ.o] *PF* n. *reltseo* (c.w. din *rel imagine* and *tseo artă*)
- arunca, izgoni:** [k.u.ˈt.akʰ] *PF* vtr. *kurakx*
- arăta:** [w.in.ˈt.u] *PF* vtr. *wìntxu*
- as a matter of fact, actually:** [ni.fkɛj.to.ˈŋaj] *PF* adv. *nìfkeytongay* (c.w. din *tìfkeytok situa-tion* and *ngay true*)
- as always:** [ni.ˈfr.a.kɪ] *PF* adv. *nìfrakrr* (derivat din *frakrr always*)
- as an example, for example:** [nat.ˈkɛ.noŋ] *PF* conj. *natkenong* (c.w. din *na like, as* and *tike-nong example*)
- as an obligation, dutifully:** [ni.ˈtʃon] *PF* adv. *nìtson* (derivat din *tson duty, obligation*)
- as found around a watering hole, smell of living animals:** [a.ˈt.ar] *PF* adj. *atxar*
- as, in the capacity of, in the role of:** [sko] *PF* adp. *sko+*
- as, like:** [pˈɛl] *PF* adp. *pxel-*
- ascend, come up:** [fæ.ˈz.a.ʔ.u] *PF* vin. *fäza'u* (c.w. din *fäpa top* and *za'u come*)
- ascend, go up:** [fæ.ˈk.æ] *PF* vin. *fäkä* (c.w. din *fäpa top* and *kä go*)
- asculta:** [ˈt.ŋ ˈmik.jun] *PF* vin. *tìng mikyun* (de-derivat din *tìng da* și *mikyun ureche*)
- ascuțit (de ace, spini etc):** [pˈi] *PF* adj. *pxi*
- asemenea, și, la fel:** [ni.ˈtɛŋ] *PF* adv. *nìteng* (derivat din *teng egal, același*)
- asemenea, și, în plus:** [kopʰ] *PF* adv. *kop*
- ash, cinder:** [ˈtʰɛ.pl.va] *PF* n. *txepìva* (derivat din *txep fire* și *ìlva flake*)
- asistent, serviciu:** [kl.tɛ.ˈʔɛ] *PF* n. *kìt'e*
- asistență, ajutor:** [sɪuŋ] *PF* n. *srung*
- ask for, request:** [v.in] *PF* vtr. *vin*
- aspect, feature, trait, attribute, characteristic, point, facet, property:** [sɪon] *PF* n. *syon*
- assign a task, command, order:** [kˈ.ɪm] *PF* vtr. *kxìm*
- assigning tasks, commanding, ordering:** [tɪ.ˈkˈɪm] *PF* n. *tìkxìm* (derivat din *kxìm command, order, assign tasks*)
- assistant, helper:** [sɪuŋ.si.ju] *PF* n. *srungsiyu* (derivat din *srung help*)
- assume:** [sɪɛ.ˈfp.ɪl] *PF* vtr. *srefpìl* (derivat din *sre+ before* și *fpìl think*)
- asta (lucru):** [ˈtsa.ʔu] *PF* dem. *tʃa'u* (c.w. din *tʃa asta* and *'u lucru*)
- asta, care, acel, aceea, acela (cuvântul de funcție):** [tsni] *PF* sbd. *tsnì* (cu verb subjonctiv în clauza dependent)
- astfel încât:** [ftɛ] *PF* conj. *fte* (cu verb subjonctiv în clauza dependent)
- astfel încât nu:** [ˈftɛ.kɛ] *PF* conj. *fteke* (c.w. din *fte astfel încât* and *ke nu*) (cu verb subjonctiv în clauza dependent)
- at (locative):** [ɾo] *PF* adp. *ro+*
- at a distance, far away:** [a.ˈlɪm] *PF* adv. *alìm* (derivat din *lìm far, be far*)
- at close range, nearby:** [a.ˈsim] *PF* adv. *asim* (derivat din *sim near, be near*)
- at first, originally:** [ni.ˈsŋæ.ʔi] *PF* adv. *nìsngä'i* (derivat din *sngä'i begin*)
- at long last, finally:** [ni.ˈʔiʔ.a] *PF* adv. *nì'i'a* (derivat din *'i'a end*)
- at night:** [ˈtˈon.kɪ] *PF* adv. *txonkrr* (c.w. din *tx-on night* and *krr time*)
- at the time that, when:** [ˈkɪ.a] *PF* conj. *krra* (de-derivat din *krr time*)
- atac, năvală:** [kˈl] *PF* n. *kxll*
- ataca:** [ʔ.ɛ.k.o] *PF* vtr. *'eko*
- atingeți:** [ʔ.am.p.i] *PF* vtr. *'ampi*
- attempt:** [tɪ.ˈfmi] *PF* n. *tìfmi* (derivat din *fmi attempt*)
- attempt:** [sæ.ˈfmi] *PF* n. *säfmi* (derivat din *fmi try, attempt*)
- attention to detail, thoroughness:** [tɪ.ˈno] *PF* n. *tìno*
- atenție, lua în seamă:** [ˈɛl.tu s.i] *PF* vin. *eltu si* (derivat din *eltu creier*)
- attribute, feature, trait, characteristic, point, aspect, facet, property:** [sɪon] *PF* n. *syon*
- atunci, în acel moment:** [tsa.ˈkɪ] *PF* adv. *tsakrr* (derivat din *tʃa- asta* și *krr timp*)
- augur, semn:** [a.ˈu.ŋi.a] *PF* n. *aungia*
- aurora:** [taw.sju.ˈra.tan] *PF, LN* n. *tawsyu-ratan* (c.w. din *taw sky* and *syuratan (bio)luminescence*)
- auspicious, favorable:** [ˈɛt.ɪpʰ] *PF* adj. *etrìp*
- autoriza, permite:** [t.uŋ] *PF* v. *tung*
- auzi:** [st.awm] *PF* vtr. *stawm*
- Avatar, corp de călător de vis:** [u.nil.tɪ.ˈran.tokʰ] *JC, PF* n. *uniltirantokx* (c.w. din *uniltiranyu*)

călător de vis and *tokx corp*)
avea importanță, conta: [t̥sɿ·an.t·ɛn] PF vin.
tsranten
avoid: [ʔ·aw.nim] PF vtr. *'awnim* (c.w. din
'awn remain and *alim distance*)
awakeness, the state of waking: [ti.'t'ɛn] PF
 n. *tixen* (derivat din *txen awake*)

B

back (of the body): [t'al] PF n. *txal*
back down, give ground: [t·iŋ t̥sɛŋ] PF vin.
t̥iŋ tseng (derivat din *t̥iŋ give* și *tseng*
ground)
back, in response, in answer: [ni.'ʔɛjŋ] PF
 adv. *n̥'eyng* (derivat din *'eyng answer*)
bad: [fɛʔ] PF adj. *fe' nfp.*
bad hearted, malicious: [kawŋ.lan] PF adj.
kawnglan (c.w. din *kawng bad, evil* and
txe'lan heart)
bad tasting: [ft̥'i.'væʔ] PF adj. *ft̥ixivä'* (c.w. din
ft̥xi tongue and *vä' noisome*)
bad-smelling: [on.'væʔ] PF adj. *onvã'* (c.w. din
ontu nose and *vã' unpleasant to the senses*)
badly: [ni.'fɛʔ] PF adv. *n̥ife'* (derivat din *fe'*
bad)
bar, rod, pole: [swɛkʔ] PF n. *swek*
barricade, obstruction: [ɛ.'k'an] PF n. *ekxan*
basically, fundamentally, in essence: [ni.'ran]
 PF adv. *n̥iran* (derivat din *ran intrinsic cha-*
character or nature)
bate (ritmic): [ʔɛ.koŋ] PF n. *'ekong*
bate, lovi: [t'a.k·ukʔ] PF vtr. *takuk*
battle party, squad, military clan:
 [wɛm.po.ŋu] PF n. *wempongu* (c.w. din
wem fight and *pongu group*)
bază, rădăcină: [ŋɿ] PF n. *ngrr*
be above someone in a heirarchy, be some-
one's superior: [ti.'k'im s·i] PF vin. *tixim*
si (derivat din *tixim commanding, ordering,*
assigning tasks)
be afraid: [t'o.pu 's·i] PF vin. *txopu si* (derivat
 din *txopu fear*)
be angry, anger (intransitive): [st·i] PF vin. *sti*
be as it should be, be well, be intact, work
correctly or as nature intended: [z·o] PF
 svin. *zo*
be bad at: [w·æ'tʔ] PF vtr. *wätx*

awareness, notice: [ti.'t̥sɛ.rɿ] PF n. *t̥itseri* (de-
 rivat din *tseri note, notice*)
ață, fir: [kiŋ] PF n. *king*
aștepta pentru, aștepta: [p·ɛj] PF vin. *pey*
aștepta, aștepta pentru: [p·ɛj] PF vin. *pey*
be born: [ʔ·o.ŋ·okʔ] PF vin. *'ongokx* (c.w. din
'ong unfold and *nokx give birth to*)
be busy (negative sense): be tired out and
overwhelmed by an activity that's kee-
ping one busy: [v·ɿ·m] PF svin. *vr̥in* (de-
 rivat din *'in be busy*)
be busy (positive sense), be engrossed in so-
omething one finds especially pleasant and
energizing: [s·u.l·m] PF svin. *sulin* (derivat
 din *'in be busy*)
be busy, be occupied: [ʔ·m] PF svin. *'in*
be curious, odd, strange, unexpected: [h·ɛkʔ]
 PF vin. *hek*
be curious, want to know: [n·ɛw.'o.mum] PF
 svin. *newomum* (c.w. din *new want* and
omum know)
be engrossed in something one finds especi-
ally pleasant and energizing, be busy (po-
sitive sense): [s·u.l·m] PF svin. *sulin* (deri-
 vat din *'in be busy*)
be enthusiastic about, show enthusiasm for,
be excited about: [s·oʔ.h·a] PF vtr. *so'ha*
 (Note: Being enthusiastic is always transi-
 tive in Na'vi -PF)
be excited about, be enthusiastic about,
show enthusiasm for: [s·oʔ.h·a] PF vtr.
so'ha (Note: Being enthusiastic is always
 transitive in Na'vi -PF)
be familiar, be known (with dative): [sm·on]
 PF vin. *smon*
be famous: [t'an.'ɿ·o.ʔ·a] PF vin. *txanro'a* (c.w.
 din *txan much* and *ro'a inspire awe or respect*)
be good at: [fn·an] PF vtr. *fnan*
be horizontal, lie flat: [t'·aj] PF vin. *txay*
be impressive, inspire awe or respect:
 [ɿ·o.ʔ·a] PF vin. *ro'a*
be in order, be organized: [vɛ.'z·o] PF vin. *ve-*
zo (c.w. din *ve'o order* and *zo be as it should*
be)

- be intact, be well, be as it should be, work correctly or as nature intended:** [z·o] *PF* svin. zo
- be interesting, intriguing:** [ʔel.tur tɪ.t'ɛn s·i] *PF* vin. *eltur tixen si* (derivat din *eltu-r brain (dative)* și *tixen awakeness*)
- be known (with dative), be familiar:** [sm·on] *PF* vin. *smon*
- be luminous, glow:** [n·ɾ] *PF* vin. *nrr*
- be miserable, suffer mentally or emotionally:** [ŋ·æ.ʔ·æŋ] *PF* vin. *ngä'än*
- be near:** [s·im] *PF* svin. *sim*
- be occupied, be busy:** [ʔ·im] *PF* svin. *'in*
- be of value, have some positive value, be worth something:** [l·ɛj] *PF* vin. *ley*
- be organized, be in order:** [vɛ.'z·o] *PF* vin. *ve-zo* (c.w. din *ve'o order* and *zo be as it should be*)
- be painful, hurt:** [tɪ.'sɾaw 's·i] *PF* vin. *tisraw si* (derivat din *tisraw pain*)
- be particularly interested in, focus on, specialize in:** [k·an.ʔ·m] *PF* vtr. *kan'in* (derivat din *'in be busy*)
- be patient (ii):** [ma.'wɛj.p·ɛj] *PF* svin. *mawey-pey* (c.w. din *mawey calm* and *pey wait*)
- be perfect, flawless:** [j·oʔ] *PF* svin. *yo'*
- be pleasing or likeable, bring enjoyment:** [s·u.n·u] *PF* vin. *sunu*
- be possible, may:** [tʰs.un.sl·u] *PF* vin. *tsunslu* (c.w. din *tsun be able* and *slu become*)
- be responsible for, look after, take care of:** [v·ɛwŋ] *PF* vtr. *vewng*
- be someone's superior, be above someone in a heirarchy:** [tɪ.'k'im s·i] *PF* vin. *tikxim si* (derivat din *tikxim commanding, ordering, assigning tasks*)
- be vertical:** [k'·ɛm] *PF* vin. *kxem*
- be well, be intact, be as it should be, work correctly or as nature intended:** [z·o] *PF* svin. zo
- be worth something, be of value, have some positive value:** [l·ɛj] *PF* vin. *ley*
- be, or get drunk:** [r·o·u] *PF* vin. *rou* (example use: *rou fa pxir*)
- bead (decorative):** [sɾokʔ] *PF* n. *srok*
- beautiful (inner beauty):** [j·u.ɛj] *PF* adj. *yuey ofp*.
- because of, due to:** [ta.'lun] *PF* adp. *talun-*
- because, from the reason:** [a.'lun.ta] *PF* conj. *alunta*
- become well, heal, get fixed (ii):** [z·o.sl·u] *PF* vin. *zoslu* (c.w. din *zo be well* and *slu become*)
- before:** [sɾɛ.fwa] *PF* conj. *sɾɛfwa* (derivat din *sɾe+ before* și *fwa that*)
- before (time):** [sɾɛ] *PF* adp. *sɾe+*
- before dawn:** [sɾɛ.sɾɪ.'ʔoŋ] *PF* n. *sɾɛsɾr'ong* (c.w. din *sɾe before* and *trr'ong dawn*)
- before midnight:** [sɾɛ.'kam.t'on] *PF* n. *sɾɛkam-txon* (c.w. din *sɾe before* and *kxamtixon midnight*)
- before, already, ahead of time:** [sɾɛ.'kɾɪ] *PF* adv. *sɾekrr* (c.w. din *sɾe before* and *krr time*)
- before, by, up to but not after:** [li.sɾɛ] *PF* adp. *lisɾe+* (c.w. din *li already* and *sɾe+ before*)
- beginner:** [sŋæ.ʔi.ju] *PF* n. *sngä'iyu* (derivat din *sngä'i begin*)
- beginning, starting position, initial location:** [sŋæ.ʔi.tʰɛŋ] *PF* n. *sngä'itseng* (c.w. din *sngä'i start* and *tseng place*)
- begrudgingly, disagreeably:** [ni.wæ.'tɛ] *PF* adv. *nivwäte* (derivat din *wäte argue*)
- behind:** [u·o] *PF* adp. *uo-*
- bend:** [i·l] *PF* vin. *il*
- beside, alongside:** [r·o.fa] *PF* adp. *rofa-*
- besides, additionally, furthermore:** [ni.'suŋ] *PF* adv. *nisung* (derivat din *sung add*)
- best, optimally:** [ni.'swɛj] *PF* adv. *niswey* (derivat din *swey best*)
- bestie, animal:** [i.'o.aŋ] *PF* n. *ioang*
- betray:** [ka.'vukʔ 's·i] *PF* vin. *kavuk si* (derivat din *kavuk treachery*)
- between:** [mi.'kam] *PF* adp. *mikam-*
- beyond:** [nu.æ] *PF* adp. *nuä+*
- beyond perfection, sublime:** [fj·o.lɛ] *PF* adj. *fyole*
- bib necklace:** [fk'i.lɛ] *PF* n. *fkxile*
- bind / bring two or more things together (ii):** [ʔaw.stɛŋ.'j·ɛm] *PF* vtr. *'awstengyem* (c.w. din *'awsiteng together* and *yem put*)
- bine:** [ni.l.'tsan] *PF* adv. *niltzan* (derivat din *siltzan bun*)
- bine făcut, bun (de acest fel):** [sil.'tsan] *PF* adj. *siltzan*
- bine, OK:** [t'am 'tam] *M* intj. *tam tam*
- bioluminescence:** [sju.'ra.tan] *PF,JC* n. *syuratan* (c.w. din *syura energy* and *atan light*)

- bird:** [ʃa.jo] *PF* n. *yayo* (c.w. din *ya air* and *io-ang animal*)
- bird's nest:** [ʃa.jo.tʃʁul] *PF* n. *yayotsrul* (c.w. din *yayo bird* and *tsrul nest*)
- bird, young of an animal, fish, insect:** [ʃli.ni] *PF* n. *lini*
- bit of language, expression:** [ʃliʔ.fja.vi] *PF* n. *li'fyavi* (derivat din *li'fya language*)
- bit or piece of advice, advice:** [mo.'war] *PF* n. *mowar*
- bite:** [fr.ipʔ] *PF* vtr. *frip*
- bitter:** [ʃsjæ.ʔæ] *PF* adj. *syä'ä*
- black:** [la.'jon] *PF* adj. *layon*
- black:** [la.'jom.pin] *PF* n. *layompin* (derivat din *layon black*)
- blade of grass:** [ʃzε.swa.vi] *PF* n. *zeswavi* (derivat din *zeswa grass*)
- blemish, deformity, stain, flawed feature:** [ʃfεʔ.ran.vi] *PF* n. *fe'ranvi* (derivat din *fe'ran flawed nature, inherently defective*)
- blind:** [kak.'rɛl] *PF* adj. *kakrel* (derivat din *rel image, picture*)
- blindness:** [ti.kak.'rɛl] *PF* n. *tikakrel* (derivat din *kakrel blind*)
- blizzard:** [t'an.'fwɛf.wi] *PF* n. *txanfwerwi* (derivat din *txan much* și *hufwe+herwi wind+snow*)
- blood:** [rɛj.paj] *PF* n. *reypay* (c.w. din *rey live* and *pay water*)
- blooming, unfolding:** [ti.'ʔoŋ] *PF* n. *ti'ong* (derivat din *'ong bloom*)
- blue, green:** [ʃε.am.pin] *PF* n. *eampin* (derivat din *ean blue, green*)
- blunt (as a point), dull:** [fwɛm] *PF* adj. *fwem*
- boală, afecțiune:** [sæ.'sp'in] *PF* n. *săspxin* (derivat din *spxin bolnav*)
- boală, starea de a fi bolnav:** [ti.'sp'in] *PF* n. *tispxin* (derivat din *spxin bolnav*)
- boat:** [ʃu.ran] *PF* n. *uran*
- bodily, physical:** [lɛ.'tokʃ] *PF* adj. *letokx* (derivat din *tokx body*)
- bolnav:** [sp'in] *PF* adj. *spxin*
- bond with, establish a neural connection:** [ʃtsa.'hɛjl 's-i] *PF* vin. *tsaheyl si* (derivat din *tsaheylu bond*)
- bone:** [t'æ.rɛm] *PF* n. *txärem*
- border, edge, brink, limit, end:** [t'ɛw] *PF* n. *txew*
- border, perimeter, circumference:** [p'aw.pa] *PF* n. *pxawpa* (c.w. din *pxaw around* and *pa'o side*)
- borrow:** [za.'srɪm] *PF* vtr. *zasrɪn* (derivat din *srɪn temporarily transfer from one to another*)
- bother, annoy:** [sr.æ'tʃ] *PF* vtr. *srätx*
- bottom:** [k].pa] *PF* n. *klpa*
- bout of suffering; episode of depression:** [sæ.ŋæ.'ʔæn] *PF* n. *sängä'an* (derivat din *ngä'an suffer mentally or emotionally*)
- boy:** [ʃʔε.vɛ.ŋan] *PF* n. *'evengan* (derivat din *'eveng child*)
- boy (colloquial):** [ʃʔε.van] *PF* n. *'evan* (derivat din *'evengan boy*)
- branch, fork, point of divergence:** [jakʃ] *PF* n. *yak*
- brave, courageous:** [ti.'tstɛw.ŋaʔ] *PF* adj. *tistewnga'* (derivat din *tistew courage, bravery*) nfp. (e.g. a brave deed)
- bravery, courage:** [ti.'tstɛw] *PF* n. *tistew*
- braț:** [p'un] *PF* n. *pxun*
- breach, gap:** [mɛk.tʃɛŋ] *PF* n. *mektseng* (c.w. din *mek empty* and *tseng place*)
- break, snap in two:** [k'.akʃ] *PF* vin. *kxakx*
- breastplate (armor):** [ma.sat] *PF* n. *masat*
- breath:** [ʃsjɛ.ha] *PF* n. *syeha*
- breathe:** [ʃsjɛ.ha s-i] *PF* vin. *syeha si* (derivat din *syeha breath*)
- breeze, light wind:** [hu.'fwɛ.tʃjipʃ] *PF* n. *hufwetsyip* (derivat din *hufwe wind*)
- briefly, shortly (of time):** [ni.'jol] *PF* adv. *niyol* (derivat din *yol short (of time)*)
- bright, vivid:** [t'a.na.tan] *PF* adj. *txanatan* (c.w. din *txan much* and *atan light*)
- bring enjoyment, be pleasing or likeable:** [s.u.n.u] *PF* vin. *sunu*
- bring forth, reveal, uncover (literally and metaphorically):** [k.u.l.atʃ] *PF* vtr. *kulat*
- bring to a conclusion, accomplish:** [ha.'sej 's-i] *PF* vin. *hasey si* (derivat din *hasey done, finished*)
- bringing fun, exciting:** [ʔoʔ] *PF* adj. *'o'*
- brink, edge, limit, border, end:** [t'ɛw] *PF* n. *txew*
- broad, vast, expansive:** [ho.'ɛtʃ] *PF* adj. *hoet*
- broken:** [fwɛl] *PF* adj. *fwel*
- broken heart, broken heartedness:** [jawn.'jɛw.la] *PF* n. *yawnyewla* (c.w. din *yawne beloved* and *yewla disappointment*)

broken heartedness, broken heart: [jawn.'jɛw.la] *PF* n. *yawnyewla* (c.w. din *yawne beloved* and *yewla disappointment*)
brow, forehead: [za.'fɛʔ] *PF* n. *zare'* (c.w. din *zapxi front* and *re'o head*)
brown: ['kɪ.vawm] *PF* adj. *klvawm* (c.w. din *klite ground* and *vawm dark*)
bruise, cut, minor wound: ['sk'ir.ʔsɪpʔ] *PF* n. *skxirtsɪp* (derivat din *skxir wound*)
brush, comb: [sl.ajkʔ] *PF* vtr. *slayk*
bum (onomatopoeic): ['k'aŋ.aŋ.aŋ] *PF* intj. *kx-angangang*
bun (de acest fel), bine făcut: [sil.'tsan] *PF* adj. *siltsan*
bury: [kɪ.'jɛm] *PF* vtr. *kllyem* (c.w. din *klite ground* and *yem put*)
but also: ['slæ.kopʔ] *PF* adv. *släkop* (c.w. din *slä but* and *kop also*)
but instead, but rather: [ki] *PF* conj. *ki*
but only rarely), a wall or bank of powerful waterfalls noted for its deafening roar and deadly force (countable: [k'of] *PF* n. *kxor*
but only rarely), whitewater rapids (countable: ['tsɛl.ʔsul] *PF* n. *tseltsul*
but rather, but instead: [ki] *PF* conj. *ki*
buze: ['sej.ri] *JC* n. *seyri*

C

'crap!', expression of warning or frustration, 'ah, hell!': [ʔsa.'hɛj] *ZS* intj. *tsa-hey*
(ceva) arată bine: [mik.'lor] *PF* adj. *miklor* (derivat din *mikyun ureche* și *lor frumos*)
(ceva) arată bine: [nar.'lor] *PF* adj. *narlor* (derivat din *nari ochi* și *lor frumos*)
(ceva) arată urât: [nar.'væ] *PF* adj. *narvã* (derivat din *nari ochi* și *vã urât mirositor*)
a climb, climbing event: [sæ.'ʔsɪl] *PF* n. *sätsɪl* (derivat din *tsɪl climb*)
a competition: [sæ.'wæ.sul] *PF* n. *säwäsul* (derivat din *wäsul compete*)
a contest: [sæ.'wæ.sul.ʔsɪpʔ] *PF* n. *säwäsultsɪp* (derivat din *säwäsul a competition*)
ca aceasta, în acest fel: [fi.'fja] *PF* adv. *fifya* (derivat din *fya'o drum, rutã*)
ca noi, cum facem noi (discurs cazual [naj.'wɛŋ]): [ni.aj.'wɛŋ] *PF* adv. *näyoeng* (derivat din *ayoeng noi*)

by chance or coincidence: [ni.'sja.j.vi] *PF* adv. *näsyayvi* (derivat din *syayvi luck*)
by climbing: [ni.'ʔsɪl] *PF* adv. *nätsɪl* (derivat din *tsɪl climb*)
by drinking, in a liquid way: [ni.'nækʔ] *PF* adv. *nänäk* (derivat din *näk drink*)
by hiding, secretly, in hiding: [ni.'wan] *PF* adv. *näwan* (derivat din *wan hide*)
by imagination, in imagination: [ni.'ron.sɛl] *PF* adv. *näronsɛl* (derivat din *ronsɛl ngop imagine*)
by reading: ['ni.nan] *PF* adv. *ninan* (derivat din *inan read*)
by swimming: [ni.'slɛ.lɛ] *PF* adv. *näslɛle* (derivat din *slele swim*)
by the way, incidentally: [ni.'viŋ.kapʔ] *PF* adv. *nävinkap* (derivat din *vingkap occur to one, pop into one's mind*)
by whispering, in a whisper: [ni.'ʔsi.sɪ] *PF* adv. *nätsisɪ* (derivat din *tsisɪ whisper, v.*)
by whistling, in a whistling manner: [ni.'fwɛ.fwi] *PF* adv. *näfwɛfwi* (derivat din *fwɛfwi whistle*)
by, before, up to but not after: ['li.sɛ] *PF* adv. *lisre+* (c.w. din *li already* and *sre+ before*)
bărbat, (persoană) masculin: [tu.'tan] *PF* n. *tutan* (derivat din *tute persoană*)

ca și, ca: [na] *PF* adv. *na-*
ca, ca și: [na] *PF* adv. *na-*
cald, fierbinte: [som] *PF* adj. *som*
cale, drum, rută, cărare: [ʔja.'ʔo] *PF* n. *fya'o*
calm: [ma.'wɛj] *CM* adj. *maɔwɛj*
calma, fi liniștit: [fi.u] *PF* vin. *fnu*
calmly, peacefully: [nim.'wɛj] *PF* adv. *nämwɛj* (derivat din *mawɛj calm*)
camera: [sɛp.'ɛl] *PF* n. *syɛprel* (c.w. din *syep trap* and *rel image*)
camp: [ti.'ʔawm 's-i] *PF* vin. *tä'awm si* (derivat din *'awm camp*)
camp: [ʔawm] *PF* n. *'awm*
camping: [ti.'ʔawm] *PF* n. *tä'awm* (derivat din *'awm camp*)
cannot be pluralised), food (collective noun: [ʔju.vɛ] *PF* n. *syuwɛ*
cană, ceașcă: [ʔsp.aŋ] *PF* vtr. *tsɔpang*
cape, poncho, shawl: [ʔa.'ɛ] *PF* n. *'are*

- captura:** [sp.ɛ.ʔ.ɛ] *PF* vtr. *spe'e*
- capture:** [tɪ.spɛ.ʔɛ] *PF* n. *tispe'e* (derivat din *spe'e capture*)
- capătul posterior, cur:** [t'im] *PF* n. *txim*
- cardiac, inimă:** [t'ɛʔ.lan] *PF* n. *txe'lan*
- care acțiune, ce:** [pɛ.'hɛm] *PF* inter. *pehem* alomorf de *kempe* (c.w. de *kem acțiune, activitate*)
- care motiv, de ce:** [pɛ.'lun] *PF* inter. *pelun* alomorf de *lumpe*
- care persoană, cine:** [t'u.pɛ] *PF* inter. *tupe* alomorf de *pesu*
- care, asta, acel, aceea, acela (cuvântul de funcție):** [tsni] *PF* sbd. *tsni* (cu verb subjonctiv în clauza dependent)
- carefully, firmly:** [nik.tuŋ.'zup] *PF* adv. *niktungzup* (derivat din *ke tungzup not drop*) lit.: 'without letting it fall'
- carrier, container, vessel:** [sæ.'hɛ.na] *PF* n. *săhena* (derivat din *hena carry*)
- carry:** [h.ɛ.n.a] *PF* vtr. *hena*
- carved from wood, goggles, (made from insect wings, etc):** [rɛn.tɛn] *PF* n. *renten*
- casă:** [kɛl.ku] *PF* n. *kelku*
- catch:** [st.æʔ.n.i] *PF* vtr. *stă'ni*
- cauza:** [o.'ɛjk] *PF* n. *oeyk*
- cave:** [slæɪ] *PF* n. *slär*
- cavity, hole, excavation with a bottom (visible or presumed):** [tsoŋ.ɹop] *PF* n. *tsongropx* (c.w. din *tsong valley* and *ropx hole*)
- ce (lucru):** [ʔu.pɛ] *PF* inter. 'upe (c.w. din 'u *lucru* and *pe* inter. *marker*)
- ce (timp), când:** [kr.pɛ] *PF* inter. *krrpe* alomorf de *pehrr* (c.w. de *krr timp*)
- ce lucru, ce:** [pɛ.'u] *PF* inter. *peu* alomorf de 'upe
- ce motiv, de ce:** [lum.pɛ] *PF* inter. *lumpe* alomorf de *pelun*
- ce timp, când:** [pɛ.'hɪ] *PF* inter. *pehrr* alomorf de *krrpe* (c.w. de *krr timp*)
- ce, care acțiune:** [pɛ.'hɛm] *PF* inter. *pehem* alomorf de *kempe* (c.w. de *kem acțiune, activitate*)
- ce, ce lucru:** [pɛ.'u] *PF* inter. *peu* alomorf de 'upe
- ceașcă, cană:** [tsp.aŋ] *PF* vtr. *tspang*
- cel mai bun:** [swɛj] *PF* adj. *swey*
- cel mai rău:** [ʔɛ.ʔal] *PF* adj. 'e'al
- celebrare, sărbătorire, ocazie fericit:** [ft'o.'zæ] *PF* n. *ftxožä*
- celebrate:** [ft'o.'zæ s.i] *PF* vin. *ftxožä si* (derivat din *ftxožä celebration*)
- centru, loc în mijloc:** [k'am.ɬsɛŋ] *PF* n. *kxamt-seng* (c.w. din *kxam mijloc* and *tseng loc*)
- cer:** [taw] *PF* n. *taw*
- ceremonial) cântec, (vechi:** [wa:j] *PF* n. *way*
- ceremonious:** [ʔɛ.o.i.o] *PF* adj. 'eoio
- ceremoniously:** [ni.'ʔɛ.o.i.o] *PF* adv. *ni'eoio* (derivat din 'eoio *ceremonious*)
- ceremony, ritual, rite:** [sæ.'ʔɛ.o.i.o] *PF* n. *să'eoio* (derivat din 'eoio *ceremonious*)
- ceva de a raporta, noutăți:** [fmawn] *PF* n. *fmawn*
- chance, luck:** [sja:j.vi] *PF* n. *syayvi* (derivat din *syay fate*)
- chance, opportunity:** [sk'om] *PF* n. *skxom*
- change direction, diverge, go astray:** [j.ak' s.i] *PF* vin. *yak si* (derivat din *yak point of divergence*)
- chaotic, messy, disorganized, in shambles:** [vɛl.ke] *PF* adj. *velke* (c.w. din *ve'o order, organization* and *luke without*)
- characteristic, feature, trait, attribute, point, aspect, facet, property:** [sjon] *PF* n. *syon*
- charge:** [k'ɪ 's.i] *PF* vin. *kxll si* (derivat din *kxll charge*)
- chase:** [f.ɛ.w.i] *PF* vtr. *fewi*
- chatter, converser:** [pæŋ.'k'o.ju] *PF* n. *pängkxoyu* (derivat din *pängkxo chat*)
- check out, try, sample, evaluate, test-drive:** [m.ajʔ] *PF* vtrm. *may'*
- cheek:** [flawm] *PF* n. *flawm*
- chest:** [hɛjɪ] *PF* n. *heyɪ*
- chill out, relax:** [sj.ɔɪ] *PF* vin. *syor*
- chilly, cool:** [wuf] *PF* adj. *wur*
- chin:** [tsuk.sim] *PF* n. *tsuksim*
- chip, flake, drop:** [ɪl.va] *PF* n. *ilva*
- choice:** [tɪ.'ft'ɛj] *PF* n. *tiftxey* (derivat din *ftxey choose*)
- cinder, ash:** [t'ɛ.pi.va] *PF* n. *txepiva* (derivat din *txep fire* și *ilva flake*)
- cine:** [pɛ.'su] *PF* inter. *pesu* alomorf de *tupe*
- cine, care persoană:** [t'u.pɛ] *PF* inter. *tupe* alomorf de *pesu*
- cineva, se (utilizare singular) (agent nespecificat):** [fko] *PF* pn. *fko*
- cinste, onoare:** [mɛ.'u.i.a] *PF* n. *meuia*

- cină, masă:** ['wu.ṭso] *PF* n. *wutso*
- circle:** ['joʔ.ko] *PF* n. *yo'ko* (derivat din *yo'* *per-* *fect* și *ko'on* *ring*)
- circumference, perimeter, border:** ['p'aw.pa] *PF* n. *pxawpa* (c.w. din *pxaw* *around* and *pa'o* *side*)
- ciupercă:** [sp'am] *PF* n. *spxam*
- clan:** [o.'loʔ] *PF* n. *olo'*
- clan, or group of avatars:** [u.nil.ti.'ran.tok'.o.loʔ] *PF* n. *uniltirantokxolo'* (c.w. din *uniltirantokx* *avatar*, *dreamwalker body* and *olo'* *clan*)
- clar, precis:** [law] *PF* adj. *law*
- class (for instruction):** [nu.mul.'t'a] *PF* n. *numultxa* (c.w. din *nume* *learn* and *ultxa* *meeting*)
- classmate, member of a class:** [nu.mul.'t'a.tu] *PF* n. *numultxatu* (derivat din *numultxa* *class* (for instruction))
- classroom, division of a school:** ['num.ṭsɛŋ.vi] *PF* n. *numtsengvi* (derivat din *numtseng* *school*)
- clean:** ['la.ro] *PF* adj. *laro*
- clear (for cloudless skies), open:** [pi.'akʔ] *PF* adj. *piak*
- clearly:** [ni.'law] *PF* adv. *nilaw* (derivat din *law* *clear*)
- clever/special methodology, trick, sleight of hand:** ['iŋ.jɛn.ṭsɛjipʔ] *PF* n. *ingyentsyip* (derivat din *ingyen* *feeling of mystery*)
- climb, scale (pulling entire body up):** [ṭsɛj.il] *PF* vtr. *tsyil*
- climbing event, a climb:** [sæ.'ṭsɛjil] *PF* n. *sätsyil* (derivat din *tsyil* *climb*)
- close:** [ṭstu.'s-i] *PF* vin. *tstu si* (derivat din *tstu* *closed*)
- close to:** [l.okʔ] *PF* adp. *lok-*
- closed shape roughly circular, ring, oval:** ['ko.ʔon] *PF* n. *ko'on* (derivat din *koum* *rounded*, *curved* și *'on* *shape*)
- closed, shut, overcast (for cloudy skies):** [ṭstu] *PF* adj. *tstu*
- cloth; a piece of cloth woven on a loom:** [sræ] *PF* n. *srä*
- cloud:** [pi.'wopʔ] *PF* n. *piwopx*
- cloudy:** [lep.'wopʔ] *PF* adj. *lepwopx* (derivat din *piwopx* *cloud*)
- clump, set, group, pile, stand:** ['sna.ʔo] *PF* n. *sna'o* nfp.
- clăți, spăla:** [j.ur] *PF* vtr. *yur*
- coadă:** ['k'ɛ.ṭsɛ] *PF* n. *kxetse*
- coji:** ['fk.a.r.utʔ] *PF* v. *fkarut*
- cold:** [wɛw] *PF* adj. *wew*
- cold, coldness:** [ti.'wɛw] *PF* n. *tîwew* (derivat din *wew* *cold*)
- coldness, cold:** [ti.'wɛw] *PF* n. *tîwew* (derivat din *wew* *cold*)
- coleg, confrate:** [lɛf.tu] *PF* n. *lertu*
- collar / choker:** [ʔa.'liʔ.æ] *PF* n. *'ali'ä*
- collect, gather:** ['st.ar.s.im] *PF* vtr. *starsim*
- collection (put together intentionally by a person):** [sæ.'star.sim] *PF* n. *sästarsim* (derivat din *starsim* *gather*, *collect*)
- color:** [ʔo.pin] *PF* n. *'opin*
- colorful, multicolored, variegated:** ['p'aj.o.pin] *PF* adj. *pxayopin* (c.w. din *pxay* *many* and *'opin* *color*)
- comb, brush:** [sl.a.jkʔ] *PF* vtr. *slayk*
- come down, descend:** [kl.'z.a.ʔ.u] *PF* vin. *kl-za'u* (c.w. din *klte* *ground* and *za'u* *come*)
- come into view, appear, materialize:** [sr.ɛf] *PF* vin. *srer*
- come out, emerge:** [wr.'z.a.ʔ.u] *PF* vin. *wrrza'u* (derivat din *wrrpa* *outside* și *za'u* *come*)
- come to the senses as, resemble in a sensory modality:** [fk.an] *PF* vin. *fkan*
- come up, ascend:** [fæ.'z.a.ʔ.u] *PF* vin. *fäza'u* (c.w. din *fäpa* *top* and *za'u* *come*)
- comfortable, mild, moderate:** [ṭsj.a.fɛ] *PF* adj. *tsyafe*
- comic, amuzant, straniu:** ['hi.jikʔ] *PF* adj. *hiyik*
- command, order, assign a task:** [k'.im] *PF* vtr. *kxim*
- commander, one with authority over another:** [k'im.ju] *PF* n. *kximyu* (derivat din *kx-* *im* *command*, *order*, *assign tasks*)
- commanding, ordering, assigning tasks:** [ti.'k'im] *PF* n. *tikxim* (derivat din *kxim* *command*, *order*, *assign tasks*)
- comment:** [sæ.p.l.'t'.ɛ.vi] *PF* n. *säplltxevi* (derivat din *säplltxe* *statement*)
- communal:** [j] *PF* adj. *yll*
- communal fire or fire pit:** [j.t'ɛpʔ] *PF* n. *yll-txep* (c.w. din *yll* *communal* and *txep* *fire*)
- communally, in a communal manner:** [ni.'j] *PF* adv. *niyll* (derivat din *yll* *communal*)
- compete:** [wæ.s.ul] *PF* vin. *wäsul*
- competition:** [ti.'wæ.sul] *PF* n. *tîwäsul* (derivat din *wäsul* *compete*)

- complement, fit, suit, inherently enhance:** [h·aʔ] *PF* vin. *ha'*
- complet, total:** [ni.'wotʔ] *PF* adv. *nìwotx* (derivat din *wotx totalitate, întreg*)
- complete:** [ʔæn.'sjem] *PF* adj. *'änsyem*
- complex:** [ɛp.'ʔaŋ] *PF* adj. *ep'ang*
- computer:** [ʔel.tu ɛ.'fjapʔ] *PTT* n. *eltu lefngap* (c.w. din *eltu brain* and *lefngap metallic*)
- comun:** [til] *PF* n. *til*
- comunica:** [ti.'re.a.p·æŋ.k'·o] *PF* v. *tireapängkxo* (c.w. din *tirea spirit* and *pängkxo discuta*)
- concede defeat, give up, surrender:** [v·ɛ.l·ɛkʔ] *PF* vin. *velek*
- concentrate, focus one's attention:** [k'an.fp·il] *PF* vin. *kanfpil* (c.w. din *kan aim* and *fpil think*)
- concerning language, regarding language:** [ɛ.'liʔ.fja] *PF* adj. *leli'fya* (derivat din *li'fya language*)
- conclude, end:** [ʔ·iʔ·a] *PF* vin. *'i'a*
- conclusion, ending:** [ti.'iʔ.a] *PF* n. *tì'i'a* (derivat din *'i'a end*)
- condition, state, situation:** [ti.'fkej.tokʔ] *PF* n. *tifkeytok* (derivat din *fkeytok exist*)
- conduce:** [·ɛjkʔ] *JC,PF* vtr. *eyk*
- conducător, lider:** [ɛjk.tan] *JC* n. *eyktan* (derivat din *eyk conduce*)
- conexiune neuronale:** [tsa.'hej.lu] *JC,PF* n. *tsaheylyu*
- conference, large gathering:** [tsawl.ul.'t'a] *PF* n. *tsawlultxa* (c.w. din *tsawl big* and *ultxa meeting*)
- confident, strong (emotionally, spiritually, not physical):** [sej.'k'el] *PF* adj. *seykxel*
- confident, sure:** [am.'ʔa.ke] *PF* adj. *am'ake* (c.w. din *am'a doubt* and *ke not*)
- confidently:** [nam.'ʔa.ke] *PF* adv. *nam'ake* (derivat din *am'ake confident*)
- confirm, validate:** [ka.'ŋaj s·i] *PF* vin. *kangay si* (derivat din *kangay valid*)
- confrate, coleg:** [lɛr.tu] *PF* n. *lertu*
- confusing:** [ja.'jajr.ŋaʔ] *PF* adj. *yayayrnga'* (derivat din *yayayr confusion*)
- confusion:** [ja.'jajr] *PF* n. *yayayr*
- connect, relate to, have a relationship with:** [t·a.r·ɛ] *PF* vtr. *tare*
- connection, relationship:** [sæ.'ta.rɛ] *PF* n. *sätare* (derivat din *tare connect, relate to*)
- conquer, defeat in battle:** [l·æ.'t'·ajɲ] *PF* vtr. *lätxayn*
- considerate, kind, thoughtful:** [tstun.wi] *PF* adj. *tstunwi*
- constellation:** [sna.tan.'hi] *PF* n. *snatanhì* (c.w. din *sna'o clump* and *tanhì star*) lit.: 'a clump of stars'
- constititution; basic nature of something resulting from the totality of its properties; often best translated as personality, intrinsic character or nature, essence:** [ran] *PF* n. *ran*
- constrict, tighten:** [sn·ɛw] *PF* vtr. *snew*
- constructed thing, construction:** [ti.'t'u.la] *PF* n. *tìtxula* (derivat din *txula build*)
- construction, constructed thing:** [ti.'t'u.la] *PF* n. *tìtxula* (derivat din *txula build*)
- construi:** [t'·u.l·a] *PF* vtr. *txula*
- consuma timp, ia timp:** [kr·n·ɛkʔ] *PF* vin. *krrnekx* (c.w. din *krr timp* and *nekx consuma*)
- consuma, arde:** [n·ɛkʔ] *PF* vtr. *nekx*
- conta, avea importantă:** [tsr·an.t·ɛn] *PF* vin. *tsranten*
- contain:** [ŋaʔ] *PF* vtr. *nga'*
- container, vessel, carrier:** [sæ.'he.na] *PF* n. *sähena* (derivat din *hena carry*)
- content, satisfied, satiated, full:** [jɛ] *PF* adj. *ye*
- continuously, incessantly, without stopping:** [nil.ke.'ftaŋ] *PF* adv. *nìlkeftang* (c.w. din *luke without* and *ftang stop*)
- continuu, mereu, totdeauna:** [ni.'tutʔ] *PF* adv. *nìtut* (derivat din *tut marcator continuarea*)
- controla, examina, verifica:** [st·ɛ.'ft'·aw] *PF* vtr. *stftxaw*
- conundrum, mystery, riddle, enigma:** [iŋ.jɛn.tsim] *PF* n. *ingyentsim* (c.w. din *ingyen feeling of mystery* and *tsim source*)
- conveni:** [m·l.'t·ɛ] *PF* vin. *mllte*
- conversa, discuta, sta de vorbă:** [p·æŋ.k'·o] *PF* vin. *pängkxo*
- conversation, discussion:** [ti.pæŋ.k'·o] *PF* n. *tìpängkxo* (derivat din *pängkxo chat*)
- conversely, on the contrary:** [ni.'wæ] *PF* adv. *nìwä*
- converser, chatter:** [pæŋ.k'·o.ju] *PF* n. *pängkxoyu* (derivat din *pängkxo chat*)
- cook:** [ʔ·ɛm] *PF* vtr. *'em*
- cook, cooker:** [ʔɛm.ju] *PF* n. *'emyu* (derivat din *'em cook*)

cooker, cook: [ʔem.ju] *PF* n. 'emyu (derivat din 'em cook)
cool, chilly: [wuf] *PF* adj. wur
copac, arbore, pom: [ʔut.ral] *PF* n. utral
copil: [ʔε.vεŋ] *PF* n. 'eveng
copil: [ʔε.vi] *PF* n. 'evi (formă afectuos de 'eveng copil)
copilaș: [pʔ.nɛn] *PF* n. prnen
cordon de cântec: [waj.tɛ.lɛm] *PF* n. waytelem (c.w. din way cântec and telem cord)
cordón, șnur: [tɛ.lɛm] *PF* n. telem
corect: [ni.jawɾ] *PF* adv. niyawr (derivat din eyawr corect)
corect, drept: [ɛ.jawɾ] *PF* adj. eyawr
corect, propriu, justificată: [mu.i.æ] *PF* adj. muiä
corp: [tokʔ] *PF* n. tokx
corp de călător de vis, Avatar: [u.nil.ti.'ran.tokʔ] *JC,PF* n. uniltirantokx (c.w. din uniltiranyu călător de vis and tokx corp)
correctness: [ti.jawɾ] *PF* n. tiyawr (derivat din eyawr correct)
cot: [p'un.til] *PF* n. pxuntil (c.w. din pxun brat and til comun)
courage, bravery: [ti.'tstɛw] *PF* n. titstew
courageous, brave: [ti.'tstɛw.ŋaʔ] *PF* adj. titstewngä' (derivat din titstew courage, bravery) nfp. (e.g. a brave deed)
course (as a collection of classes): [sna.nu.mul.'t'a] *PF* n. snanumultxa (derivat din numultxa class (for instruction))
course, direction: [sa.'lɛw.fja] *PF* n. salewfya (derivat din salew proceed și fya'o path)
cover: [lɛw 's:i] *PF* vin. lew si (derivat din lew cover)
cover up, obfuscation: [ti.'wan] *PF* n. tiwan (derivat din wan hide)
cover, lid: [lɛw] *PF* n. lew
coward: [fna.'wɛʔ.tu] *PF* n. fnawe'tu (derivat din fnawe' cowardly)
cowardly: [fna.'wɛʔ] *PF* adj. fnawe'
cracă, creangă: [vul] *PF* n. vul
craft, master of an art, or skill, expert: [tsul.'fæ.tu] *PF* n. tsulfätu (derivat din tsul-fä mastery)
crazy, insane: [lɛk.'jɛ.ʔuŋ] *PF* adj. lekye'ung (derivat din keye'ung insanity)
crea: [ŋ.opʔ] *PF* vtr. ngop
creangă, cracă: [vul] *PF* n. vul
creation: [ti.'ŋopʔ] *PF* n. tîngop (derivat din ngop create)
creator: [ŋop.ju] *PF* n. ngopyu (derivat din ngop create)
creatură: [swi.'ræ] *PF* n. swirä
creație: [sæ.'ŋopʔ] *PF* n. sângop (derivat din ngop crea)
crede: [sp.aw] *PF* vtr. spaw
crede, gândi: [fp.il] *PF* vtr. fpil
creier: [ɛl.tu] *PF* n. eltu
crush, trample: [sɾ.uʔ] *PF* vtr. sru'
cry, weep: [tʂŋ.aw.v.ikʔ] *PF* vin. tsngawvik
cu (acompaniament), (împreună) cu: [hu] *PF* adp. hu-
cu excepția cazului în clauza independentă) (ii), spera (cu tsni în clauza subordonate: [sil.'p.ɛj] *PF* vin. silpey (c.w. din siltsan bun and pey aștepta)
cu mult zgomot: [ni.'hawm.pam] *PF* adv. ni-hawmpam (derivat din hawmpam zgomot)
cu ușurință, ușor: [ni.'ftu.ɛ] *PF* adv. niftue (derivat din ftue ușor, simplu)
cu, prin: [fa] *PF* adp. fa-
culture, way of living: [rɛj.fja] *PF* n. reyfyä (c.w. din rey live and fya'o path, way)
cum: [pɛ.'fja] *PF* inter. pefya alomorf de fyape
cum facem noi (discurs casual [naj.'wɛŋ]), ca noi: [ni.aj.'wɛŋ] *PF* adv. niayoeng (derivat din ayoeng noi)
cum, prin care: [fja.pɛ] *PF* inter. fyape alomorf de pefya
cumva, poate: [k'awm] *PF* adv. kxawm
cunoaște, ști: [-o.'m.um] *PF* vtr. omum (accentul să mută la prima silabă cu infixatie)
cup: [tsŋal] *PF* n. tsngal
cur, capătul posterior: [t'im] *PF* n. txim
curajos, viteaz: [tstɛw] *PF* adj. tstew ofp.
curiosity: [ti.'no.mum] *PF* n. tinomum (derivat din newomum be curious)
curious: [lɛ.'no.mum] *PF* adj. lenomum (derivat din newomum be curious)
current: [lɛ.'fkɾ] *PF* adj. lefkrr (derivat din fikrr this time)
currently, lately: [ni.'fkɾ] *PF* adv. nifkrr (derivat din fikrr this time)
curved, rounded: [ko.um] *PF* adj. koum
curând, îndată: [jɛʔ.ɛm] *PF* adv. ye'rîn
cut into parts, divide: [p'i.m.un.'i] *PF* vtr. pximun'i (c.w. din hapxi part and mun'i cut)

cut, bruise, minor wound: [ˈskʰir.ʈsɨpʰ] *PF* n. *skxirtsyɨp* (derivat din *skxir wound*)
cute, endearing, adorable: [ˈho.na] *PF* adj. *hona*
cuteness, adorableness: [ti.ˈho.na] *PF* n. *tihona* (derivat din *hona endearing*)
cuvânt: [ˈli.ʔu] *PF* n. *li'u*
când, ce (timp): [ˈkr.pɛ] *PF* inter. *krpe* alomorf de *pehrr* (c.w. de *krr timp*)
când, ce timp: [pɛ.ˈhr] *PF* inter. *pehrr* alomorf de *krpe* (c.w. de *krr timp*)
cânta: [r.ɔl] *PF* v. *rol*

D

'damn!', expression of warning or frustration: [ˈwi.ja] *ZS* intj. *wiya*
da: [ˈsra.nɛ] *PF* part., intj. *srane*
da: [t.ɨ] *PF* vtr. *tɨng*
da drumul, elibera, emite: [l.o.ˈn.u] *PF* vtr. *lonu*
dacă: [t'o] *PF* conj. *txo*
dacă nu, sau altfel, altfel: [t'o.ke.fɨaw] *PF* conj. *txokefyaw* (c.w. din *txo-ke-fya'o-'aw dacă nu o cale*)
daily, every day: [fra.ˈtr] *PF* adv. *fratrr* (derivat din *trr day*)
damp, moist, humid: [ˈpa.j.ɨa.ʔ] *PF* adj. *paynga'* (derivat din *pay water* și *nga' contain*)
dangerous: [lɛ.ˈhr.apʰ] *PF* adj. *lehrrap* (derivat din *hrrap danger*)
dank (non-animal decay), smell of decaying wood and leaves: [ɨɛtʰ] *PF* adj. *ngɛt*
dans: [sɛ.ɛw] *PF* vin. *srew*
dar: [slæ] *PF* conj. *slä*
dark: [vawm] *PF* adj. *vawm*
dark color: [ˈvawm.pin] *PF* n. *vawmpin* (derivat din *vawm dark*)
darkness: [ti.ˈvawm] *PF* n. *tivawm* (derivat din *vawm dark*)
dawn after sunrise: [tr.ˈʔoɨ.maw] *PF* n. *trr'ongmaw* (c.w. din *trr'ong dawn* and *maw after*)
dawn, sunrise: [tr.ˈʔoɨ] *PF* n. *trr'ong* (c.w. din *trr day* and *'ong unfold*)
day time smoking pleasure, vibrating tongue (Na'vi idiom): [pr.k'ɛn.tr.kr] *Skxawng* n. *pr-*

cântec (vocal): [ti.ˈrol] *PF* n. *tìrol* (derivat din *rol cânta*)
că, pentru că, deoarece, din motivul: [ta.ˈlun(a)] *PF* conj. *talun(a)* (c.w. din *ta de la* and *lun motiv*)
călări: [ˈm.ak.t.o] *PF* vtr. *makto*
călări, a plimba: [kæ.ˈm.ak.t.o] *PF* v. *kämakto* (c.w. din *kä merge* and *makto călări*)
călător de vis: [u.nil.ti.ˈran.ju] *PF* n. *uniltiranyu* (c.w. din *unil vis* and *tiranyu călător*)
cărare, cale, drum, rută: [ˈfja.ʔo] *PF* n. *fya'o*
căsătorit, măritat: [mun.ˈt'a] *PF* adj. *muntxa*
către, spre, la: [nɛ] *PF* adp. *ne-*

kxentrrkrr (c.w. from *prte' pleasurable*, *kxener smoke*, *trr day* and *krr time*)
de aceea, din cauza că: [ta.ˈfral] *PF* adv. *tafral*
de ce, care motiv: [pɛ.ˈlun] *PF* inter. *pelun* alomorf de *lumpe*
de ce, ce motiv: [ˈlum.pɛ] *PF* inter. *lumpe* alomorf de *pelun*
de la (locativ), de la (temporal cu cuvinte de timp): [ta] *PF* adp. *ta-*
de la (temporal cu cuvinte de timp), de la (locativ): [ta] *PF* adp. *ta-*
de la sus: [ta.ˈʔɛm] *PF* adv. *ta'em*
de, din: [ftu] *PF* adp. *ftu-*
deaf: [kak.ˈpam] *PF* adj. *kakpam* (derivat din *pam sound*)
deafness: [ti.kak.ˈpam] *PF* n. *tikakpam* (derivat din *kakpam deaf*)
death: [k'itʰ] *PF* n. *kxitx*
death (in abstract sense): [ti.ˈtɛr.kupʰ] *PF* n. *titerkup* (derivat din *terkup die*) "Death is inevitable."
deci, în acest caz: [ha] *PF* adv. *ha*
decide, hotărî: [p.ɛ.ʔ.un] *PF* vtr. *pe'un*
decision: [ti.ˈpɛ.ʔun] *PF* n. *tipe'un* (derivat din *pe'un decide*)
decrease: [n.æn] *PF* vin. *nän*
decreasingly, less and less: [ni.ˈnæn.æn] *PF* adv. *ninänän* (derivat din *nän decrease*)
deep (physically): [t'ukʰ] *PF* adj. *txukx*
defeat in battle, conquer: [l.æ.ˈt'ajɨ] *PF* vtr. *lätxayn*
defeat, an instance of defeat: [sæ.læ.ˈt'ajɨ] *PF* n. *sälätxayn* (derivat din *lätxayn defeat*)

- deformity, blemish, stain, flawed feature:** [fɛʔ.ran.vi] *PF* n. *fe'ranvi* (derivat din *fe'ran* *flawed nature, inherently defective*)
- deget:** [zɛk.wæ] *PF* n. *zekwä*
- degree of complexity:** [fjin.ɛp.'ʔaŋ] *PF* n. *fy-inep'ang* (c.w. din *fyin* *simple* and *ep'ang* *complex*)
- degree of tightness, looseness:** [ʔɛ.'k'i.num] *PF* n. *'ekxinum* (c.w. din *'ekxin* *tight* and *um* *loose*)
- deliberately, purposefully:** [nit.'kan] *PF* adv. *nïtkan* (derivat din *tikan* *aim, goal, purpose*)
- delicious, good tasting:** [ft'i.'lor] *PF* adj. *ftxilor* (c.w. din *ftxi* *tongue* and *lor* *beautiful*)
- demand, require:** [fjŋ.ɔʔ] *PF* vtr. *fngo'*
- demand, requirement:** [sæ.'fjŋoʔ] *PF* n. *säfngo'* (derivat din *fngo'* *require*)
- demon:** [vɿ.tepʔ] *PF* n. *vrtep*
- denigrate:** [pakʔ] *PF* part. *pak*
- deoarece, pentru că, că, din motivul:** [ta.'lun(a)] *PF* conj. *talun(a)* (c.w. din *ta de la* and *lun* *motiv*)
- departe (poziție):** [mi.'so] *PF* adv. *mïso* (derivat din *mî în, pe, la*)
- depend on, rely on, trust for protection:** [m.ɔŋ] *PF* vtr. *mong*
- depozita, pune de o parte:** [n.opʔ] *PF* vtr. *nopx*
- deputy, general, one step down from leader:** [ɛjk.ta.'na:j] *JC,PF* n. *eyktanay* (derivat din *eyktan* *leader*)
- descend, come down:** [kl.'z.a.ʔ.u] *PF* vin. *kl-lza'u* (c.w. din *klkte* *ground* and *za'u* *come*)
- descend, go down:** [kl.'k.æ] *PF* vin. *klkã* (c.w. din *klpa* *bottom* and *kã* *go*)
- descoperi, găsi:** [t.un] *PF* vtr. *run*
- describe:** [sl.aʔ.tʂ.u] *PF* vtr. *sla'tsu*
- description:** [ti.'slaʔ.tʂu] *PF* n. *tisla'tsu* (derivat din *sla'tsu* *describe*)
- deseori:** [p'im] *PF* adv. *pxim*
- desfășura, înflori:** [ʔ.ɔŋ] *PF* v. *'ong*
- design:** [ʔo.ŋ.opʔ] *PF* vtr. *'ongop* (c.w. din *'on* *shape, form* and *ngop* *create*)
- design (a particular instance of designing):** [sæ.'re.ŋopʔ] *PF* n. *särengop* (derivat din *rengop* *design*)
- design (finer detail):** [rɛ.ŋ.opʔ] *PF* vtr. *rengop* (c.w. din *renu* *pattern* and *ngop* *create*)
- design (the act or art of designing):** [ti.'re.ŋopʔ] *PF* n. *tirengop* (derivat din *rengop* *design*)
- designer:** [ʔo.ŋop.ju] *PF* n. *'ongopyu* (derivat din *'ongop* *design*)
- despre, privitor la:** [tɛ.'ri] *PF* adp. *teri-*
- destruction:** [ti.ska.'ʔa] *PF* n. *tiska'a* (derivat din *ska'a* *destroy*)
- destul:** [ni.'tam] *PF* adv. *nïtam* (derivat din *tam* *fi* *suficient, ajunge*)
- detail-orientated (of a person), thorough:** [lɛ.'no] *PF* adj. *leno*
- detailed, fine, precise, intricate (of things):** [hi.'no] *PF* adj. *hïno*
- dezgropa:** [kl.'k.u.l.atʔ] *PF* vtr. *klkulat*
- dețină în afara, să suspende acțiunea:** [fp.akʔ] *PF* v. *fpak*
- dictionary:** [li.'ʔu.pukʔ] *PF* n. *li'upuk* (c.w. din *li'u* *word* and *puk* *book* (*English loan word*))
- difference:** [ti.'kɛ.tɛŋ] *PF* n. *tiketeng* (c.w. din *ke* *not* and *teng* *same*)
- different:** [kɛ.tɛŋ] *PF* adj. *keteng* (c.w. din *ke* *not* and *teng* *same, equal*)
- difficult, hard:** [ŋæ.zikʔ] *PF* adj. *ngäzik*
- difficulty, problem:** [ti.'ŋæ.zikʔ] *PF* n. *tïngäzik* (derivat din *ngäzik* *difficult*)
- dimple:** [tʂoŋ.tʂjip] *PF* n. *tsongtsyip* (derivat din *tsong* *valley*)
- din (utilizate în numele complet), a:** [tɛ] *JC* part. *te*
- din altă țară, străin:** [kɛ.tu.woŋ] *PF* n. *ketuwong*
- din cauza:** [ta.'wɛjk(a)] *PF* conj. *taweyk(a)*
- din cauza că, de aceea:** [ta.'fral] *PF* adv. *tafral*
- din cauza, în favoarea:** [fpi] *PF* adp. *fpi+*
- din motivul, pentru că, că, deoarece:** [ta.'lun(a)] *PF* conj. *talun(a)* (c.w. din *ta de la* and *lun* *motiv*)
- din, de:** [ftu] *PF* adp. *ftu-*
- dincolo, peste:** [ka] *PF* adp. *ka-*
- dip into liquid:** [jɛm.'fpaj 's:i] *PF* vin. *yemfpay si* (derivat din *yemfpay* *dipping*)
- dipping, immersion (into liquid):** [jɛm.'fpaj] *PF* n. *yemfpay* (c.w. din *yem* *put* and *pay* *water*)
- direct, drept:** [jɛj] *PF* adj. *yey*
- direction, course:** [sa.'lɛw.fja] *PF* n. *salewfya* (derivat din *salew* *proceed* și *fya'o* *path*)
- directly, straight to the point:** [ni.'jɛj] *PF* adv. *nïyey* (derivat din *yey* *straight*)
- dirty:** [tʂɛwtʔ] *PF* adj. *tsewtx*

- disagreeable, argumentative (of an agent):** [lɛ.wæ.'tɛ] *PF* adj. *lewäte* (derivat din *wäte argue*)
- disagreeably, begrudgingly:** [ni.wæ.'tɛ] *PF* adv. *nüwäte* (derivat din *wäte argue*)
- disappear, vanish, recede from view:** [ʔ·ɪp] *PF* vin. 'ip
- disappointing:** [lɛ.'jɛw.la] *PF* adj. *leyewla* (derivat din *yewla disappointment*)
- disappointment, emotional let-down, failed expectation:** [jɛw.la] *PF* n. *yewla*
- discourse on, talk about, say something concerning:** [l·awkʷ] *PF* vtr. *lawk*
- discussion, conversation:** [ti.pæŋ.'k'o] *PF* n. *tüpängkxo* (derivat din *pängkxo chat*)
- discuta, conversa, sta de vorbă:** [p·æŋ.'k'o] *PF* vin. *pängkxo*
- disorganized, chaotic, messy, in shambles:** ['vɛl.ke] *PF* adj. *velke* (c.w. din *ve'o order, organization and luke without*)
- dispare (direcția):** [nɛ.'to] *PF* adv. *neto* (derivat din *ne spre, la, către*)
- display an attitude towards, treat (emotionally):** [z·ɛtʷ] *PF* vtr. *zet*
- dispute, argue:** [wæ.'t·ɛ] *PF* vtr. *wäte*
- dispute, argument:** [ti.wæ.'tɛ] *PF* n. *tiwäte* (derivat din *wäte argue*)
- distinct, special:** [zɛj] *PF* adj. *zey*
- distruge:** [sk·a.'ʔ·a] *PF* vtr. *ska'a*
- diverge, change direction, go astray:** [j·akʷ s·i] *PF* vin. *yak si* (derivat din *yak point of divergence*)
- divide, cut into parts:** [p'i.m·un.'ʔ'i] *PF* vtr. *px-îmun'i* (c.w. din *hapxi part* and *mun'i cut*)
- divided, torn apart, strife-ridden:** [ke.'ʔaw] *PF* adj. *ke'aw* (c.w. din *ke not* and *'aw one*)
- division of a school, classroom:** ['num.tɛŋ.vi] *PF* n. *numtsengvi* (derivat din *numtseng school*)
- do again, repeat:** [l·ɛjn] *PF* vtr. *leyn*
- do great deeds:** [sæ.'ro.ʔa s·i] *PF* vin. *säro'a si* (derivat din *säro'a great deed*)
- do wrong, mess up, foul:** [ti.'k'ej 's·i] *PF* vin. *tikxey si* (derivat din *tikxey incorrectness*)
- dodgy, sneaky (of a person):** [lɛt.'wan] *PF* adj. *letwan* (derivat din *tute person* și *wan hide*)
- doi, două:** ['mu.nɛ] *PF* num. *mune*
- don, put on (clothing):** [j·ɛm.stokʷ] *PF* vtr. *yemstokx* (c.w. din *yem sin put on* and *tokx body*)
- dori, vrea:** [n·ɛw] *PF* vtrm. *new*
- dorință:** [ti.'nɛw] *PF* n. *tinew* (derivat din *new vrea, dori*)
- dormi:** ['h·a.h·aw] *PF* vin. *hahaw*
- doubt:** [am.'ʔa] *PF* n. *am'a*
- două, doi:** ['mu.nɛ] *PF* num. *mune*
- down (direction):** [nɛ.'k] *PF* adv. *nekl*
- drab, grey:** [ŋul] *PF* adj. *ngul*
- dragă, mă, (marcător vocativ):** [ma] *PF* part. *ma*
- draw, illustrate:** [w·ɛjn] *PF* vtr. *weyn*
- dream:** ['u.nil s·i] *PF* vin. *unil si* (derivat din *unil dream*)
- dream about, dream of:** ['u.nil.tɛs·a] *PF* vtr. *uniltsa* (derivat din *unil dream* și *tse'a see*)
- dream of, dream about:** ['u.nil.tɛs·a] *PF* vtr. *uniltsa* (derivat din *unil dream* și *tse'a see*)
- drept, adevărat, precis:** [ni.'ŋaj] *PF* adv. *nîng-ay* (derivat din *ngay adevărat*)
- drept, corect:** [ɛ.'jawɪ] *PF* adj. *eyawɪ*
- drept, direct:** [jɛj] *PF* adj. *yey*
- drink:** [n·ækʷ] *PF* vtr. *näk*
- drink, something able to be drunk:** [na.'ɛɪ] *PF* n. *naer*
- drizzle:** [tom.pa.'mɛjpʷ] *PF* n. *tompameyp* (derivat din *tompa rain* și *meyp weak*)
- drop:** [t·uŋ.'z·upʷ] *PF* vtr. *tungzup* (c.w. din *tung allow* and *zup fall*)
- drop of water:** ['paj.i.va] *PF* n. *payiva* (derivat din *pay water* și *ilva drop*)
- drop, flake, chip:** ['il.va] *PF* n. *ilva*
- drum de spirit:** [ti.'tɛ.a.'fja.ʔo] *PF* n. *tireafya'o* (c.w. din *tirea spirit* and *fya'o drum*)
- drum, cale, rută, cărare:** ['fja.ʔo] *PF* n. *fya'o*
- dry:** [u.'k'o] *PF* adj. *ukxo*
- duce, lua:** ['m·u.ŋ·ɛ] *PF* vtr. *munge*
- due to, because of:** [ta.'lun] *PF* adp. *talun-*
- dulce:** [ka.'lin] *PF* adj. *kalin*
- dull (as a blade):** ['tɛ.tɛ] *PF* adj. *tete*
- dull, blunt (as a point):** [fwɛm] *PF* adj. *fwem*
- dumneata, tu (formă onorific):** [ŋɛ.'ŋa] *PF* pn. *ngenga* (derivat din *nga tu*)
- după cum se știe, după cum știți (discurs casual [naw.'no.mum]):** [ni.aw.'no.mum] *PF* adv. *niawnomum* (derivat din «awn» participiu pasiv de infix și *omum cunoaște, ști*)
- după cum știți (discurs casual [naw.'no.mum]), după cum se știe:** [ni.aw.'no.mum] *PF* adv.

n̄iawnomum (derivat din «awn» participiu pasiv de infix și **omum** cunoaște, ști)
during: [ˈkɾ.kɑ] PF adp. *krrka-* (derivat din **krr** time)
dusk, evening before sunset: [sɾɛ.ton.ˈʔoŋ] PF n. *sreton'ong* (c.w. din **sre** before and **txon'ong** night-fall)
dusk, night-fall, sunset, gloaming: [tˈon.ˈʔoŋ] PF,PFrr n. *txon'ong* (c.w. din **txon** night and

'ong unfold)
dust (in the air): [fwopˈ] PF n. *fwopx* (derivat din **fwep** dust și **p̄wopx** cloud)
dust (on a surface): [fwɛpˈ] PF n. *fwep*
dutifully, as an obligation: [ni.ˈt̄son] PF adv. *n̄itson* (derivat din **tson** duty, obligation)
duty, obligation, imposed requirement: [t̄son] PF n. *tson*

E

'et cetera': [saj.ˈla.hɛ] PF adv. *saylahe* (derivat din **s̄i alahe** and others) (contraction)
ea (fără gen), el (fără gen): [po] PF pn. *po*
ea (nici o forma de plural: folosi (ay)fo): [po.ˈɛ] PF pn. *poe* (derivat din **po** el, ea)
each other: [fi.ˈtsapˈ] PF adv. *fitsap* (c.w. din **fi-po** this one and **tsapo** that one)
each time, every time, every instance: [ˈfra.lo] PF adv. *fralo* (derivat din **alo** time)
early: [lɛ.ˈjɛʔ.kɾ] PF adj. *leye'krr* (derivat din **ye'krr** early)
early: [ˈjɛʔ.kɾ] PF adv. *ye'krr* (derivat din **ye'r̄in** soon și **krr** time)
early afternoon, the time immediately after noon: [kˈam.tɾ.maw] PF n. *kxamtrrmaw* (c.w. din **kxamtrr** noon and **maw** after)
earring: [ˈmik.t̄saŋ] PF n. *miktsang* (c.w. din **mikyun** ear and **tsang** piercing)
echo: [ŋam] PF n. *ngam*
edge, brink, limit, border, end: [tˈɛw] PF n. *txew*
edible: [t̄suk.ˈjom] PF adj. *tsukyom* (derivat din **yom** eat)
egal, același: [tɛŋ] PF adj. *teng*
egal, același: [tɛŋ.ˈkɾ] PF conj. *tengkrr* (c.w. din **teng** egal, același and **krr** timp)
egg: [ˈlo.i] PF n. *loi*
ei: [aj.ˈfo] or [ˈaj.fo] PF pn. *ayfo* (derivat din **po** el, ea)
ei: [fo] PF pn. *fo* (derivat din **ay+** plural ștersă, morfem lenitat și **po** el, ea)
Ei!, Wow!, Hei!, expresie de surpriză și plăcere: [tɛw.ti] PF intj. *tewti*
eight: [vol] PF num. *vol*
eighth (ordinal): [ˈvol.vɛ] PF adj. *volve* (derivat din **vol** eight)

ejective consonant: [ˈpˈor.pam] PF n. *pxorpam* (c.w. din **pxor** explode and **pam** sound)
el (fără gen), ea (fără gen): [po] PF pn. *po*
el (nici o forma de plural: folosi (ay)fo): [po.ˈan] PF pn. *poan* (derivat din **po** el, ea)
ele (două), aceia doi: [ˈmɛ.fo] PF pn. *mefo* (derivat din **me+** marcator dual și **po** el, ea)
elegance, grace: [ˈlo.ran] PF n. *loran* (c.w. din **lor** beautiful and **ran** intrinsic character or nature)
elibera, emite, da drumul: [l̄.o.ˈn̄.u] PF vtr. *lonu*
embrace, hug: [sæm.ˈyam] PF n. *sāmyam* (derivat din **meyam** hug)
embrace, hug, hold in one's arms: [m̄.ɛ.ˈȳ.am] PF vtr. *meyam*
emerge, come out: [wɾ.ˈz̄.a.ʔu] PF vin. *wrrza'u* (derivat din **wrrpa** outside și **za'u** come)
emite, elibera, da drumul: [l̄.o.ˈn̄.u] PF vtr. *lonu*
emotional let-down, disappointment, failed expectation: [ˈjɛw.la] PF n. *yewla*
empty, or metaphorically: having no value: [mɛkˈ] PF adj. *mek*
enclosed open area, space, hollow: [mo] PF n. *mo*
encounter, meet by chance (ii): [ul.ˈt̄'a.f̄.un] PF vtr. *ultxarun* (c.w. din **ultxa** meeting and **run** find)
end, conclude: [ˈʔ̄.iʔ̄.a] PF vin. *'i'a*
end, edge, brink, limit, border: [tˈɛw] PF n. *txew*
endearing, adorable, cute: [ˈho.na] PF adj. *hona*
endearingly, sweetly: [ni.ˈho.na] PF adv. *n̄ihona* (derivat din **hona** endearing)

- ending, conclusion:** [ti.'ʔiʔ.ə] *PF* n. *tî'i'a* (derivat din 'i'a *end*)
- enemy:** ['k'u.tu] *PF* n. *kxutu* (derivat din *kxu harm*)
- energetic, active:** ['wa.lakʷ] *PF* adj. *walak*
- energy (physical or spiritual):** [sju.'rə] *PF* n. *syura*
- enigma, mystery, riddle, conundrum:** [iŋ.jɛn.tsim] *PF* n. *ingyentsim* (c.w. din *ingyen feeling of mystery* and *tsim source*)
- enigmatic, mysterious, puzzling:** [iŋ.jɛ.ŋaʔ] *PF* adj. *ingyengə'* (derivat din *ingyen feeling of mystery*)
- enjoyable (physically, pleasing, sexually):** [mo.'wan] *PF* adj. *mowan*
- enjoyably, in a manner which is enjoyable:** [ni.'ʔoʔ] *PF* adv. *nî'o'* (derivat din 'o' *exciting*)
- enthusiasm, having a good attitude:** [ti.'soʔ.hə] *PF* n. *tiso'ha* (derivat din *so'ha be enthusiastic about*)
- enthusiastic, keen:** [lɛ.'soʔ.hə] *PF* adj. *leso'ha* (derivat din *so'ha be enthusiastic about*) ofp.
- enthusiastically:** [ni.'soʔ.hə] *PF* adv. *niso'ha* (derivat din *so'ha be enthusiastic about*)
- enviously, jealously:** [ni.'fmokʷ] *PF* adv. *nîfmo-kx* (derivat din *fmokx jealousy*)
- envy, jealousy:** [fmokʷ] *PF* n. *fmokx*
- equally, on the same level:** [ni.'ʔɛŋ] *PF* adv. *nî'eng* (derivat din 'engeng *level*)
- er, um:** [ɪ] *PF* filler *î*
- erect, upright:** [p'im] *PF* adj. *pxim*
- erectly, rightly:** [ni.'p'im] *PF* adv. *nîpxim* (derivat din *pxim erect, upright*)
- eroare, greșeală:** ['k'ɛ.jɛj] *PF* n. *kxeyey*
- escape, flee:** ['h.i.fw-o] *PF* vin. *hifwo*
- especially, pointedly, unambiguously:** [ni.'p'i] *PF* adv. *nîpxi* (derivat din *pxi sharp*)
- essence, intrinsic character or nature, constitution; basic nature of something resulting from the totality of its properties; often best translated as personality:** [ran] *PF* n. *ran*
- establish a neural connection, bond with:** [tsə.'hɛjl 's:i] *PF* vin. *tsahey! si* (derivat din *tsahey! bond*)
- este, fi:** [l-u] *PF* vin., svin. *lu* (copulei predicativ, verb existențial) (semnifică posesia cu posesorului dativ)
- etc, goggles, (made from insect wings, carved from wood:** ['rɛn.tɛn] *PF* n. *renten*
- eu mic:** ['wɛ.tɕjɪpʷ] *PF* pn. *oetsyip* (derivat din *oe eu*)
- eu, mie, mă:** ['o.ɛ] *PF* pn. *oe*
- Eureka! I found it! I understand!:** [to.'lɛl] *PF* intj. *tolel* (synonym: *tslolam*)
- Eureka! I've found it!:** [ro.'lun] *PF* intj. *rolun*
- evaluate, try, sample, check out, test-drive:** [m.əjʔ] *PF* vtrm. *may'*
- even so, nevertheless:** [tsal.su.'ŋaj] *PF* adv. *tsalsungay*
- even, so much as:** [kɛŋ] *PF* adv. *keng*
- evening (before twilight), late afternoon:** [kajm] *PF* n. *kaym*
- evening before sunset, dusk:** [srɛ.ton.'ʔoŋ] *PF* n. *sreton'ong* (c.w. din *sre before* and *txon'ong night-fall*)
- event, happening:** [ti.'lɛn] *PF* n. *tîlen* (derivat din *len happen*)
- every day, daily:** [fra.'tr] *PF* adv. *fratrr* (derivat din *trr day*)
- every instance, every time, each time:** [fra.lo] *PF* adv. *fralo* (derivat din *alo time*)
- every night:** [fra.'t'on] *PF* adv. *fratxon* (derivat din *txon night*)
- every time, every instance, each time:** [fra.lo] *PF* adv. *fralo* (derivat din *alo time*)
- everything is fine or OK, all is well:** [fraw.'zo] *PF* intj. *frawzo* (derivat din *fra'u everything și zo be well*)
- everywhere:** ['fra.tɕɛŋ] *PF* adv. *fratseng* (derivat din *tseng place*)
- examina, verifica, controla:** [st.ɛ.'ft'aw] *PF* vtr. *steftxaw*
- examination:** [ti.stɛ.'ft'aw] *PF* n. *tîsteftxaw* (derivat din *steftxaw examine*)
- excavation with a bottom (visible or presumed), hole, cavity:** ['tɕoŋ.rɔpʷ] *PF* n. *tsongropx* (c.w. din *tsong valley* and *ropx hole*)
- excellent:** ['t'an.tsan] *PF* adj. *txantsan*
- excepția:** [muŋ.'wɪ] *PF* adp. *mungwrr-*
- excesiv, prea:** [ni.'hawŋ] *PF* adv. *nîhawng* (derivat din *hawng excese*)
- excessive:** [lɛ.'hawŋ] *PF* adj. *lehawng* (derivat din *hawng overabundance*)
- excitement, fun:** [ti.'ʔoʔ] *PF* n. *tî'o'* (derivat din 'o' *exciting*)
- exciting, bringing fun:** [ʔoʔ] *PF* adj. 'o'

exclamation of consternation: [a.'u] *LA* intj. *au*
exclamation upon exertion, urgh: [sa.'u] *LA*
intj. *sau*
excuse me: [hi.'t'o.a] *PF* intj. *hìtxoa* (derivat
din *hì'i* *small* și *txoa* *forgiveness*)
exemplifica, reprezenta, modela (ii):
[k'ε.n.oŋ] or [k'ε.n.oŋ] *PF* vin. *kenong* (c.w.
din *ke nu* and *nong urma*)
exemplu: [ti.'kε.noŋ] *PF* n. *tikenong* (derivat
din *kenong* *exemplifica*)
exercise, train: [tsk'ε.kεŋ 's-i] *PF* vin. *tskxe-*
keng si (derivat din *tskxekeng* *training*)
exercițiu, pregătire: [tsk'ε.kεŋ] *PF* n. *tskxe-*
keng
exist: [f'kεj.t.ok'] *PF* vin. *fkeytok* (derivat din
kifkeyti tok *be in the world*)
existing at or from the start, original, first in
a series: [le.'sŋæ.ʔi] *PF* adj. *lesngä'i* (derivat
din *sngä'i* *begin*)
expansive, vast, broad: [ho.'εt'] *PF* adj. *hoet*
expansively, in detail, thoroughly: [ni.'no] *PF*
adv. *nino*
expect: [sre.'fεj] *PF* vtr., vin. *srefey* (c.w. din
sre+ *before* and *pey* *wait*)
expediție, explora: [ti.'laŋ] *PF* n. *tilang* (de-
rivat din *lang* *investiga, explora*)
expediție, investigație: [sæ.'laŋ] *PF* n. *sälang*
(derivat din *lang* *investiga, explora*)

F

a few, several: [ʔa.ʔaw] *PF* adj. *'a'aw* (Used
with countable nouns in the singular form)
face: [kεj] *PF* n. *key*
face: [kεm 's-i] *PF* vin. *kem si* (derivat din *kem*
acțiune)
face lead, rein: [sæ.'zæ.ɾip'] *RL,PF* n. *säzärip*
(derivat din *za'ärip* *pull*)
facet, feature, trait, attribute, characteristic,
point, aspect, property: [sjon] *PF* n. *syon*
facial expression: [kεy.ɾel] n. *keyrel* (c.w. din
key *face* and *rel* *image*)
facial stripe: [pil] *PF* n. *pil*
fail, falter, go astray, not obtain expected or
desired result: [n.u.i] *PF* vin. *nui*
failed expectation, disappointment, emotio-
nal let-down: [jεw.la] *PF* n. *yewla*
failingly, falteringly, in vain, fruitlessly, not
achieving the desired or expected end:

experience: [li.ε] *PF* n. *lie*
expert, master of an art, craft, or skill:
[tsul.'fæ.tu] *PF* n. *tsulfätu* (derivat din *tsul-*
fä *mastery*)
explain (why) (ii): [o.'εjk.t.ɿŋ] *PF* vtr. *oeykting*
(c.w. din *oeyk* *cause* and *ting* *give*)
explanation: [ti.'o.εjk.t.ɿŋ] *PF* n. *tioeykting* (de-
rivat din «*eyk*» *cause (root)*) (Pronounced
[ti.'wεjk.t.ɿŋ] in casual speech)
explode: [p'·of] *PF* vin. *pxor*
exploit: [kawŋ.s·af] *PF* vtr. *kawngsar*
explora, investiga: [l·aŋ] *PF* vtr. *lang*
explora, studia: [ft·i·'a] *PF* vtr. *ftia*
explorare, expediție: [ti.'laŋ] *PF* n. *tilang* (de-
rivat din *lang* *investiga, explora*)
expresie de surpriză și plăcere, Wow!, Hei!,
Ei!: [t'εw.ti] *PF* intj. *tewti*
expression of warning or frustration, 'crap!',
'ah, hell!': [tsa.'hej] *ZS* intj. *tsa-hey*
expression of warning or frustration,
'damn!': [wi.ja] *ZS* intj. *wiya*
expression, bit of language: [liʔ.fja.vi] *PF* n.
li'fyavi (derivat din *li'fya* *language*)
exquisite, sublime in style: [fjo.lup'] *PF* adj.
fyolup (c.w. din *fyole* *sublime* and *lupra* *sty-*
le)

[ni.'nu] *PF* adv. *ninu* (derivat din *nui* *fail,*
falter)

failure (abstract concept): [ti.'nu.i] *PF* n. *tinnui*
(derivat din *nui* *fail, falter*)

failure (particular instance of failure):
[sæ.'nu.i] *PF* n. *sänui* (derivat din *nui* *fail,*
falter)

fairness, justice: [tm.'wi.æ] *PF* n. *timwiä* (de-
rivat din *muiä* *proper, fair, right, justified*)

faithfully, firmly, steadfastly: [nik.lo.'nu] *PF*
adv. *niklonu* (derivat din *ke lonu* *not let go*)
lit.: 'without releasing it'

fall: [z·up'] *PF* vin. *zup*

fals: [tslεŋ] *PF* adj. *tsleng*

falter, fail, go astray, not obtain expected or
desired result: [n.u.i] *PF* vin. *nui*

falteringly, failingly, in vain, fruitlessly, not
achieving the desired or expected end:

- [ni.'nu] *PF* adv. *nìnu* (derivat din **nui** *fail*, *falter*)
- fantastic, wonderful, terrific**: [ko.'sman] *PF* adj. *kosman*
- far away, at a distance**: [a.'lɪm] *PF* adv. *alim* (derivat din **lim** *far*, *be far*)
- fasten, tie down**: [j.æn] *PF* vtr. *yän*
- fate**: [sja:j] *PF* n. *syay*
- favorable, auspicious**: [ʔɛt.ɪpʰ] *PF* adj. *etrìp*
- feat, accomplishment, great deed**: [sæ.'ro.ʔa] *PF* n. *säro'a*
- feature, trait, attribute, characteristic, point, aspect, facet, property**: [sjon] *PF* n. *syon*
- feel (not intentionally)**: [z.ɪm] *PF* vtr. *zìm*
- feel, sense, perceive**: [ʔ.ɛ.f.u] *PF* vtr. *'efu*
- feel, touch, texture**: [zir] *PF* n. *zir*
- feeling**: [ti.'ʔɛ.fu] *PF* n. *tì'efu* (derivat din *'efu* *feel*)
- feeling of mystery or incomprehension**: [ʔi.jɛn] *PF* n. *ingyen*
- feeling of pride, pride**: [nɪ.'a] *PF* n. *nrra*
- feeling quenched, satisfied from thirst by drink, slaked**: [jɛ.væŋ] *PF* adj. *yeväng* (derivat din *ye* *satisfied* și *väng* *thirsty*)
- female spouse, wife**: [mun.'t'a.tɛ] *PF* n. *muntxate* (derivat din **muntxatu** *spouse*)
- femeie, (persoană) feminin**: [tu.'tɛ] *PF* n. *tuté* (derivat din **tute** *persoană*)
- fericire, sănătate, pace**: [fpom] *PF* n. *fpom*
- fericit, mulțumit, norocos, pașnic**: [lɛ.'fpom] *PF* adj. *lefpom* (derivat din **fpom** *pace*, *fericire*) npf.
- fern**: [l.'p'a] *RL,PF* n. *ipxa*
- few, not many**: [ni.'hol] *PF* adv. *nìhol* (derivat din **hol** *few*)
- fi atent, ai grija**: [na.'fi s.i] *PF* vin. *nari si* (derivat din **nari** *ochi*)
- fi departe**: [l.ɪm] *PF* svin. *lìm*
- fi la, ocupă un loc**: [t.okʰ] *PF* vtr. *tok*
- fi liniștit, calma**: [fn.u] *PF* vin. *fnu*
- fi responsabil**: [kɪ.'fr.oʔ] *PF* svin. *klfro'*
- fi suficient, ajunge**: [t.am] *PF* vin., intj. *tam*
- fi, este**: [l.u] *PF* vin., svin. *lu* (copulei predicativ, verb existențial) (semnifică posesia cu posesorului dativ)
- fiecare**: [fra.po] *PF* pn. *frapo* (derivat din **po** *el*, *ea*)
- field, open terrain, plain**: [t'a.jo] *PF* n. *txayo*
- fierbinte, cald**: [som] *PF* adj. *som*
- fifth (ordinal)**: [mɪ.vɛ] *PF* adj. *mrrœ* (derivat din **mrr** *five*)
- fight**: [w.ɛm] *PF* vin. *wem*
- fighting**: [ti.wu.'sɛm] *PF* n. *tìwusem* (derivat din **wem** *fight*)
- fiică**: [ʔi.tɛ] *JC,PF* n. *'ite*
- fiică mic (termen de alint)**: [ʔi.tɛ.tɕjɪpʰ] *PF* n. *'itetsyip* (derivat din *'ite* *fiică*)
- fill (with dative of thing filled)**: [tɛ.'ja 's.i] *PF* vin. *teya si* (derivat din **teya** *full*)
- film, movie, video**: [rɛl a.ru.'sikx] *PF* n. *rel arusikx* (c.w. din **rel** *picture* and **rikx** *move*)
- final, last**: [sjɛn] *PF* adj. *syen*
- finally, at long last**: [ni.'ʔiʔ.a] *PF* adv. *nì'i'a* (derivat din *'i'a* *end*)
- finalul de un citat, particulă să se încheie cu vorbirea directă**: [sikʰ] *PF* adv. *sik*
- fine, detailed, precise, intricate (of things)**: [hi.'no] *PF* adj. *hìno*
- finisat, terminat, făcut**: [ha.'sɛj] *PF* adj. *hasey*
- finite, having a limit, not without bounds**: [t'ɛw.ŋaʔ] *PF* adj. *txewnga'* (c.w. din **txew** *limit* and **nga'** *contain*)
- fir, ață**: [kɪŋ] *PF* n. *kìng*
- firmly, carefully**: [nik.tuŋ.'zupʰ] *PF* adv. *niktungzup* (derivat din **ke** *tungzup* *not drop*) lit.: *'without letting it fall'*
- firmly, steadfastly, faithfully**: [nik.lo.'nu] *PF* adv. *niklonu* (derivat din **ke** *lonu* *not let go*) lit.: *'without releasing it'*
- first in a series, original, existing at or from the start**: [lɛ.'sŋæ.ʔi] *PF* adj. *lesngä'i* (derivat din **sngä'i** *begin*)
- fish**: [pa.j.'o.aŋ] *PF* n. *payoang* (c.w. din **pay** *water* and **ioang** *animal*)
- fish, young of an animal, bird, insect**: [li.ni] *PF* n. *lini*
- fit, suit, complement, inherently enhance**: [h.aʔ] *PF* vin. *ha'*
- fiu**: [ʔi.tan] *JC,PF* n. *'itan*
- five**: [mɪ] *PF* num. *mrr*
- five day work week**: [mɪ.tɪ] *PF* n. *mrrtrr* (derivat din **mrr** *five* și **trr** *day*)
- fix, heal**: [zɛj.'k.o] *PF* vtr. *zeyko* (derivat din **zo** *be well* și **eyk** *causative infix*)
- flake, drop, chip**: [ɪl.va] *PF* n. *ilva*
- flavor, taste**: [sur] *PF* n. *sur*
- flawed feature, blemish, deformity, stain**: [fɛʔ.ran.vi] *PF* n. *fè'ranvi* (derivat din

- fe'ran** *flawed nature, inherently defective)*
- flawed nature, something ill-conceived or inherently defective:** [fɛʔ.ran] *PF* n. *fe'ran* (c.w. din *fe'* bad and *ran* intrinsic character or nature)
- flawless, be perfect:** [j·oʔʔ] *PF* svin. *yo'*
- flawlessly, perfectly:** [ni.'joʔʔ] *PF* adv. *nìyo'* (derivat din *yo'* be perfect)
- flee, escape:** [h·i.fw·o] *PF* vin. *hifwo*
- flesh, food made from animal origin:** [vɛj] *PF* n. *vey*
- flight (an instance of flying):** [sæ.'tswaj.on] *PF* n. *sätswayon* (derivat din *tswayon* fly)
- floare:** [ʔsju.laŋ] *PF* n. *syulang*
- float in the air, hover:** [l·ŋ] *PF* vin. *lìng*
- fluid, lichid, apă:** [pa:j] *PF* n. *pay*
- foarte, mult (abstract):** [ni.'t'an] *PF* adv. *nìtxan* (derivat din *txan* mult)
- foc:** [t'ɛpʔ] *PF* n. *txep*
- foc mic:** [t'ɛp.tʂipʔ] *PF* n. *txeptsyip* (derivat din *txep* foc)
- focus on, specialize in, be particularly interested in:** [k'an.ʔ·m] *PF* vtr. *kan'in* (derivat din *'in* be busy)
- focus one's attention, concentrate:** [k'an.fp·il] *PF* vin. *kanfpil* (c.w. din *kan* aim and *fpil* think)
- fog, mist, steam:** [ja.paj] *PF* n. *yapay* (c.w. din *ya* air and *pay* water)
- foggy, misty:** [lɛ.'ja.paj] *PF* adj. *leyapay* (derivat din *yapay* fog)
- follow, proceed after:** [n·oŋ] *PF* vtr. *nong*
- following common sense, of course, logically:** [ni.'lun] *PF* adv. *nìlun*
- food (collective noun, cannot be pluralised):** [ʔsju.vɛ] *PF* n. *syuve*
- food made from animal origin, flesh:** [vɛj] *PF* n. *vey*
- food made from flour:** [tʂjo.sju] *PF* n. *tsyosyu* (c.w. din *tsyo* flour and *syuve* food)
- foolish, ignorant:** [ja.j.makʔ] *PF* adj. *yaymak*
- foot:** [vɛ.nu] *PF* n. *venu*
- for a long time:** [t'aŋ.'kr] *PF* adv. *txankrr* (c.w. din *txan* much and *krr* time)
- for example, as an example:** [nat.'kɛ.noŋ] *PF* conj. *natkenong* (c.w. din *na* like, as and *tikenong* example)
- forehead, brow:** [za.'rɛʔ] *PF* n. *zare'* (c.w. din *zapxi* front and *re'o* head)
- forget:** [tsw·aʔ] *PF* vtr. *tswa'*
- forgettable:** [tsuk.'tswaʔ] *PF* adj. *tsuktswa'* (derivat din *tswa'* forget)
- fork, branch, point of divergence:** [jakʔ] *PF* n. *yak*
- forked lightning:** [a.'tan.zaw] *PF* n. *atanzaw* (derivat din *atan* light și *swizaw* arrow)
- form, shape:** [ʔon] *PF* n. *'on*
- formal:** [skɛ.pɛkʔ] *PF* adj. *skepek*
- former, old:** [spu.win] *PF* adj. *spuwin* nfp.
- foul, mess up, do wrong:** [ti.'k'ɛj 's·i] *PF* vin. *tikxey si* (derivat din *tikxey* incorrectness)
- four:** [tsɪŋ] *PF* num. *tsìng*
- fourth (ordinal):** [tʂi.vɛ] *PF* adj. *tsìve* (derivat din *tsìng* four)
- frate:** [tʂmukʔ] *PF* n. *tʂmuk*
- frate:** [tʂmuk.tu] *PF* n. *tʂmuktu* (derivat din *tʂmuk* frate)
- frate:** [tʂmu.kan] *PF* n. *tʂmukan* (derivat din *tʂmuk* frate)
- free time, the absence of business:** [tik.'ʔim] *PF* n. *tik'in* (derivat din *'in* be busy)
- frenzied, hurried:** [lɛ.'t'i] *PF* adj. *letxi* (derivat din *txi* hurry)
- frenzy, hurry, hurriedness:** [t'i] *PF* n. *txi*
- fretfully, worryingly:** [ni.'sɪŋum] *PF* adv. *nìsɪŋum* (derivat din *sɪŋum* worry)
- frică:** [t'o.pu] *PF* n. *txopu*
- Friday:** [tr.'pu.vɛ] *PF* n. *trrrpuve* (c.w. din *trr* day and *puve* sixth)
- friendship:** [ti.'ʔɛj.lan] *PF* n. *tì'eylan* (derivat din *'eylan* friend)
- frightening, scary:** [t'ɛwm] *PF* adj. *txɛwm*
- from among:** [ta.'kipʔ] *PF* adp. *takip-* (c.w. din *ta* from and *kip-* among)
- from inside, out of:** [ftum.fa] *PF* adp. *ftumfa-* (derivat din *mifa* inside)
- from now (in the future):** [kaj] *PF* adp. *kay-*
- from the reason, because:** [a.'lun.ta] *PF* conj. *alunta*
- from up among:** [ta.'fkipʔ] *PF* adp. *tafkip-* (c.w. din *ta* from and *fkip-* up among)
- front (part or section):** [za.'p'i] *PF* n. *zapxi* (derivat din *hapxi* part)
- fruct:** [ma.u.ti] *PF* n. *mauti*
- fruct de banană:** [u.tu.ma.u.ti] *PF* n. *utumauti* (c.w. din *utu* frunziș and *mauti* fruct)
- fruitlessly, failingly, falteringly, in vain, not achieving the desired or expected end:**

[ni.'nu] *PF* adv. *nìnu* (derivat din **nui** *fail, falter*)
frumos: [sɛ.'vin] *PF* adj. *sevin* ofp. (femei)
frumos, plăcut de a simțurilor: [lor] *PF* adj. *lor*
frumusețe: [ti.'lor] *PF* n. *tilor* (derivat din **lor** *frumos*)
frunziș: ['u.tu] *PF* n. *utu*
fugi: [t·ul] *PF* vin. *tul*
full fruition, ripeness, maturity: [ti.'fjɛjn] *PF* n. *tifyeyn* (derivat din **fyeyn** *ripe, mature*)
full of self-pride: [lɛ.sno.'nɾ.a] *PF* adj. *lesnonrra* (derivat din **snonrra** *self-pride*)
full, satisfied from hunger: ['jɛ.hak'] *PF* adj. *yehakx* (derivat din **ye** *full* și **ohakx** *hungry*)
full, satisfied, content, satiated: [jɛ] *PF* adj. *ye*
fum: ['k'ɛ.nɛɾ] *PF* n. *kxener*
fun, excitement: [ti.'ʔoʔ] *PF* n. *tì'o'* (derivat din **'o'** *exciting*)

G

gain knowledge from sensory input, read (e.g. the forest): [i.'n.an] *PF* vtr. *inan* (stress moves to first syllable with infixation)
galben: [rim] *PF* adj. *rim*
gap, breach: [mɛk.tɛŋ] *PF* n. *mektseng* (c.w. din **mek** *empty* and **tseng** *place*)
gather, collect: [st·aɾ.s·im] *PF* vtr. *starsim*
gel, lichid vâcos: ['k'um.pa.j] *PF* n. *kxumpay* (derivat din **kxum** *viscos, gelatinos*)
gelatinos, viscos: [k'um] *PF* adj. *kxum*
general, deputy, one step down from leader: [ɛjk.ta.'na.j] *JC,PF* n. *eyktanay* (derivat din **eyktan** *leader*)
gentle, mild, tender (people or things): [flɾ] *PF* adj. *flrr*
gentleness, tenderness: [ti.'flɾ] *PF* n. *tiflrr* (derivat din **flrr** *gentle*)
gently, tenderly: [ni.'flɾ] *PF* adv. *niflrr* (derivat din **flrr** *gentle*)
genunchi: [ki.'nam.til] *PF* n. *kinamtil* (c.w. din **kinam** *picior* and **til** *comun*)
get better, improve: [tsan.'ʔul] *PF* vin. *tsan'ul* (c.w. din **siltsan** *good* and **'ul** *increase*)
get fixed (ii), heal, become well: ['zo.sl·u] *PF* vin. *zoslu* (c.w. din **zo** *be well* and **slu** *become*)
get to a place, arrive: [p·a.t·ɛ] *ZS* v. *pate*

functional clothing (item of): [p'ɛn] *PF* n. *px-en*
fundamentally, basically, in essence: [ni.'ran] *PF* adv. *niran* (derivat din **ran** *intrinsic character or nature*)
funny story, joke: ['haŋ.vur] *PF* n. *hangvour* (c.w. din **hangham** *laugh* and **vur** *story*)
funny, humorous, amusing: ['ʔi.pu] *PF* adj. *'ipu*
furthermore, besides, additionally: [ni.'suŋ] *PF* adv. *nisung* (derivat din **sung** *add*)
făcut, terminat, finisat: [ha.'sɛj] *PF* adj. *hasey*
făină: [tsjo] *PF* n. *tsyō*
fără limită (pentru substantive nenumărabile, fără sfârșit): [t'ɛw.lu.kɛ] *PF* adj. *txewluke* (c.w. din **txew** *limita* and **luke** *fără*)
fără sfârșit, fără limită (pentru substantive nenumărabile): [t'ɛw.lu.kɛ] *PF* adj. *txewluke* (c.w. din **txew** *limita* and **luke** *fără*)

get worse, worsen: [fɛ.'ʔul] *PF* vin. *fe'ul* (c.w. din **fe'** *bad* and **'ul** *increase*)
get, acquire: ['k·a.n·om] *PF* vtr. *kanom*
ghida (cu dativ de lucru ghidat): [fja.w·in.t'·u] *PF* vin. *fyawintxu* (c.w. din **fya'o** *drum, rută* and **wintxu** *arăta*)
gift: [st'ɛ.li] *PF* n. *stxeli*
girl: [ʔɛ.vɛ.ŋɛ] *PF* n. *'evenge* (derivat din **'eveng** *child*)
girl (colloquial): [ʔɛ.vɛ] *PF* n. *'eve* (derivat din **'evenge** *girl*)
give birth to: [n·ok'] *PF* vtr. *nokx*
give ground, back down: [t·ŋ 'tsɛŋ] *PF* vin. *tŋg tseng* (derivat din **tŋg** *give* și **tseng** *ground*)
give out a tune or melody, sing wordlessly: [t·ŋ lawɾ] *PF* vin. *tŋg lawr* (derivat din **lawr** *melody*)
give speech, orate: [ft'·u.'li.ʔu] *PF* vin. *ftxul'iu* (c.w. din **tăftxu** *weave* and **li'u** *word*)
give thanks, thank: [i.'ra.jo 's·i] *PF* vin. *irayo si* (derivat din **irayo** *thanks*)
give up, surrender, concede defeat: [v·ɛ.l·ɛk'] *PF* vin. *velek*
gladly, pleasurably, with pleasure: [ni.'pɾ.tɛʔ] *PF* adv. *niprrte'* (derivat din **prtte'** *pleasurable*)

gloaming, night-fall, sunset, dusk: [t'on. 'ʔoŋ] _{PF, Prr} n. *txon'ong* (c.w. din *txon* *night* and *'ong* *unfold*)
glove: [hawn. 'tsjok'] _{PF} n. *hawntsyokx* (c.w. din *hawnu* *protect* and *tsyokx* *hand*)
glow, an instance of glowing: [sæ. 'nr̩] _{PF} n. *sänrr* (derivat din *nrr* *glow*)
glow, be luminous: [n. 'r̩] _{PF} vin. *nrr*
go astray, diverge, change direction: [j. ak̩ 's. i] _{PF} vin. *yak si* (derivat din *yak* *point of divergence*)
go astray, fail, falter, not obtain expected or desired result: [n. u. 'i] _{PF} vin. *nui*
go down, descend: [k. 'k. æ] _{PF} vin. *klkä* (c.w. din *klpa* *bottom* and *kä* *go*)
go to the bathroom, relieve oneself; (on Earth:) use the restroom: [fj. æʔ] _{PF} vin. *fngä'*
go up, ascend: [fæ. 'k. æ] _{PF} vin. *fäkä* (c.w. din *fäpa* *top* and *kä* *go*)
go, proceed: [s. a. 'l. εw] _{PF} v. *salew*
goal, aim, purpose, target: [t. 'kan] _{PF} n. *tikan* (derivat din *kan* *aim*)
goggles, (made from insect wings, carved from wood, etc): [f. en. ten] _{PF} n. *renten*
good looking, handsome: [saj. 'r̩p̩] _{PF} adj. *sayrip* ofp. (male)
good tasting, delicious: [ft. 'i. 'lor] _{PF} adj. *ftxilor* (c.w. din *ftxi* *tongue* and *lor* *beautiful*)
good-smelling: [on. 'lor] _{PF} adj. *onlor* (c.w. din *ontu* *nose* and *lor* *pleasant to the senses*)
grab: [n. i. 'æ] _{PF} vtr. *niä*
grace, elegance: [lo. ran] _{PF} n. *loran* (c.w. din *lor* *beautiful* and *ran* *intrinsic character or nature*)
grasp, hold in the hand, grip: [fj. εp̩] _{PF} vtr. *fyep*
grass: [zε. swa] _{PF} n. *zeswa*
grassroots movement: [nr̩. po. ŋu] _{PF} n. *ngrrr-pongu* (c.w. din *ngrr* *root* and *pongu* *party*)

H

'How sad!', unhappy, upset: [kε. 'ft'o] _{PF} adj., *intj. keftxo*
hai ..., acordul de sollicita: [ko] _{PF} part. *ko*
hail: [tsk'aj. tsjip̩] _{PF} n. *tskxaytsyip* (derivat din *tskxepay* *ice*)
hair: [nik. r̩ε] _{PF} n. *nikre*

grassy: [lε. 'zε. swa] _{PF} adj. *lezeswa* (derivat din *zeswa* *grass*)
gravel: [nr̩k'] _{PF} n. *nikx*
great deed, feat, accomplishment: [sæ. 'ro. ?a] _{PF} n. *säro'a*
great joy: [law. nol] _{PF} n. *lawnol*
great person: [nawm. tu] _{PF} n. *nawmtu* (derivat din *nawm* *great*)
greed: [ti. 't'a. nεw] _{PF} n. *titxanew* (derivat din *txanew* *greedy*)
greedy: [t'a. nεw] _{PF} adj. *txanew* (c.w. din *txan* *much* and *new* *want*)
green, blue: [ε. am. pin] _{PF} n. *eampin* (derivat din *ean* *blue, green*)
greet, say hello: [ka. 't'i 's. i] _{PF} vin. *kaltxi si* (derivat din *kaltxi* *hello*)
grey: [ŋul. pin] _{PF} n. *ngulpin* (derivat din *ngul* *grey, drab*)
grey, drab: [ŋul] _{PF} adj. *ngul*
greşeală, eroare: [k'ε. jεj] _{PF} n. *kxeyey*
grip, hold in the hand, grasp: [fj. εp̩] _{PF} vtr. *fyep*
groapa de gunoi, loc de gunoi: [sŋεl. tsεŋ] _{PF} n. *sngeltseng* (c.w. din *sngel* *gunoi* and *tseng* *loc*)
group, set, pile, clump, stand: [sna. ?o] _{PF} n. *sna'o nfp.*
grow: [tsawl 'sl. u] _{PF} vin. *tsawl slu* (c.w. din *tsawl* *big* and *slu* *become*)
grup de persoane, partid: [po. ŋu] _{PF} n. *pongu* (derivat din *po* *el, ea*) ofp.
guess, informed guess, hunch, intuition: [ʔεn] _{PF} n. *'en*
gunoi: [sŋεl] _{PF} n. *sngel*
gândi, crede: [fp. il] _{PF} vtr. *fpil*
gălăgie, zgomot: [lε. 'hawm. pam] _{PF} adj. *le-hawmpam* (derivat din *hawmpam* *zgomot*)
găsi, descoperi: [ε. un] _{PF} vtr. *run*

hair adornment: [nik. 'ro. i] _{PF} n. *nikroi* (c.w. din *nikre* *hair* and *ioi* *adornment*)
half: [mawl] _{PF} n. *mawl*
hand: [tsjok'] _{PF} n. *tsyokx*
handle: [sæ. 'fjεp̩] _{PF} n. *säfyep* (derivat din *fyep* *hold in the hand*)

- handsome, good looking:** [ˈsaj.ɾip˧] *PF* adj. *sayriṗ* ofp. (male)
- hang:** [k.ɯɾ] *PF* vin. *kur*
- hang out with, spend time with:** [ˈk.æ.tɛŋ] *PF* vin. *käteng*
- hanging vine:** [ˈʔa.na] *PF* n. *ʔana*
- happen, occur:** [l.ɛn] *PF* vin. *len*
- happening, event:** [ti.ˈlɛn] *PTT* n. *tilen* (derivat din *len* *happen*)
- happily, luckily:** [ˈnɛt.ɾip˧] *PF* adv. *netriṗ*
- happy (of people):** [nit.ˈram] *PF* adj. *nitram*
- hard:** [tʰaʔ] *PF* adj. *txaʔ*
- hard, difficult:** [ˈŋæ.zik˧] *PF* adj. *ngäzìk*
- harm:** [kʰu] *PF* n. *kxu*
- harmonious:** [mɛ.ˈʔɛm] *PF* adj. *meʔem*
- harmony (general sense):** [ti.ˈmɛ.ʔɛm] *PF* n. *tìmeʔem* (derivat din *meʔem* *harmonious*)
- hat:** [haw.ˈɾɛʔ] *PF* n. *hawreʔ* (c.w. din *hawnu* *protect* and *reʔo* *head*)
- hate:** [v.ɛʔ.ˈk-i] *PF* vtr. *veʔkì*
- hateful:** [fkaj] *PF* adj. *fkay*
- hatred:** [ti.vɛʔ.ˈk-i] *PF* n. *tìveʔkì* (derivat din *veʔkì* *hate*)
- have a relationship with, connect, relate to:** [ˈt.a.ɾ.ɛ] *PF* vtr. *tare*
- have some positive value, be of value, be worth something:** [l.ɛj] *PF* vin. *ley*
- having a good attitude, enthusiasm:** [ti.ˈsoʔ.ha] *PF* n. *tìsoʔha* (derivat din *soʔha* *be enthusiastic about*)
- having a limit, not without bounds, finite:** [ˈtʰɛw.ŋaʔ] *PF* adj. *txewngaʔ* (c.w. din *txew* *limit* and *ngaʔ* *contain*)
- having to do with the Naʔvi, the People:** [lɛ.ˈnaʔ.vi] *PF* adj. *leNaʔvi* (derivat din *Naʔvi* *the People*)
- head:** [ɾɛ.ʔo] *PF* n. *reʔo*
- heal, become well, get fixed (ii):** [ˈzo.sl.u] *PF* vin. *zoslu* (c.w. din *zo* *be well* and *slu* *become*)
- heal, fix:** [zɛj.ˈk-o] *PF* vtr. *zeyko* (derivat din *zo* *be well* și «*eyk*» *causative infix*)
- health (physical):** [fpom.ˈtokʰ] *PF* n. *fpomtokx* (c.w. din *fpom* *well-being* and *tokx* *body*) ofp.
- health or well-being (mental):** [fpom.ˈron] n. *fpomron* (derivat din *fpom* *well-being* și *ronsem* *mind*) ofp.
- healthful (mentally):** [fpom.ˈro.ŋaʔ] *PF* adj. *fpomrongaʔ* (c.w. din *fpom* *well-being*, *peace*, *happiness* and *ronsem* *mind*) nfp.
- healthful (physically):** [fpom.ˈtokʰ.ŋaʔ] *PF* adj. *fpomtokxngaʔ* (c.w. din *fpom* *well-being*, *peace*, *happiness* and *tokx* *body*) nfp.
- healthy (mentally):** [lɛ.fpom.ˈron] *PF* adj. *lefpomron* (derivat din *fpomron* *health* or *well-being* (mentally)) ofp.
- healthy (physically) :** [lɛ.ˈfpom.tokʰ] *PF* adj. *lefpomtokx* (derivat din *fpomtokx* *health* (physical)) ofp.
- heat:** [ti.ˈsom] *PF* n. *tìsom* (derivat din *som* *hot*)
- heavy (physical weight):** [ku.ʔup˧] *PF* adj. *kuʔup*
- heavy rain, rainstorm:** [tʰan.ˈtom.pa] *PF* n. *txantompa* (c.w. din *txan* *much* and *tompa* *rain*)
- heed, obey:** [l.ɛk˧] *PF* vtr. *lek*
- Hei!, Wow!, Ei!, expresie de surpriză și plăcere:** [tɛw.ti] *PF* intj. *tewti*
- hell!, expression of warning or frustration, 'crap!', 'ah:** [ˈtsa.ˈhɛj] *ZS* intj. *tsa-hej*
- help:** [ˈsruŋ ˈs-i] *PF* vin. *sruŋ si* (derivat din *sruŋ* *help*)
- helper, assistant:** [ˈsruŋ.si.ju] *PF* n. *sruŋsiyu* (derivat din *sruŋ* *help*)
- helpful:** [ˈsru.ŋaʔ] *PF* adj. *sruŋgaʔ* (derivat din *sruŋ* *help*) nfp.
- helpful hint, tip:** [ˈsruŋ.tɕjip˧] *PF* n. *sruŋtsjip* (derivat din *sruŋ* *help*)
- her own, his own, its own:** [sne.ˈjæ] *PF* pn. *sneyä* (derivat din *sno* *his self*, *her self*, *its self*)
- hero:** [tʰan.ˈtstɛw] *PF* n. *txantstew* (c.w. din *txan* *much* and *tstew* *brave*)
- hide:** [w.an] *PF* vtr. *wan*
- high:** [kʰaj] *PF* adj. *kxayl*
- high level:** [ˈkʰaj.l.i] *PF* n. *kxaylyì* (c.w. din *kxayl* *high* and *yì* *level*)
- hill:** [ˈram.tɕjip˧] *PF* n. *ramtsjip* (derivat din *ram* *mountain*)
- hinder:** [h.ɯl.ˈtstʰ.ɛm] *PF* vtr. *hultstxem*
- hip:** [ˈʔ.l.ŋo] *PF* n. *ʔlŋo*
- his own, her own, its own:** [sne.ˈjæ] *PF* pn. *sneyä* (derivat din *sno* *his self*, *her self*, *its self*)
- hiss:** [o.ˈiss s-i] *PF* vin. *oïss si* (derivat din *oïss* *angry snarl*)
- history (ancient):** [ʔok.ˈrol] *PF* n. *ʔokrol* (derivat din *ʔok* *remembrance* și *rol* *sing*)

- history (non-ancient):** [ʔok.'vur] *PF* n. 'okour (c.w. din 'ok remembrance and vur story)
- hobby, pleasure-yielding activity:** [sæ.'su.lm] *PF* n. säsulîn (derivat din sulîn be busy (positive sense))
- hold in one's arms, hug, embrace:** [m.ε.'y.am] *PF* vtr. meyam
- hold in the hand, grasp, grip:** [fj.εpʔ] *PF* vtr. fyep
- hole (going clear through an object):** [ʔopʔ] *PF* n. ropx
- hole, cavity, excavation with a bottom (visible or presumed):** [ʔsoŋ.ʔopʔ] *PF* n. tsongropx (c.w. din tsong valley and ropx hole)
- hollow, not solid:** [ʔmo.mεkʔ] *PF* adj. momek
- hollow, space, enclosed open area:** [mo] *PF* n. mo
- honorable, honorably:** [mε.'u.i.a.ŋaʔ] *PF* adj. meuianga' (derivat din meuia honor și nga' contain)
- honorably, honorable:** [mε.'u.i.a.ŋaʔ] *PF* adj. meuianga' (derivat din meuia honor și nga' contain)
- hope (abstract idea):** [ʔsil.'pej] *PF* n. tsilpey (derivat din silpey hope)
- hope (particular instance):** [sæ.sil.'pej] *PF* n. säsilpey (derivat din silpey hope)
- hopefully:** [ni.sil.'pej] *PF* adv. nisilpey (derivat din silpey hope)
- horizontally:** [ni.'t'aj] *PF* adv. nitxay (derivat din txay be horizontal)
- hotărî, decide:** [ʔp.ε.ʔun] *PF* vtr. pe'un
- hover, float in the air:** [l.ŋ] *PF* vin. lîng
- how complex?:** [pε.fjin.εp.'ʔaŋ] *PF* inter. pefyinep'ang (derivat din fyinep'ang degree of complexity) allomorph of fyinep'angpe
- how complex?:** [fjin.εp.'ʔaŋ.pε] *PF* inter. fyi-nep'angpe (derivat din fyinep'ang degree of complexity) allomorph of pefyinep'ang
- how many:** [pol.'p'aj] *PF* inter. polpxay (c.w. din holpxay number and pe how)
- how many:** [hol.'p'aj.pε] *PF* inter. holpxaype (c.w. din holpxay number and pe how)
- how much:** [hm.'t'am.pε] *PF* inter. himtxampe alomorf de pîmtxan
- how much:** [pim.'t'an] *PF* inter. pîmtxan alomorf de himtxampe
- how tight, loose?:** [pε.'k'in.um] *PF* inter. pekx-inum (derivat din 'ekxinum tightness, looseness)
- how tight, loose?:** [ʔε.'k'i.num.pε] *PF* inter. 'ekxinumpe (derivat din 'ekxinum tightness, looseness)
- how wide?, what width:** [pε.slo.'snεpʔ] *PF* inter. peslosnep (derivat din snep narrow) (allomorph of slosneppe)
- how wide?, what width:** [slo.'snε.pε] *PF* inter. slosneppe (derivat din snep narrow) (allomorph of peslosnep)
- however:** [ŋi.'an] *PF,SW* adv. ngian
- hrăni (cu object dativ) (ii):** [ʔjom.t.ŋ] *PF* vin. yomtîng (c.w. din yom mânca and tîng da)
- hug, embrace:** [sæm.'yam] *PF* n. sâmyam (derivat din meyam hug)
- hug, embrace, hold in one's arms:** [m.ε.'y.am] *PF* vtr. meyam
- humid, moist, damp:** [ʔpaj.ŋaʔ] *PF* adj. paynga' (derivat din pay water și nga' contain)
- humor:** [ti.'ʔi.pu] *PF* n. ti'ipu (derivat din 'ipu humorous)
- humorous, funny, amusing:** [ʔi.pu] *PF* adj. 'ipu
- hunch, guess, informed guess, intuition:** [ʔεŋ] *PF* n. 'en
- hunger:** [ti.o.'hakʔ] *PF* n. tiöhakx (derivat din ohakx hungry)
- hungry:** [o.'hakʔ] *PF* adj. ohakx
- hunt:** [sæ.'ta.ʔon] *PF* n. sätaron (derivat din taron hunt)
- hunted thing, prey:** [smaʔ] *PF* n. smar
- hunting:** [ti.'ta.ʔon] *PF* n. titaron (derivat din taron hunt)
- hurried, frenzied:** [lε.'t'i] *PF* adj. letxi (derivat din txi hurry)
- hurriedly, in a frenzied way:** [ni.'t'i] *PF* adv. nitxi (derivat din txi hurry)
- hurriedness, hurry, frenzy:** [t'i] *PF* n. txi
- hurry:** [ʔwin sæ.'p-i] *PF* vin. win säpi (c.w. din win fast and s«äp»i do (reflexive))
- hurry, hurriedness, frenzy:** [t'i] *PF* n. txi
- hurt (someone or something):** [ti.'sraw sej.'k-i] *PF* vtr. tisraw seyki (c.w. din tisraw pain and s«eyk»i make (causative))
- hurt, be painful:** [ti.'sraw 's-i] *PF* vin. tisraw si (derivat din tisraw pain)
- husband, male spouse:** [mun.'t'a.tan] *PF* n. muntxatan (derivat din muntxatu spouse)

I

- in vain, useless:** [kɛl.'sɑf] *PF* adj. *kelsar* (c.w. din *ke not* and *lesar useful*)
- I (formă deferent sau ceremonial):** ['o.hɛ] *PF* pn. *ohɛ*
- I mean, rather (self-correcting):** [ko.'lan] *PF* intj. *kolan* (derivat din *kan aim, intend*)
- ia timp, consuma timp:** [kr̩.'n.ɛk'] *PF* vin. *krr-nekx* (c.w. din *krr timp* and *nekx consuma*)
- iar, încă-o dată:** [ni.'mun] *PF* adv. *n̩mun*
- ice:** ['tsk'ɛ.paɪ] *PF* n. *tskxepay* (derivat din *tskxɛ stone* și *pay water*)
- idea:** [sæ.'fpɪl] *PF* n. *säfpil* (derivat din *fpil think*)
- idiot, imbecil:** [sk'awɪ] *PF* n. *skxawɪŋ*
- ieri:** [tr̩.'am] *PF* adv. *trram* (derivat din *trr zi* și *ham anterior*)
- iertare:** ['t'o.a] *PF* n. *txoa*
- if (counterfactual use):** [zun] *PF* conj. *zun*
- ignorant, foolish:** ['jaj.mak'] *PF* adj. *yaymak*
- ignore, not notice, snub:** [j.æk'] *PF* vtr. *yäkx*
- illustrate, draw:** [w.ɛjɪ] *PF* vtr. *weyn*
- imaginary:** [lɛ.'ron.sɛl] *PF* adj. *leronsrel* (derivat din *ronsrelngop imagine*)
- imagination:** [tr̩.'ron.sɛl] *PF* n. *tironsrel* (derivat din *ronsrelngop imagine*)
- imagine:** [rɛl] *PF* n. *rel*
- imbecil, idiot:** [sk'awɪ] *PF* n. *skxawɪŋ*
- imitate, reflect:** [rɪʔ.ɪf s-i] *PF* vin. *r̩'ir si* (derivat din *r̩'ir reflection*)
- immaturely, like a child:** [ni.'ʔɛ.vɛɪ] *PF* adv. *n̩'eveng* (derivat din *'eveng child*)
- immediately (not as soon as pxiswaway):** [p'i.'jɛʔ.ɪn] *PF* adv. *pxiye'r̩n* (c.w. din *ye'r̩n soon* and *pxi sharp*)
- immersion (into liquid), dipping:** [jɛm.'fpaj] *PF* n. *yemfpay* (c.w. din *yem put* and *pay water*)
- impatient:** [kɛ.lɛm.'wɛj.pɛj] *PF* adj. *kelemweypey* (derivat din *ke not* și *lemweypey patient*)
- impatiently:** [ni.kɛm.'wɛj.pɛj] *PF* adv. *n̩ke-mweypey* (derivat din *ke not* și *lemweypey patient*)
- importance, meaning, significance:** [wa.'wɛ] *PF* n. *wawɛ*
- important:** [lɛ.'tsran.tɛn] *PF* adj. *letsranten* (derivat din *tsranten matter*)
- imposed requirement, obligation, duty:** [t̩son] *PF* n. *tson*
- impossible:** [kɛl.'tsun] *PF* adj. *keltsun* (c.w. din *ke not* and *tsun be able*)
- improve, get better:** ['tsan.ʔ-ul] *PF* vin. *tsan'ul* (c.w. din *s̩ltsan good* and *'ul increase*)
- improvement (in the general or abstract sense):** [tr̩.'tsan.ʔul] *PF* n. *t̩tsan'ul* (derivat din *tsan'ul improve*)
- improvement (specific instance):** [sæ.'tsan.ʔul] *PF* n. *s̩tsan'ul* (derivat din *tsan'ul improve*)
- in a communal manner, communally:** [ni.'j] *PF* adv. *n̩yɪll* (derivat din *yɪll communal*)
- in a disappointing fashion, in a way failing to meet expectations:** [ni.'jɛw.la] *PF* adv. *n̩yewla* (derivat din *yewla disappointment*)
- in a fashion as if one's life were at stake:** [nɛm.'rɛj] *PF* adv.,intj. *nemrey* (derivat din *emrey survive*)
- in a frenzied way, hurriedly:** [ni.'t'i] *PF* adv. *n̩txi* (derivat din *txi hurry*)
- in a liquid way, by drinking:** [ni.'næk'] *PF* adv. *n̩näk* (derivat din *näk drink*)
- in a manner:** [ni.'fja.ʔo] *PF* adv. *n̩fy'a'o* (derivat din *fya'o way*)
- in a manner which is enjoyable, enjoyably:** [ni.'ʔoʔ] *PF* adv. *n̩'o'* (derivat din *'o' exciting*)
- in a mediocre manner:** [nik.'sran] *PF* adv. *n̩ksran* (derivat din *kesran mediocre*)
- in a puzzling fashion, mysteriously:** [niŋ.jɛn] *PF* adv. *ningyen* (derivat din *ingyen feeling of mystery*)
- in a smart way, intelligently:** [ni.'ka.nu] *PF* adv. *n̩kanu* (derivat din *kanu smart*)
- in a straight line, straight ahead:** [ni.'jɛj.fja] *PF* adv. *n̩yeyfya* (derivat din *yeyfya straight line*)
- in a way failing to meet expectations, in a disappointing fashion:** [ni.'jɛw.la] *PF* adv. *n̩yewla* (derivat din *yewla disappointment*)
- in a whisper, by whispering:** [ni.'tsi.syi] *PF* adv. *n̩tsisyi* (derivat din *tsisyi whisper, v.*)
- in a whistling manner, by whistling:** [ni.'fwɛ.fwi] *PF* adv. *n̩fwɛfwi* (derivat din *fwɛfwi whistle*)

- in advance:** [ni.'li] *PF* adv. *nili* (derivat din *li already*)
- in an iron grip, tightly:** [ni.'sjeɸ'] *PF* adv. *nisyep* (derivat din *syep trap*) lit.: 'like a trap'
- in an original way, originally, with originality:** [ni.'tsim] *PF* adv. *nitsim* (derivat din *tsim source*)
- in answer, back, in response:** [ni.'ʔejŋ] *PF* adv. *n'eyng* (derivat din 'eyng *answer*)
- in detail, expansively, thoroughly:** [ni.'no] *PF* adv. *nino*
- in essence, basically, fundamentally:** [ni.'ran] *PF* adv. *niran* (derivat din *ran intrinsic character or nature*)
- in every way:** [f'ra.fja] *PF* adv. *frafya* (c.w. din *fra'u everything* and *fya'o way*)
- in exchange for:** [jo.a] *PF* adp. *yoa-*
- in hiding, secretly, by hiding:** [ni.'wan] *PF* adv. *nivan* (derivat din *wan hide*)
- in imagination, by imagination:** [ni.'ron.sɸel] *PF* adv. *nironsel* (derivat din *ronsrengop imagine*)
- in just a second from now:** [p'i.swaw.'aj] *PF* adv. *pxiswaway* (c.w. din *swaw moment* and *ay future marker*)
- in other words, that is:** [a.lu] *PF* conj. *alu* (derivat din *a subordinator* și *lu be*) (Used for appositions)
- in poor taste, tacky:** [f'e.lup'] *PF* adj. *fe'lup* (c.w. din *fe' bad* and *lupra style*)
- in response, back, in answer:** [ni.'ʔejŋ] *PF* adv. *n'eyng* (derivat din 'eyng *answer*)
- in season (of foods, vegetable or animal):** [ki.'mar] *PF* adj. *kimar*
- in shambles, chaotic, messy, disorganized:** [v'el.ke] *PF* adj. *velke* (c.w. din *ve'o order, organization* and *luke without*)
- in the capacity of, as, in the role of:** [sko] *PF* adp. *sko+*
- in the meantime, until then:** [tsa.'kɸ.vaj] *PF* adv. *tsakrrvay* (c.w. din *tsakrr then* and *vay up to*)
- in the right season, opportunely:** [nik.'mar] *PF* adv. *nikmar* (derivat din *kimar in season*)
- in the role of, as, in the capacity of:** [sko] *PF* adp. *sko+*
- in this regard, related to this matter:** [mi.'ft'e.le] *PF* adv. *miftxele*
- in vain, failingly, falteringly, fruitlessly, not achieving the desired or expected end:** [ni.'nu] *PF* adv. *ninu* (derivat din *nui fail, falter*)
- inappropriate, noise: sound that is excessive, unnecessary, unexepected or startling:** [hawm.pam] *PF* n. *hawmpam* (derivat din *hawng overabundance* și *pam sound*)
- incessantly, continuously, without stopping:** [ni.l.ke.'ftaŋ] *PF* adv. *nilkeftang* (c.w. din *luke without* and *ftang stop*)
- incidentally, by the way:** [ni.'viŋ.kap'] *PF* adv. *nivinkap* (derivat din *vingkap occur to one, pop into one's mind*)
- inclusiv), noi doi (dual, tu și eu:** [w'eŋ] *PF* pn. *oeng* (derivat din *oe eu*)
- incorrect, wrong, not right:** [ke.'jawɸ] *PF* adj. *keyawɸ* (c.w. din *ke not* and *eyawɸ correct*)
- incorrectness, mistakeness:** [ti.'k'eŋ] *PF* n. *tikxey* (derivat din *kxeyey mistake*)
- increase:** [ʔ.ul] *PF* vin. 'ul
- increasingly, more and more:** [ni.'ʔul.ʔul] *PF* adv. *n'ul'ul* (derivat din 'ul *increase*)
- indicate, point at:** [v.ɸ] *PF* vin., vtr. *vll*
- individuality (negative connotation), selfishness:** [ti.'ʔaw.po] *PF* n. *ti'awpo* (derivat din 'awpo *one individual*)
- infinit (pentru substantive numărabile), nenumăbil:** [ke.'tsuk.'ti.am] *PF* adj. *ketsuktiam* (derivat din *ketsuk- incapabil* și *tiam numărăra*)
- infix:** [k'em.li.'ʔu.vi] *PF* n. *kemli'uvi* (derivat din *kemli'u verb*)
- informed guess, guess, hunch, intuition:** [ʔeŋ] *PF* n. 'en
- infracțiunea, insultă:** [zop.'lo] *PF* n. *zoplo*
- inherently enhance, fit, suit, complement:** [h.aʔ] *PF* vin. *ha'*
- inimă, cardiac:** [t'eʔ.'lan] *PF* n. *txe'lan*
- initial location, beginning, starting position:** [sŋæ.ʔi.'tsɸeŋ] *PF* n. *sngä'itseng* (c.w. din *sngä'i start* and *tseng place*)
- iniția, începe:** [sŋæ.ʔi.'i] *PF* vim. *sngä'i*
- insane, crazy:** [l'ek.'je.'ʔuŋ] *PF* adj. *lekye'ung* (derivat din *keye'ung insanity*)
- insect:** [hi.'ʔaŋ] *PF* n. *hi'ang* (c.w. din *hi'i small* and *ioang animal*)
- insect, young of an animal, bird, fish:** [li.ni] *PF* n. *lini*

- inside:** [ˈmi.fə] or [mi.ˈfə] *PF* n., adv. *mifa*
- inside, into:** [ˈnɛm.fə] *PF* adp. *nemfa-* (c.w. *dine towards* and *mifa inside*)
- inspiration:** [slan.ti.ˈrɛ] *PF* n. *slantire* (c.w. *din slan support* and *tirea spirit*)
- inspire:** [slan.ti.ˈrɛ s-i] *PF* vin. *slantire si* (derivat din *slantire inspiration*)
- inspire awe or respect, be impressive:** [ˈr-o.ʔ-a] *PF* vin. *ro'a*
- instance, time, turn, one of a number of repeated or recurring actions:** [ˈa.lo] *PF* n. *alo*
- instead of, rather than:** [tupˀ] *PF* conj. *tup*
- instructive, meaningful, something from which a lesson can be learned:** [ˈral.ŋaʔ] *PF* adj. *ralnga'* (c.w. *din ral meaning* and *nga' contain*)
- instrument cu coarde:** [iʔ.ɛn] *JC* n. *i'en*
- insultă, infrațiunea:** [zop.ˈlo] *PF* n. *zoplo*
- intelligent, isteț:** [sil.ˈron.sem] *PF* adj. *silronsem* (c.w. *din siltsan bun* and *ronsem minte*)
- intelligence:** [ti.ˈka.nu] *PF* n. *tikanu* (derivat din *kanu smart*)
- intelligence, understanding:** [ti.ˈtslam] *PF* n. *titslam* (derivat din *tslam understand*)
- intelligent, smart:** [ˈka.nu] *PF* adj. *kanu ofp*.
- intelligently, in a smart way:** [ni.ˈka.nu] *PF* adv. *nikanu* (derivat din *kanu smart*)
- intenționez, ținti:** [k-an] *PF* vtrm. *kan*
- interfered with, modified, no longer in a natural state:** [ˈzæ.fi] *PF* adj. *zäfi*
- intermediate level:** [k'am.ji] *PF* n. *kxamyi* (c.w. *din kxam middle* and *yì level*)
- interpreta, traduce (ii):** [ral.ˈp-ɛŋ] *PF* vtr. *ral-peng* (c.w. *din ral sensul* and *peng spune*)
- interpretation, translation:** [ti.ral.ˈpɛŋ] *PF* n. *tiralpeng* (derivat din *ral meaning* și *peng tell*)
- interrupt, throw out of harmonious balance:** [m-æ.ˈk'u] *PF* vtr. *mäxku* (derivat din *kxu harm*)
- interzis:** [ˈk'a.ni] *PF* adj. *kxani*
- into, inside:** [ˈnɛm.fə] *PF* adp. *nemfa-* (c.w. *dine towards* and *mifa inside*)
- intoxicating beverage, or "spirits":** [ˈswo.a] *PF* n. *swoa*
- intra:** [ˈfp'æ.k-ɪm] *PF* vin. *fpäkäim*
- intricate (of things), fine, detailed, precise:** [hi.ˈno] *PF* adj. *hino*
- intriguing, be interesting:** [ˈɛl.tur ti.ˈt'ɛn s-i] *PF* vin. *eltur titxen si* (derivat din *eltu-r brain (dative)* și *titxen awakesness*)
- intrinsic character or nature, essence, constitution; basic nature of something resulting from the totality of its properties; often best translated as personality:** [ran] *PF* n. *ran*
- introduce, present:** [mu.w-m.ˈt'u] *PF* vtr. *muwintxu* (derivat din *wintxu show*)
- intuition, guess, informed guess, hunch:** [ʔɛn] *PF* n. *'en*
- intuitive, speculative:** [lɛ.ʔɛn] *PF* adj. *le'en* (derivat din *'en guess*) nfp.
- investiga, explora:** [l-aŋ] *PF* vtr. *lang*
- investigație, expediție:** [sæ.ˈlaŋ] *PF* n. *säläng* (derivat din *lang investiga, explora*)
- irregular, random:** [ˈrɛ.nul.ke] *PF* adj. *renulke* (derivat din *renu pattern* și *luke without*)
- island:** [ˈspo.no] *PF* n. *spono*
- isn't it?, right?:** [kɛ.ˈfjakˀ] *PF, Prr* part. *kefyak* (c.w. *din kefyä not the way* and *srak question marker*)
- isteț, inteligent:** [sil.ˈron.sem] *PF* adj. *silronsem* (c.w. *din siltsan bun* and *ronsem minte*)
- it (as intransitive subject), that:** [ˈtsaw] *PF* dem., pn. *tsaw*
- it (as object), that:** [ˈtsatˀ] *PF* pn. *tsat*
- it (transitive subject), that:** [ˈtsal] *PF* pn. *tsal*
- itch:** [ˈfk'a.k-ɛ] *PF* v. *fkxake*
- its own, his own, her own:** [snɛ.ˈjæ] *PF* pn. *sneyä* (derivat din *sno his self, her self, its self*)
- iubit:** [ˈjaw.nɛ] *PF* adj. *yawne*
- izgoni, arunca:** [k-u.ˈr-akˀ] *PF* vtr. *kurakx*

Î

- (împreună) cu, cu (acompaniament):** [hu] *PF* adp. *hu-*
- împreună:** [ʔaw.si.ˈtɛŋ] *PF* adv. *'awsiteng* (c.w. *din 'aw una* and *teng egal, același*)
- în acel moment, atunci:** [ˈtsa.ˈkr̩] *PF* adv. *tsakrr* (derivat din *tsa- asta* și *krr timp*)
- în acest caz, deci:** [ha] *PF* adv. *ha*

în acest fel, ca aceasta: [fi.'fja] *PF* adv. *fifya* (derivat din *fya'o drum, rută*)
în exterior, afară: ['wɪ.pa] *PF* n., adv. *wrrpa*
în favoarea, din cauza: [fpi] *PF* adp. *fpi+*
în fața: ['ɛ.o] *PF* adp. *eo-*
în plus, asemenea, și: [kopʔ] *PF* adv. *kop*
în primul rând, primul: [ni.'ʔaw.vɛ] *PF* adv. *nɪ'awve* (derivat din *'awve prim*)
în, pe, la: [mi] *PF* adp. *mɪ+*
înalt, mare (în mărime): [tsawl] *PF* adj. *tsawl* ofp.
înapoi (direcția): [nɛ.'ʔim] *PF* adv. *ne'im*
începe, iniția: [sɟ.æ.ʔ.i] *PF* vim. *sngä'i*
începere, început: [sɟ.æ.ʔi.kɾ] *PF* n. *sngä'ikrr* (c.w. din *sngä'i începe* and *krr timp*)
început, începere: [sɟ.æ.ʔi.kɾ] *PF* n. *sngä'ikrr* (c.w. din *sngä'i începe* and *krr timp*)
începutul de un citat, particule pentru a începe vorbirea directă: [san] *PF* adv. *san*
încerca: ['fm.ɛ.t.okʔ] *PF* v. *fmetok*
încerca: [fm.i] *PF* vtrm. *fmi* (cu subjonctiv)
încă, mai: [mi] *PF* adv. *mi*
încă-o dată, iar: [ni.'mun] *PF* adv. *nɪmun*
îndată, curând: [jɛʔ.tɪm] *PF* adv. *ye'rɪn*
îndeosebi, o asemenea măsură: [fi.'t'an] *PF* adv. *fitxan* (derivat din *txan mult*)
îndrumare: [ti.fja.wɪn.'t'u] *PF* n. *tifyawɪntxu* (derivat din *fyawɪntxu ghida, conduce*)

J

jealously, enviously: [ni.'fmokʔ] *PF* adv. *nɪfmo-kx* (derivat din *fmokx jealousy*)
jealousy, envy: [fmokʔ] *PF* n. *fmokx*
joacă, joc: [u.'van] *PF* n. *uvan*
joc, joacă: [u.'van] *PF* n. *uvan*
joke, funny story: ['haɟ.vur] *PF* n. *hangvur* (c.w. din *hangham laugh* and *vur story*)
jos, sub: ['æ.o] *PF* adp. *äo-*
journey: [ti.'sopʔ] *PF* n. *tisop* (derivat din *sop travel*)

K

keen, enthusiastic: [lɛ.'soʔ.ha] *PF* adj. *leso'ha* (derivat din *so'ha be enthusiastic about*) ofp.
keep up with someone: [l.a.'ts.i] *LA* v. *latsi*
kick, shove: [p'·ɛkʔ] *PF* vtr. *pxek*

înflori, desfășura: [ʔ·oŋ] *PF* v. *'ong*
înlocuire: [ti.'jawn] *PF* n. *tɪyawn* (derivat din *yawne iubit*)
întoarce: [m·m] *PF* vin. *mɪn Mɪn ne ftärpa* *Întoarce la stânga*
întreba: [p·awm] *PF* v. *pawm*
întrebare: [ti.'pawm] *PF* n. *tɪpawm* (derivat din *pawm întreba*)
întrerupe, opri, stopa: [ft·aŋ] *PF* vim. *ftang*
întâlnire: [ul.'t'a] *PF* n. *ultxa*
învinge, reuși (o examă): [ɛm.'z·a.ʔ·u] *PF* vtr. *emza'u* (c.w. din *za'u veni*)
învârti, roti, toarce: [k·im] *PF* vtr. *kɪm Pol rumit kolim* *El tors mingea*
învățare (actul), predarea: [ti.ku.'sar] *PF* n. *tɪkusal* (derivat din *kar învăța*)
învățător, profesor: ['kaɾ.ju] *PF* n. *karyu* (derivat din *kar învăța*)
învățătură: [sæ.'nu.mɛ] *PF* n. *sänume* (derivat din *nume învăța*)
învăța: [k·aɾ] *PF* vtr. *kar*
învăța: [n·u.m·ɛ] *PF* vin. *nume*
înțelege: [tsl·am] *PF* vtr. *tslam*
înțelege, vedea, observa, ști (sensul spiritual): ['k·a.m·ɛ] *PF* vtr. *kame*
înțelept: [t'an.tslu.sam] *PF* adj. *txantslusam* (c.w. din *txan mult* and *tsl«us»am înțelege*)

juca: [u.'van 's·i] *PF* vin. *uvan si* (derivat din *uvan joc, joacă*)
jump: [sp·æ] *PF* v. *spä*
just a moment ago: [p'i.swaw.'am] *PF* adv. *px-iswawam* (c.w. din *swaw moment* and *-am past*)
justice, fairness: [tm.'wi.æ] *PF* n. *tɪmwɪä* (derivat din *muiä proper, fair, right, justified*)
justificată, propriu, corect: [mu.'i.æ] *PF* adj. *muiä*

kind, thoughtful, considerate: ['tstun.wi] *PF* adj. *tstunwi*

kind, type: [fnɛl] *PF* n. *fnel*

kindness: [ti.'tstun.wi] *PF* n. *tɪtstunwi* (derivat din *tstunwi kind*)

kiss: [p·om] *PF* vtr. *pom*
kiss: [sæ.'pom] *PF* n. *säpom* (derivat din **pom** *kiss*)
knife: [tstal] *PF* n. *tstal*
knife sheath: [tstal.sɛ.na] *PF* n. *tstalsena* (c.w. din *tstal knife* and *sähena carrier*)

knot: [fta] *PF* n. *fta*
knot, make or tie a knot: [fta s·i] *PF* vin. *fta si* (derivat din **fta** *knot*)
knowledge: [ti.'o.mum] *PF* n. *tìomum* (derivat din **omum** *know*)

L

la fel, și, asemenea: [ni.'tɛŋ] *PF* adv. *nìteng* (derivat din **teng** *egal, același*)
la, spre, către: [nɛ] *PF* adp. *ne-*
la, în, pe: [mi] *PF* adp. *mì+*
lack of notice, snubbing: [ti.'jæk'] *PF* n. *tìyäkx* (derivat din **yäkx** *not notice, ignore, snub*)
lack of notice, unawareness: [tik.'tɛ.ri] *PF* n. *tìktseri* (derivat din **tseri** *note, notice*)
lacking sufficient energy, lethargic, lazy: [ŋoŋ] *PF* adj. *ngong*
lake: [t'o.ra] *PF* n. *'ora*
land (process of), alight: [k].'w·o] *PF* vin. *kllwo* (c.w. din **kllte** *ground* and **wo** *reach for*)
land, reach the ground: [k].'p·æ] *PF* vin. *kllpä* (c.w. din **kllte** *ground* and **pähem** *arrive*)
language group, language users: [lɪ'.fja.o.'lo?] *PF* n. *li'fyaolo'* (c.w. din **li'fya** *language* and **olo'** *clan*)
language users, language group: [lɪ'.fja.o.'lo?] *PF* n. *li'fyaolo'* (c.w. din **li'fya** *language* and **olo'** *clan*)
larg, mare: [a.'p'a] *PF* adj. *apxa* nfp.
large gathering, conference: [tsawl.ul.'t'a] *PF* n. *tsawlultxa* (c.w. din **tsawl** *big* and **ultxa** *meeting*)
large part, majority, most: [t'am.'p'i] *PF* n. *txampxi* (derivat din **txan** *much*)
last month: [vo.sp'i.'am] *PF* n. *vospxiäm* (derivat din **vospxi** *month*)
last night: [t'o.'nam] *PF* adv. *txonam* (derivat din **txon** *night* și **ham** *previous*)
last time: [ha.'ma.lo] *PF* adv. *hamalo* (c.w. din **ham** *previous* and **alo** *time*)
last week: ['kin.tɾam] *PF* n. *kintrram* (derivat din **kintrr** *week*)
last weekend: ['mun.tɾ.am] *PF* n. *muntrram* (derivat din **muntrr** *weekend*)
last, final: [sjɛn] *PF* adj. *syen*
last, ultimate, terminal: [toɾ] *PF* adj. *tor* (derivat din **toruk** *last shadow*)

lastly: [ni.'sjɛn] *PF* adv. *nìsyen* (derivat din **syen** *last*)
late: ['hawŋ.kɾ] *PF* adv. *hawngkrr* (c.w. din **hawng** *overabundance* and **krr** *time*)
late: [lɛ.'hawŋ.kɾ] *PF* adj. *lehawngkrr* (derivat din **hawngkrr** *late*)
late afternoon, evening (before twilight): [ka.jm] *PF* n. *kaym*
lately, currently: [ni.'fkɾ] *PF* adv. *nìfkrr* (derivat din **fikrr** *this time*)
laugh: ['h·aŋ.h·am] *PF* vin. *hangham*
launch, take off: [ja.'w·o] *PF* vin. *yawo* (c.w. din **ya** *air* and **wo** *reach for*)
lava, magma: [t'ɛ.'k'um.pa.j] *PF* n. *txekxumpay* (derivat din **texp** *fire* și **kxumpay** *viscous liquid*)
lawlike: [lɛ.ko.'rɛn] *PF* adj. *lekoren* (derivat din **koren** *rule*)
lawyer: [pæŋ.'k'o.ju lɛ.ko.'rɛn] *PF* n. *pängkxoyu lekoren* (c.w. din **pängkxoyu** *chatter* and **lekoren** *lawlike*)
lay (something) on the ground: [k].t'ej.'k·aj] *PF* vtr. *klltxeykay* (c.w. din **kllte** *ground* and **txay** *lie flat*) transitive form of *klltxay*
lazily, lethargically: [ni.'ŋoŋ] *PF* adv. *nìngong* (derivat din **ngong** *lazy*)
laziness, lethargy: [ti.'ŋoŋ] *PF* n. *tìngong* (derivat din **ngong** *lazy*)
lazy, lethargic, lacking sufficient energy: [ŋoŋ] *PF* adj. *ngong*
leader (typically temporary, of a small group like a hunting party): [ejk.ju] *PF* n. *eykyu* (derivat din **eyk** *lead*)
leadership: [ti.'ejk.tan] *PF,JC* n. *tìeyktan* (derivat din **eyktan** *leader*)
leaf: [ɾikʷ] *PF* n. *rik*
leaf green: [ɾi.kɛ.an] *PF* adj. *rikean* (c.w. din **rik** *leaf* and **ean** *green*)
leafy: [lɛ.'ɾikʷ] *PF* adj. *lerik* (derivat din **rik** *leaf*)

- lean:** [t̥.u.v.on] PF v. *tuvon*
- least, minority, small part:** [hm.'p'i] PF n. *hìmpxì*
- leather:** [flawk'] PF n. *flawkx*
- ledge, shelf, level, step, rung :** [jɪ] PF n. *yì*
(Can also be used metaphorically to refer to the level of anything scalable - anything that can have levels or degrees, highs and lows, water level, temperature, talent, anger, etc.)
- left (not right):** [ftæɾ] PF adj. *ftär*
- left side:** [ftæɾ.pa] PF n. *ftärpa* (c.w. din *ftär left* and *pa'o side*)
- lega:** [j.im] PF vtr. *yim*
- lege, regulă:** [ko.'ɾɛn] PF n. *koren*
- leggings (used in war):** [ɾa.'spu?] PF n. *raspu'*
- leisurely, unhurriedly:** [ni.'t'i.lu.kɛ] PF adv. *nìtxiluke* (c.w. din *txi hurry* and *luke without*)
- lend:** [kæ.'sɾim] PF vtr. *käsɾin* (derivat din *sɾin temporarily transfer from one to another*)
- length:** [ɲim.'pup'] PF n. *ngimpup* (derivat din *ngim long* și *pup short*)
- lent or borrowed thing:** [sæ.'sɾim] PF n. *säsɾin* (derivat din *sɾin temporarily transfer from one to another*)
- less:** [ni.'næn] PF adv. *nìnän* (derivat din *nän decrease*)
- less and less, decreasingly:** [ni.'næn.æn] PF adv. *nìnänän* (derivat din *nän decrease*)
- lesson:** [sæ.'num.vi] PF n. *sänumvi* (derivat din *sänume teaching*)
- lethargic, lacking sufficient energy, lazy:** [ɲoŋ] PF adj. *ngong*
- lethargically, lazily:** [ni.'ɲoŋ] PF adv. *nìngong* (derivat din *ngong lazy*)
- lethargy, laziness:** [ti.'ɲoŋ] PF n. *tìngong* (derivat din *ngong lazy*)
- letter (phonetic symbol):** [pam.'ɾel.vi] PF n. *pamrelvi* (derivat din *pamrel writing*)
- level, shelf, ledge, step, rung :** [jɪ] PF n. *yì*
(Can also be used metaphorically to refer to the level of anything scalable - anything that can have levels or degrees, highs and lows, water level, temperature, talent, anger, etc.)
- lichid vâcos, gel:** [k'um.pa.j] PF n. *kxumpay* (derivat din *kxum viscos, gelatinos*)
- lichid, fluid, apă:** [pa.j] PF n. *pay*
- lid, cover:** [lɛw] PF n. *lew*
- lider, conducător:** [ɛjk.tan] JC n. *eyktan* (derivat din *eyk conduce*)
- liderul clanului:** [o.lo.'ɛjk.tan] JC n. *olo'eyktan* (c.w. din *olo' clan* and *eyktan lider*)
- lie flat, be horizontal:** [t̥'.aj] PF vin. *txay*
- lie on the ground:** [kl̥.'t̥'.aj] PF vin. *klłtxay* (c.w. din *klłte ground* and *txay lie flat*)
- lift, pick up:** [k'.ɛl.t.ɛk] PF vtr. *kxeltek*
- light (physical weight), lightweight:** [sjo] PF adj. *syo*
- light color:** [nɛjm.pin] PF n. *neympin* (derivat din *neyn light, shade of white*)
- light colors, shades of white:** [nɛjn] PF adj. *neyn*
- light wind, breeze:** [hu.'fwɛ.ɬsɟip'] PF n. *hufwetsyip* (derivat din *hufwe wind*)
- lightning (general term):** [ɾawm] PF n. *ɾawm*
- lightweight, light (physical weight):** [sjo] PF adj. *syo*
- like a child, immaturely:** [ni.'ɛ.vɛŋ] PF adv. *nì'veng* (derivat din *'eveng child*)
- like an adult, maturely:** [ni.'fjɛjn.tu] PF adv. *nìfyeyntu* (derivat din *fyeyntu adult*)
- like that, that way:** [tsa.'fja] PF adv. *tsafya* (c.w. din *tša- that* and *fya'o way*)
- like the Na'vi, Na'vi-ly:** [ni.'naʔ.vi] PF adv. *nì-Na'vi* (derivat din *Na'vi the People*)
- like, as:** [p'ɛl] PF adp. *pxel-*
- limbă:** [ft'i] PF n. *ftxì*
- limbă:** [lɪʔ.fja] PF n. *li'fya* (c.w. din *li'u cuvânt* and *fya'o drum, rută*)
- limit, edge, brink, border, end:** [t̥'ɛw] PF n. *txew*
- listen to (intentionally):** [j̥.u.n.ɛ] PF vtr. *yune*
- little conversation:** [ti.pæŋ.'k'o.ɬsɟip'] PF n. *tìpängkxotsyip* (derivat din *tìpängkxo conversation*)
- little moment, second:** [sɾaw.ɬsɟip'] PF n. *swawtsyip* (derivat din *swaw moment*)
- living thing, alive, living:** [ɾu.'sɛj] PF adj., n. *rusey* (c.w. din *rey live* and «us» active particle infix)
- living, alive, living thing:** [ɾu.'sɛj] PF adj., n. *rusey* (c.w. din *rey live* and «us» active particle infix)
- loc:** [t̥sɛŋ(ɛ)] PF n. *tseng(e)*

loc de gunoi, groapa de gunoi: [ˈsɲel.t͡sɛŋ] *PF* n. *sngeltseng* (c.w. din *sngel gunoi* and *tseng loc*)

loc sacră: [ˈswo.tu] *PF* n. *swotu*

loc sigur, refugiu: [ˈzoŋ.t͡sɛŋ] *PF* n. *zongtseng* (c.w. din *zong salvăți* and *tseng loc*)

loc în mijloc, centru: [ˈk'am.t͡sɛŋ] *PF* n. *kxamt-seng* (c.w. din *kxam mijloc* and *tseng loc*)

locui, trăi: [ˈkɛl.ku ˈs:i] *PF* vin. *kelku si* (derivat din *kelku casă*)

logically, of course, following common sense: [ni.'lun] *PF* adv. *n̄lun*

loincloth: [tɛwŋ] *PF* n. *tewng*

look after, take care of, be responsible for: [v.ɛwŋ] *PF* vtr. *vewng*

look for, seek, search: [fw.ɛw] *PF* vtr. *fwew*

look, sight, appearance: [ʔur] *PF* n. *'ur*

loose: [um] *PF* adj. *um*

loose?, how tight: [pɛ.'k'in.um] *PF* inter. *pekx-inum* (derivat din *'ekxinum tightness, looseness*)

loose?, how tight: [ʔɛ.'k'i.num.pɛ] *PF* inter. *'ekxinumpe* (derivat din *'ekxinum tightness, looseness*)

loosely, weakly: [ni.'mɛjp̄] *PF* adv. *n̄imeyp* (derivat din *meyp weak*)

looseness, degree of tightness: [ʔɛ.'k'i.num] *PF* n. *'ekxinum* (c.w. din *'ekxin tight* and *um loose*)

lose: [sn.ajt̄'] *PF* vtr. *snaytx*

lose awareness of something, lose track: [ˈt.a.t.ɛp̄] *PF* vtr. *tatep*

lose oneself (spiritual sense): [ʔ.i.·a] *PF* vin. *'ia*

lose track, lose awareness of something: [ˈt.a.t.ɛp̄] *PF* vtr. *tatep*

loser: [ˈsnaj.tu] *PF* n. *snaytu* (derivat din *snaytx lose*)

loss: [ti.'snajt̄'] *PF* n. *t̄isnaytx* (derivat din *snaytx lose*)

loud: [wok̄] *PF* adj. *wok*

loudly: [ni.'wok̄] *PF* adv. *n̄iwok* (derivat din *wok loud*)

loved one: [ˈjaw.nɛ.tu] *PF* n. *yawnetu* (derivat din *yawne beloved*)

loved one: [ˈjawn.tu] *PF* n. *yawntu* (derivat din *yawne beloved*)

lovi, bate: [ˈt.a.k.uk̄] *PF* vtr. *takuk*

low: [t̄im] *PF* adj. *t̄im*

low level: [ˈt̄im.ji] *PF* n. *t̄imȳi* (c.w. din *t̄im low* and *ȳi level*)

lua în seamă, atenție: [ˈɛl.tu s:i] *PF* vin. *eltu si* (derivat din *eltu creier*)

lua, duce: [ˈm.u.ŋ.ɛ] *PF* vtr. *munge*

luck, chance: [ˈsjaj.vi] *PF* n. *syayvi* (derivat din *syay fate*)

luckily, happily: [ˈnɛt.ɾip̄] *PF* adv. *netr̄ip*

lucru: [ʔu] *PF* n. *'u*

lucru (acțiune), activitate: [kɛm] *PF* n. *kem*

lucru, muncă: [ti.'kaŋ.kɛm] *PF* n. *tikangkem* (derivat din *kem activitate*)

lume (fizic, solid): [ki.'fkɛj] *PF* n. *kifkey*

lumină: [a.'tan] *JC* n. *atan*

lung: [ˈt̄so.pi] *PF* n. *tsopi*

lung (lungime fizică): [ŋim] *PF* adj. *ngim*

lăsa jos brusc, plonja, scufunda: [t.awŋ] *PF* vin. *tawng*

lăsa, pleca: [h.um] *PF* vin. *hum*

M

(made from insect wings, goggles, carved from wood, etc): [ˈɾɛn.tɛn] *PF* n. *renten*

(marcător vocativ), dragă, mă: [ma] *PF* part. *ma*

magenta, violet, purple: [ˈʔom.pin] *PF* n. *'om-pin* (derivat din *'om purple*)

magenta, violet, purple: [ʔom] *PF* adj. *'om*

magma, lava: [t'ɛ.'k'um.pa.j] *PF* n. *txekxumpay* (derivat din *texp fire* și *kxumpay viscous liquid*)

mai mult (timp): [nul.'kr̄] *PF* adv. *nulkrr* (derivat din *krr timp*)

mai, încă: [mi] *PF* adv. *mi*

main, primary: [t'in] *PF* adj. *txin*

majority, most, large part: [t'am.'p'i] *PF* n. *tx-ampx̄i* (derivat din *txan much*)

make an informed guess: [ʔɛn ˈs:i] *PF* vin. *'en si* (derivat din *'en guess*)

make clear: [ˈlaw ˈs:i] *PF* vin. *law si* (derivat din *law clear*)

make impervious, seal: [fy.ɛl] *PF* vtr. *fyel*

make or tie a knot, knot: [fta s:i] *PF* vin. *fta si* (derivat din *fta knot*)

- make someone angry, anger:** [stɛj.ˈk.i] *PF* vtr. *steyki* (derivat din *sti be angry* și «*eyk*» *causative infix*)
- make something fast, rush something:** [ˈwin ˈs.i] *PF* vin. *win si* (derivat din *win fast*)
- make to sing (poetic), play music:** [rɛj.ˈkol] *PF* vtr. *reykol* (derivat din *rol sing* și «*eyk*» *causative infix*)
- making an informed guess, acting on intuition:** [ni.ˈʔɛn] *PF* adv. *nɪ'en* (derivat din 'en *guess*)
- male spouse, husband:** [mun.ˈt'a.tan] *PF* n. *muntxatan* (derivat din *muntxatu spouse*)
- malicious, bad hearted:** [ˈkawŋ.lan] *PF* adj. *kawŋlan* (c.w. din *kawng bad, evil* and *txe'lan heart*)
- mamă:** [ˈsaʔ.nokˀ] *PF* n. *sa'nok* (de *sa'atenuk C*)
- manily, many:** [ni.ˈp'aj] *PF* adv. *nɪpxay* (derivat din *pxay many*)
- many, manily:** [ni.ˈp'aj] *PF* adv. *nɪpxay* (derivat din *pxay many*)
- map:** [atˀ.ˈk'ɛ.rɛl] *PF* n. *atxkxerel* (c.w. din *atxke land* and *rel picture*)
- marcator continuarea:** [tutˀ] *PF* part. *tut*
- marcator de cauza atributivă de nivel:** [a] *PF, LN* part. *a*
- marcator pentru da sau nu întrebări la sfârșitul unei propoziții:** [ˈsrak(ɛ)] *PF* part. *srak(e)*
- mare (în mărimе), înalt:** [ˈtsawl] *PF* adj. *tsawl* ofp.
- mare, larg:** [a.ˈp'a] *PF* adj. *apxa* nfp.
- mare, nobil:** [nawm] *PF* adj. *nawm*
- mare, puternic, tare:** [fkɛw] *PF* adj. *fkew*
- marriage, mating:** [ti.mun.ˈt'a] *PF* n. *tɪmuntxa* (derivat din *muntxa mated*)
- marry, mate (with someone):** [mun.ˈt'a ˈs.i] *PF* vin. *muntxa si* (derivat din *muntxa mated*)
- master:** [ˈtsul.ˈfæ ˈs.i] *PF* vin. *tsulfä si* (derivat din *tsulfä mastery*)
- master of an art, craft, or skill, expert:** [ˈtsul.ˈfæ.tu] *PF* n. *tsulfätu* (derivat din *tsulfä mastery*)
- mastery:** [ˈtsul.ˈfæ] *PF* n. *tsulfä*
- masă, cină:** [ˈwu.tso] *PF* n. *wutso*
- mate (with someone), marry:** [mun.ˈt'a ˈs.i] *PF* vin. *muntxa si* (derivat din *muntxa mated*)
- materialize, appear, come into view:** [sɛ.ɛɛ] *PF* vin. *srer*
- mating, marriage:** [ti.mun.ˈt'a] *PF* n. *tɪmuntxa* (derivat din *muntxa mated*)
- mature, ripe, adult:** [fjɛjn] *PF* adj. *fyeyn*
- maturely, like an adult:** [ni.ˈfjɛjn.tu] *PF* adv. *nɪfyeyntu* (derivat din *fyeyntu adult*)
- maturity, ripeness, full fruition:** [ti.ˈfjɛjn] *PF* n. *tɪfyeyn* (derivat din *fyeyn ripe, mature*)
- maximally:** [t'an.ˈt'ɛw.vaj] *PF* adv. *txantxewway* (derivat din *txantxew maximum*)
- maximum:** [t'an.ˈt'ɛw] *PF* n. *txantxew* (c.w. din *txan much* and *txew limit, border, end*)
- may, be possible:** [ˈts.un.sl.u] *PF* vin. *tsunslu* (c.w. din *tsun be able* and *slu become*)
- meaning, importance, significance:** [wa.ˈwɛ] *PF* n. *wawe*
- meaningful, instructive, something from which a lesson can be learned:** [ˈral.ŋaʔ] *PF* adj. *ralŋa'* (c.w. din *ral meaning* and *ŋa' contain*)
- meaningfully, significantly:** [ni.wa.ˈwɛ] *PF* adv. *nɪwawe* (derivat din *wawe meaning, significance*)
- meat:** [ˈtsɲan] *PF* n. *tsɲan*
- medicină:** [ˈʔum.tsa] *PF* n. *'umtsa*
- mediocre, so-so:** [kɛ.ˈsrən] *PF* adj. *kesran* (c.w. din *ke not* and *sran yes*) (The derivation of this word is not entirely clear. It may have originally been *kesrankekehe*, literally, 'not yes, not no,' in reference to whether a certain action was performed well or not, and over time it became shortened to just *kesran*, its use expanding to include anything only mediocre in quality.)
- meet by chance (ii), encounter:** [ul.ˈt'a.r.un] *PF* vtr. *ultxarun* (c.w. din *ultxa meeting* and *run find*)
- meet with someone intentionally (use hu with):** [ul.ˈt'a ˈs.i] *PF* vin. *ultxa si* (derivat din *ultxa meeting*)
- meeting participant:** [ul.ˈt'a.tu] *PF* n. *ultxatu* (derivat din *ultxa meeting*)
- melody:** [lawɾ] *PF* n. *lawr*
- member:** [ha.ˈp'i.tu] *PF* n. *hapxitu* (derivat din *hapxi part*)
- member of a class, classmate:** [nu.mul.ˈt'a.tu] *PF* n. *numultxatu* (derivat din *numultxa class (for instruction)*)

- memorie, amintire:** [ʔokʷ] *PF* n. 'ok
- mereu, continuu, totdeauna:** [ni.'tutʷ] *PF* adv. *n̄itut* (derivat din **tut** *marcator continuarea*)
- mereu, oricând:** [ʔfra.kɾ] *PF* adv. *frakrr* (derivat din **krr** *timp*)
- merge:** [k.æ] *PF* vin. *kä*
- mesaj:** [ʔu.'p'a.rɛ] *PF* n. 'upxare
- mess up, foul, do wrong:** [ti.'k'ej 's-i] *PF* vin. *tikxey si* (derivat din **tikxey** *incorrectness*)
- messy, chaotic, disorganized, in shambles:** [ʔvɛl.ke] *PF* adj. *velke* (c.w. din **ve'o** *order, organization and luke* *without*)
- metal:** [fɲapʷ] *PF* n. *fngap*
- metallic:** [lɛ.'fɲapʷ] *PF* adj. *lefngap* (derivat din **fngap** *metal*)
- mic:** [ʔhi.ʔi] *PF* adj. *hi'i*
- mid-day, noon:** [k'am.tɾ] *PF* n. *kxamtrr* (c.w. din **kxam** *middle* and **trr** *day*)
- midnight:** [k'am.t'on] *PF* n. *kxamtxon* (c.w. din **kxam** *middle* and **txon** *night*)
- mie, eu, mă:** [ʔo.ɛ] *PF* pn. *oe*
- mijloc, punctul de mijloc:** [k'am] *PF* n. *kxam*
- mild, gentle, tender (people or things):** [flɾ] *PF* adj. *flrr*
- mild, moderate, comfortable:** [ʔtsja.fɛ] *PF* adj. *tsyafe*
- military clan, squad, battle party:** [ʔwɛm.po.ɲu] *PF* n. *wempongu* (c.w. din **wem** *fight* and **pongu** *group*)
- milk:** [ʔo.kupʷ] *PF* n. *okup*
- minge:** [ɾum] *PF* n. *rum*
- minimally:** [h̄im.'t'ɛw.vaj] *PF* adv. *h̄imtxewvay* (derivat din **h̄imtxew** *minimum*)
- minimum:** [h̄im.'t'ɛw] *PF* n. *h̄imtxew* (c.w. din **h̄im** *small* and **txew** *limit*)
- minor wound, cut, bruise:** [ʔsk'ir.tsjipʷ] *PF* n. *skxirtsyip* (derivat din **skxir** *wound*)
- minority, least, small part:** [h̄im.'p'i] *PF* n. *h̄impxi*
- minte:** [ʔon.sɛm] *PF* n. *ronsem*
- miros:** [fa.'hɛw] *PF* n. *fahew*
- missed (as an absent person who is longed for), missing:** [lom] *PF* adj. *lom*
- missed person:** [ʔlom.tu] *PF* n. *lomtu* (derivat din **lom** *missing, missed*)
- missing, missed (as an absent person who is longed for):** [lom] *PF* adj. *lom*
- mist, fog, steam:** [ja.paɲ] *PF* n. *yapay* (c.w. din **ya** *air* and **pay** *water*)
- mistakeness, incorrectness:** [ti.'k'ej] *PF* n. *tikxey* (derivat din **kxeyey** *mistake*)
- misty, foggy:** [lɛ.'ja.paɲ] *PF* adj. *leyapay* (derivat din **yapay** *fog*)
- model, structură, schemă:** [ʔrɛ.nu] *PF* n. *renu*
- modela (ii), exemplifica, reprezenta:** [k.ɛ.n.ou] or [kɛ.n.ou] *PF* vin. *kenong* (c.w. din **ke** *nu* and **nong** *urma*)
- moderate, mild, comfortable:** [ʔtsja.fɛ] *PF* adj. *tsyafe*
- modified, interfered with, no longer in a natural state:** [ʔzæ.fi] *PF* adj. *zäfi*
- moist vegetation, pleasant smell of nearby running water, rain:** [so.'sul] *PF* adj. *sosul*
- moist, humid, damp:** [paɲ.ɲaʔ] *PF* adj. *paynga'* (derivat din **pay** *water* și **nga'** *contain*)
- moment:** [swaw] *PF* n. *swaw*
- Monday:** [tɾ.'mu.vɛ] *PF* n. *trrmuve* (c.w. din **trr** *day* and **muve** *second*)
- month:** [vo.'sp'i] *PF* n. *vospxi* (derivat din **vosipxi** *twelfth* și **zisiță** *of a year*)
- more and more, increasingly:** [ni.'ʔul.ʔul] *PF* adv. *n̄'ul'ul* (derivat din 'ul *increase*)
- morning:** [ʔrɛ.won] *PF* n. *rewon*
- mort:** [kɛ.ru.sɛj] *PF* adj. *kerusey* (c.w. din **ke** *nu* and **r«us»ey** *în viață* (*participiu infix*))
- moss:** [pɾ.w] *PF* n. *prrwll* (c.w. din **prnen** *ba-by* and 'ewll *plant*)
- most, majority, large part:** [t'am.'p'i] *PF* n. *tx-ampxi* (derivat din **txan** *much*)
- motiv:** [lun] *PF* n. *lun*
- mountain:** [ɾam] *PF* n. *ram*
- mouth:** [k'a] *PF* n. *kxa*
- move:** [ʔæ.t'ipʷ] *PF* vtr. 'är̄ip
- movie, film, video:** [ʔrɛl a.ru.'sikx] *PF* n. *rel arusikx* (c.w. din **rel** *picture* and **rikx** *move*)
- mud:** [ʔɲo.a] *PF* n. *ngo*
- mugur:** [pɾ.nɛ.sjul] *PF* n. *prrnesyul* (c.w. din **prnen** *copilaș* and **syulang** *floare*)
- mult:** [ni.'ʔul] *PF* adv. *n̄'ul*
- mult:** [t'an] *PF* adj. *txan*
- mult (abstract), foarte:** [ni.'t'an] *PF* adv. *n̄itxan* (derivat din **txan** *mult*)
- multe, mulți:** [p'aj] *PF* adj. *pxay* (folosit cu singular sau plural formă de substantive)
- multicolored, colorful, variegated:** [p'aj.o.pin] *PF* adj. *pxayopin* (c.w. din **pxay** *many* and 'opin *color*)

mulți, multe: [p'aɪ] *PF* adj. *pxay* (folosit cu singular sau plural formă de substantive)
mulțumit, fericit, norocos, pașnic: [lɛ.'fɔm] *PF* adj. *lefpom* (derivat din *fpom* *pace, ferici-re*) npf.
mulțumesc: [i.'ra.jo] *JC* n., intj. *irayo*
muncă, lucru: [tɪ.'kaŋ.kɛm] *PF* n. *tikangkem* (derivat din *kem* *activitate*)
muri: [t'ɛf.k'upʷ] *PF* vin. *terkup*
musical instrument (generic term): [ʔo.'t'aŋ] *PF* n. *'otxang*
musician: [pam.t̂ɛ.o.tu] *PF* n. *pamtseotu* (derivat din *pamtseo* *music*)
musică: [pam.t̂ɛ.o] *PF* n. *pamtseo* (c.w. din *pam* *zgomot, sunet* and *tseo* *artă*)
must not (ii): [z'ɛŋ.kɛ] *PF* vim. *zenke* (c.w. din *zene* *must* and *ke* *not*)
muta, schimba poziția: [f'ikʷ] *PF* vin. *rikk*
my apologies (acknowledgment of guilt and regret), sorry: [ŋaj.'t'o.a] *PF* intj. *ngaytxoa* (c.w. din *ngeyã* *your* and *txoa* *forgiveness*)

mysterious, puzzling, enigmatic: [iŋ.jɛ.ŋaʔ] *PF* adj. *ingyenga'* (derivat din *ingyen* *feeling of mystery*)
mysteriously, in a puzzling fashion: [niŋ.jɛn] *PF* adv. *ningyen* (derivat din *ingyen* *feeling of mystery*)
mystery, riddle, enigma, conundrum: [iŋ.jɛn.t̂sim] *PF* n. *ingyentsim* (c.w. din *ingyen* *feeling of mystery* and *tsim* *source*)
mânca: [j'om] *PF* vtr. *yom*
mânca (actul): [tɪ.ju.'som] *PF* n. *tiyusom* (derivat din *yom* *mânca*)
mă, dragă, (marcător vocativ): [ma] *PF* part. *ma*
mă, eu, mie: [o.ɛ] *PF* pn. *oe*
măciucă: [t'ɛwkʷ] *PF* n. *txewk*
mămică: [saʔ.nu] *PF* n. *sa'nu* (formă de afectuos *sa'nok* *mamă*)
mămică mic (folosit pentru fete tinere): [saʔ.nu.t̂sjipʷ] *PF* n. *sa'nutsyip* (derivat din *sa'nu* *mămică*)
măritat, căsătorit: [mun.'t'a] *PF* adj. *muntxa*

N

Na'vi-ly, like the Na'vi: [ni.'naʔ.vi] *PF* adv. *nì-Na'vi* (derivat din *Na'vi* *the People*)
naked, without clothing: [luk.'pɛn] *PF* adj. *lukpen* (c.w. din *luke* *without* and *pen* *clothing (plural)*)
nap: [haw.t̂sjipʷ] *PF* n. *hawtsyip* (derivat din *hahaw* *sleep*)
narrow: [snɛpʷ] *PF* adj. *snep*
nas: [on.tu] *JC* n. *ontu*
natural (something in its original, wild, unmodified, untampered-with natural state): [jɪ] *PF* adj. *yrr*
naturally, without tampering with or changing the nature: [ni.'jɪ] *PF* adv. *nìyrr* (derivat din *yrr* *natural*)
navel: [ŋɛpʷ] *PF* n. *ngep*
near-master: [tsul.fæ.tu.'naj] *PF* n. *tsulfätunay* (derivat din *tsulfätu* *master*)
nearby, at close range: [a.'sim] *PF* adv. *asim* (derivat din *sim* *near, be near*)
nebula: [pl.'wop'.t̂sjip] *PF* n. *pìwopxtsyip* (derivat din *pìwopx* *cloud*) lit.: 'little cloud'
nebulie, alienație: [kɛ.'jɛ.ʔuŋ] *PF* n. *keye'ung*

necaz, nenorocire: [tɪ.'kawŋ] *PF* n. *tikawng* (derivat din *kawng* *rău*)
necesita, trebui: [k'in] *PF* vtr. *kin*
necessary: [lɛ.'kin] *PF* adj. *lekin* (derivat din *kin* *need*)
neck: [pɛwn] *PF* n. *pewn*
needless to say, of course: [kɛ.zɛm.p].t'ɛ] *PF* adv. *kezemplltxe* (contraction of *ke+zene+pivlltxe*)
nenorocire, necaz: [tɪ.'kawŋ] *PF* n. *tikawng* (derivat din *kawng* *rău*)
nenumăbil, infinit (pentru substantive numărabile): [kɛ.t̂suk.'ti.am] *PF* adj. *ketsuktiam* (derivat din *ketsuk-* *incapabil* și *tiam* *număra*)
nest; protected area serving as the home of Pandoran fauna: [t̂sɛul] *PF* n. *tsrul*
neted: [ʔɛŋ.ɛŋ] *PF* adj. *'engeng*
nevertheless, even so: [tsal.su.'ŋaj] *PF* adv. *tsalsungay*
nevoie: [tɪ.'kin] *PF* n. *tikin* (derivat din *kin* *necesita*)
newcomer, someone who has just arrived on the scene: [zl.'ma.ʔu.ju] *PF* n. *zìma'uyu*

- next:** [ha.j] *PF* adj. *hay*
- next:** [ni.'ha.j] *PF* adv. *nihay* (derivat din *hay next*)
- next month:** [vo.sp'i.'a.j] *PF* n. *vospxlay* (derivat din *vospxi month*)
- next time:** [ha.'ja.lo] *PF* adv. *hayalo* (c.w. din *hay next* and *alo time*)
- next week:** ['kin.traj] *PF* n. *kinrray* (derivat din *kinrr week*)
- next weekend:** ['mun.traj] *PF* n. *munrray* (derivat din *munrr weekend*)
- next year:** ['zi.sit.a.j] *PF* n. *zisitay* (derivat din *zisit year*)
- nici un fel! (vulgar), șurub asta!:** ['p'a.sik'] *PF* intj. *pxasik*
- nici, nu:** [ke] *PF* adv. *ke*
- nicicând, niciodată:** ['kaw.kɪ] *PF* adv. *kawkr* (c.w. din *ke 'aw nu una* and *krr timp*)
- niciodată, nicicând:** ['kaw.kɪ] *PF* adv. *kawkr* (c.w. din *ke 'aw nu una* and *krr timp*)
- night-fall, sunset, dusk, gloaming:** [t'on.'ʔoŋ] *PF,PF* n. *txon'ong* (c.w. din *txon night* and *'ong unfold*)
- nimeni:** ['kaw.tu] *PF* pn. *kawtu* (c.w. din *ke 'aw nu una* and *tute persoană*)
- nimic:** ['ke.ʔu] *PF* pn. *ke'u* (c.w. din *ke nu* and *'u lucru*)
- no (before a noun):** ['ke.a] *PF* adj. *kea*
- no action or activity:** ['ke.kem] *PF* pn., adv. *kekem* (c.w. din *ke not* and *kem activity*)
- no longer in a natural state, modified, interfered with:** ['zæ.fi] *PF* adj. *zäfi*
- no matter what, no matter, whatever:** [ke.'tsran] *PF* adj., conj. *ketsran* (c.w. din *ke not* and *tsranten Matter, be of importance*)
- no matter, no matter what, whatever:** [ke.'tsran] *PF* adj., conj. *ketsran* (c.w. din *ke not* and *tsranten Matter, be of importance*)
- noapte:** [t'on] *PF* n. *txon*
- nobil, mare:** [nawm] *PF* adj. *nawm*
- noi:** [aw.'ŋa] *PF* pn. *awnga* (derivat din *ayoeng noi*)
- noi (exclusiv):** [a.j.'o.ɛ] *PF* pn. *ayoe* (derivat din *oe eu*)
- noi (inclusiv):** [a.j.'wɛŋ] *PF* pn. *ayoeng* (derivat din *oe eu*) (*ayoenga*– baza de sufixe)
- noi doi (dual, inclusiv), tu și eu:** ['wɛŋ] *PF* pn. *oeng* (derivat din *oe eu*)
- noi două (exclusiv):** ['mo.ɛ] *PF* pn. *moe* (derivat din *me+ dual* și *oe eu*)
- noise: sound that is excessive, unnecessary, inappropriate, unexepected or startling:** [hawm.pam] *PF* n. *hawmpam* (derivat din *hawng overabundance* și *pam sound*)
- noise: ugly or unpleasant sound, screech:** [væ.pam] *PF* n. *väpam* (derivat din *vä unpleasant to the senses* și *pam sound*)
- noisome, unpleasant to the senses:** [væʔ] *PF* adj. *vä'*
- noon, mid-day:** ['k'am.trɪ] *PF* n. *kxamtrr* (c.w. din *kxam middle* and *trr day*)
- norocos, fericit, mulțumit, pașnic:** [lɛ.'fpom] *PF* adj. *lefpom* (derivat din *fpom pace, fericire*) npf.
- nose ring:** ['on.'tsaŋ] *PF* n. *ontsang* (c.w. din *ontu nose* and *tsang piercing*)
- not a bit (used with ke; see ke kaw'it not...at all in phrases), not at all:** [kaw.'ʔit'] *PF* adv. *kaw'it* (c.w. din *ke 'aw not one* and *'it bit*)
- not achieving the desired or expected end, failingly, falteringly, in vain, fruitlessly:** [ni.'nu] *PF* adv. *ninu* (derivat din *nui fail, falter*)
- not at all, not a bit (used with ke; see ke kaw'it not...at all in phrases):** [kaw.'ʔit'] *PF* adv. *kaw'it* (c.w. din *ke 'aw not one* and *'it bit*)
- not derived from another source, original, unique:** [lɛ.'tsim] *PF* adj. *letsim* (derivat din *tsim source*)
- not hollow, solid:** [vawt'] *PF* adj. *vawt*
- not many, few:** [ni.'hol] *PF* adv. *nihol* (derivat din *hol few*)
- not notice, ignore, snub:** [j.æ.k'] *PF* vtr. *yäkx*
- not obtain expected or desired result, fail, falter, go astray:** [n'u.i] *PF* vin. *nui*
- not only:** [kɛn.'ʔaw] *PF* adv. *ken'aw* (c.w. din *ke not* and *n'aw only*)
- not physical), strong (emotionally, spiritually, confident:** [se.j.'k'ɛl] *PF* adj. *seykxel*
- not right, incorrect, wrong:** [ke.'jawɪ] *PF* adj. *keyawr* (c.w. din *ke not* and *eyawr correct*)
- not solid, hollow:** ['mo.mɛk'] *PF* adj. *momek*
- not without bounds, having a limit, finite:** [t'ɛw.ŋaʔ] *PF* adj. *txewnga'* (c.w. din *txew limit* and *nga' contain*)
- note, notice:** ['ts'ɛ.t'i] *PF* vtr. *tseri*

notice, awareness: [ti.ʔsɛ.ɾi] *PF* n. *titseri* (derivat din *tseri* *note, notice*)
notice, note: [ʔsɛ.ɾ.i] *PF* vtr. *tseri*
nou: [mipʔ] *PF* adj. *mip*
noun: [ʔstʰo.li.ʔu] *PF* n. *tstxoli'u* (c.w. din *tstxo* *name* and *li'u* *word*)
noutăți, ceva de a raporta: [fmawɳ] *PF* n. *fmawɳ*
nowhere: [ʔkaw.ʔsɛŋ] *PF* adv. *kawtseng* (c.w. din *ke 'aw* *not one* and *tseng* *place*)
nu: [ʔkɛ.he] *PF* part., intj. *kehe*

O

“on top of things”, organized: [ʔvɛ.ŋaʔ] *PF* adj. *venga'* (c.w. din *ve'o* *order, organization* and *nga'* *contain*)
o asemenea măsură, îndeosebi: [fi.ʔ'an] *PF* adv. *fitxan* (derivat din *txan* *mult*)
o cantitate mică (abstract), puțin: [ni.ʔitʔ] *PF* adv. *nɪ'it* (derivat din *'it* *puțin, o sumă mică*)
o sumă mică, puțin: [ʔitʔ] *PF* n. *'it*
obey, heed: [l.ɛkʔ] *PF* vtr. *lek*
obfuscation, cover up: [ti.ʔwan] *PF* n. *tiwan* (derivat din *wan* *hide*)
obligation, duty, imposed requirement: [tson] *PF* n. *tson*
observa, vedea, înțelege, ști (sensul spiritual): [ʔk.a.m.ɛ] *PF* vtr. *kame*
obstruction, barricade: [ɛ.ʔk'an] *PF* n. *ekxan*
ocazie fericit, celebrare, sărbătorire: [ftʰo.ʔzæ] *PF* n. *ftxoză*
occupation, primary role in society: [ʔ'in.tɳ] *PF* n. *txintɳ* (c.w. din *txin* *main* and *tɳ* *activity that keeps one busy*)
occur to one, pop into one's mind: [ʔv.iŋ.k.apʔ] *PF* vtr. *vingkap*
occur, happen: [l.ɛn] *PF* vin. *len*
ocean, sea: [ʔ'am.ʔpaɳ] *PF* n. *txampay* (c.w. din *txan* *much* and *pay* *water*)
ochi: [ʔna.ɾi] *PF* n. *nari*
ochii (două): [mɛ.ʔna.ɾi] *PF* n. *menari* (derivat din *me+* *dual* și *nari* *ochi*)
ocupă un loc, fi la: [t.okʔ] *PF* vtr. *tok*
odd, be curious, strange, unexpected: [h.ɛkʔ] *PF* vin. *hek*
oddly, strangely: [ni.ʔhekʔ] *PF* adv. *nɪhek* (derivat din *hek* *be curious, odd*) (sentence, not manner, adverbial)

nu face (numai pentru imperativele negative și comenzi): [ɾæ.ʔæ] *PF* part. *ră'ă*
nu, nici: [kɛ] *PF* adv. *ke*
numai: [ni.ʔaw] *PF* adv. *nɪ'aw* (derivat din *'aw* *una*)
nume: [ʔstʰo] *PF* n. *tstxo*
numi: [sj.ʔaw] *PF* vin. *syaw*
număr: [hol.ʔ'aj] *PF* n. *holpxay* (c.w. din *hol* *puțini* and *pxay* *multe, mulți*)
număra: [ʔ'i.ʔam] *PF* vtr. *tiam*
năvală, atac: [k'ʔ] *PF* n. *kxll*

of a small group like a hunting party), leader (typically temporary): [ɛjk.ju] *PF* n. *eykyu* (derivat din *eyk* *lead*)
of course, logically, following common sense: [ni.ʔlun] *PF* adv. *nɪlun*
of course, needless to say: [kɛ.zɛm.p].ʔ'ɛ] *PF* adv. *kezemplltxe* (contraction of *ke+zene+pivlltxe*)
offer: [ʔstʰɛ.nu] *PF* n. *stxenu* (c.w. din *stxeli* *gift* and *lonu* *release*)
offer: [ʔstʰɛ.nu.t.ɳ] *PF* vtr. *stxenuting* (derivat din *stxenu* *offer, n.*)
OK, bine: [ʔtam ʔtam] *M* intj. *tam tam*
old man: [ʔko.ak.tan] *PF* n. *koaktan* (derivat din *koak* *old, aged*)
old person: [ʔko.ak.tu] *PF* n. *koaktu* (derivat din *koak* *old, aged*)
old woman: [ʔko.ak.tɛ] *PF* n. *koakte* (derivat din *koak* *old, aged*)
old, aged (for living things): [ʔko.akʔ] *PF* adj. *koak*
old, former: [ʔspu.win] *PF* adj. *spuwin* nfp.
on a daily basis, regularly: [ni.ʔtɳ.tɳ] *PF* adv. *nɪtrrrr* (derivat din *trr* *day*)
on the contrary, conversely: [ni.ʔwæ] *PF* adv. *nɪwä*
on the opposite side, opposite: [ʔfɛw.tu.sokʔ] *PF* adj. *fewtusok* (derivat din *few-* *across*) (In casual speech, *fewtsok* (*few.ʔsok*))
on the same level, equally: [ni.ʔɛŋ] *PF* adv. *nɪ'eng* (derivat din *'engeng* *level*)
on, onto: [sɳ] *PF* adp. *sɳ-*
once: [ʔaw.lo] *PF* adv. *'awlo*
once (in the past): [ʔaw.li.ɛ] *PF* adv. *'awlie*

- one of a number of repeated or recurring actions, time, turn, instance:** [ˈa.lo] *PF* n. *alo*
- one step down from leader, deputy, general:** [ɛjk.ta.ˈnaɟ] *JC,PF* n. *eyktanay* (derivat din *eyktan* leader)
- one third, third:** [pan] *PF* n. *pan*
- One who is patient:** [ma.ˈwɛj.pɛj.ju] *PF* n. *maweypeyyu* (derivat din *maweypey* be patient)
- one with authority over another, commander:** [kˈim.ju] *PF* n. *kxìmyu* (derivat din *kx-ìm* command, order, assign tasks)
- only:** [lɛ.ˈʔaw] *PF* adj. *leˈaw*
- onoare, cinste:** [mɛ.ˈu.i.a] *PF* n. *meuia*
- onto, on:** [sin] *PF* adp. *sìn-*
- oops!:** [ʔæʔ] *PF* intj. *ˈä*
- open:** [pi.ˈakˈ s-i] *PF* vin. *piak si* (derivat din *piak* open)
- open or borderless area, space:** [ŋipˈ] *PF* n. *ngip*
- open terrain, field, plain:** [tˈa.jo] *PF* n. *txayo*
- open, clear (for cloudless skies):** [pi.ˈakˈ] *PF* adj. *piak*
- opponent:** [ˈwæ.tu] *PF* n. *wätu* (derivat din *wä-* against)
- opportunistically, in the right season:** [nik.ˈmar] *PF* adv. *nikmar* (derivat din *kimar* in season)
- opportunity, chance:** [skˈom] *PF* n. *skxom*
- opposite, on the opposite side:** [ˈfɛw.tu.sokˈ] *PF* adj. *fewtusok* (derivat din *few-* across)(In casual speech, *fewtsok* (few.ʔsok))
- opri, stopa, întrerupe:** [ft.ˈaŋ] *PF* vim. *ftang*
- oprire glotal, oprire:** [ti.ˈftaŋ] *PF* n. *tiftang* (derivat din *ftang* stopa, întrerupe)
- oprire, oprire glotal:** [ti.ˈftaŋ] *PF* n. *tiftang* (derivat din *ftang* stopa, întrerupe)
- optimally, best:** [ni.ˈswɛj] *PF* adv. *nìswey* (derivat din *swɛy* best)
- or “spirits”, intoxicating beverage:** [ˈswo.a] *PF* n. *swoa*
- or ceremonial apparel (item of), adornment:** [i.ˈo.i] *PF* n. *ioi*
- or get drunk, be:** [ˈɾ.o.ˈu] *PF* vin. *rou* (example use: *rou fa pxir*)
- or group of avatars, clan:** [u.nil.ti.ˈran.tokˈ.ɔ.loʔ] *PF* n. *uniltirantokxoloˈ* (c.w. din *uniltirantokx* avatar, dreamwalker body and *oloˈ* clan)
- or metaphorically: having no value, empty:** [mekˈ] *PF* adj. *mek*
- or not:** [fu.ˈkɛ] *PF* conj. *fuke* (c.w. din *fu* or and *ke* not)
- or off of a floating mountain (countable), an individual tall, thin waterfall that pours down a sheer high cliff:** [sɛ.ˈʔaɟl] *PF* n. *seˈayl*
- or skill, master of an art, craft, expert:** [ˈsul.ˈfæ.tu] *PF* n. *tsulfätu* (derivat din *tsulfä* mastery)
- or, whether:** [ftˈɛj] *PF* conj. *ftxey*
- orange, red:** [ˈtum.pin] *PF* n. *tumpin* (derivat din *tun* red, orange)
- orange, red:** [tun] *PF* adj. *tun*
- orate, give speech:** [ftˈu.ˈli.ʔu] *PF* vin. *ftxulìˈu* (c.w. din *täftxu* weave and *liˈu* word)
- oration, speech:** [sæ.ftˈu.ˈli.ʔu] *PF* n. *säftxulìˈu* (derivat din *ftxulìˈu* orate, give speech)
- orator, (public) speaker:** [ftˈu.ˈli.ʔu.ju] *PF* n. *ftxulìˈuyu* (derivat din *ftxulìˈu* orate, give speech)
- order (as opposed to disorder or chaos), organization:** [ˈvɛʔ.o] *PF* n. *veˈo*
- order, command, assign a task:** [kˈim] *PF* vtr. *kxìm*
- ordering, commanding, assigning tasks:** [ti.ˈkˈim] *PF* n. *tikxìm* (derivat din *kxìm* command, order, assign tasks)
- ordinary:** [lɛ.ˈtɿ.tɿ] *PF* adj. *letrrrtrr* (derivat din *trr* day)
- organization, order (as opposed to disorder or chaos):** [ˈvɛʔ.o] *PF* n. *veˈo*
- organize, put in order:** [vɛ.zɛj.ˈko] *PF* vtr. *vezeyko* (derivat din *vezo* be in order)
- organized, “on top of things”:** [ˈvɛ.ŋaʔ] *PF* adj. *vengaˈ* (c.w. din *veˈo* order, organization and *ngaˈ* contain)
- oricând, mereu:** [ˈfra.kɿ] *PF* adv. *frakrr* (derivat din *krr* timp)
- original, existing at or from the start, first in a series:** [lɛ.ˈsŋæ.ʔi] *PF* adj. *lesngäˈi* (derivat din *sngäˈi* begin)
- original, unique, not derived from another source:** [lɛ.ˈtsim] *PF* adj. *letsim* (derivat din *tsim* source)
- originally, at first:** [ni.ˈsŋæ.ʔi] *PF* adv. *nìsngäˈi* (derivat din *sngäˈi* begin)
- originally, in an original way, with originality:** [ni.ˈtsim] *PF* adv. *nìtsim* (derivat din *tsim* source)

out of, from inside: [ʰftum.fə] *PF* adp. *ftumfa-*
(derivat din *mifa* *inside*)
out there: [kæ.'sa.tʂɛŋ] *PF* adv. *käsatseng* (c.w.
din *kä* *go* and *tseng* *place*)
oval, ring, closed shape roughly circular:
[ʰko.ʔon] *PF* n. *ko'on* (derivat din *koum*

rounded, curved și '*on shape*)

over, above: [i.o] *PF* adp. *io-*

overabundance: [hawŋ] *PF* n. *hawng*

overcast (for cloudy skies), closed, shut:
[tʂtu] *PF* adj. *tstu*

P

(persoană) feminin, femeie: [tu.'tɛ] *PF* n. *tuté*
(derivat din *tute* *persoană*)

(persoană) masculin, bărbat: [tu.'tan] *PF* n.
tutan (derivat din *tute* *persoană*)

(piece of) information: [sæ.'o.mum] *PF* n. *säo-*
mum (derivat din *omum* *know*)

(public) speaker, orator: [ft'u.'li.ʔu.ju] *PF* n.
ftxuli'uyu (derivat din *ftxuli'u* *orate, give*
speech)

a piercing: [tʂaŋ] *PF* n. *tsang*

a plimba, călări: [kæ.'m.ak.t.o] *PF* v. *kämakto*
(c.w. din *kä* *merge* and *makto* *călări*)

a possession, something acquired, an acquisition:
[sæ.'ka.nom] *PF* n. *säkanom* (derivat
din *kanom* *acquire*)

pace, sănătate, fericire: [fpom] *PF* n. *fpom*

pain: [ti.'sraw] *PF* n. *tisraw* (derivat din *sraw*
painful)

painful: [sraw] *PF* adj. *sraw*

pair: [mun.sna] *PF* n. *munsna* (derivat din *mu-*
ne *two* și *sna'o* *set, group*)

panic: [l.op'] *PF* vin. *lopx*

parent or set of parents: [sa.ʔ.sɛm] *PF* n. *sa'sem*
(derivat din *sa'nok* *mother* și *sempul* *father*)

parte: [ha.'p'i] *PF* n. *hapxi*

particule pentru a începe vorbirea directă, în-
ceputul de un citat: [san] *PF* adv. *san*

particulă să se încheie cu vorbirea directă, fi-
nalul de un citat: [sikʰ] *PF* adv. *sik*

partid de război: [tʂam.po.ŋu] *PF* n. *tsampon-*
gu (c.w. din *tsam* *război* and *pongu* *partid*)

partid, grup de persoane: [po.ŋu] *PF* n. *pongu*
(derivat din *po* *el, ea*) ofp.

pasionat: [ft'a.vaŋ] *PF* adj. *ftxavang*

pass by (something): [ft.ɛm] *PF* vtr. *ftem*

passion: [ti.'ft'a.vaŋ] *PF* n. *tiftxavang* (derivat
din *ftxavang* *passionate*)

past: [ftaw.'nɛm.kɿ] *PF* n. *ftawnemkrr* (c.w. din
ft«awn»em *pass by (passive participle form)*
and *krr* *time*)

patience: [tim.'wej.pɛj] *PF* n. *tımweypey* (deri-
vat din *maweypey* *be patient*)

patient: [lɛm.'wej.pɛj] *PF* adj. *lɛmweypey* (deri-
vat din *maweypey* *be patient*)

patiently: [nim.'wej.pɛj] *PF* adv. *nımweypey*
(derivat din *maweypey* *be patient*)

pașnic, fericit, mulțumit, norocos: [lɛ.'fpom]
PF adj. *lefpom* (derivat din *fpom* *pace, ferici-*
re) npf.

pe, în, la: [mi] *PF* adp. *mi+*

peacefully, calmly: [nim.'wej] *PF* adv. *nımwey*
(derivat din *mawey* *calm*)

pebble, small stone polished smooth by na-
tural forces: [tʂk'ɛ.vi] *PF* n. *tskxevi* (derivat
din *tskxe* *rock, stone*)

pendulum drum: [wok.'a.u] *JC,PF* n. *wokau*
(c.w. din *wok* *loud* and *au* *drum*)

pentru că, că, deoarece, din motivul:
[ta.'lun(a)] *PF* conj. *talun(a)* (c.w. din *ta* *de*
la and *lun* *motiv*)

perceive, feel, sense: [ʔ.ɛ.f.u] *PF* vtr. *'efu*

perfection: [ti.'yoʔ] *PF* n. *tıyo'* (derivat din *yo'*
be perfect)

perfectly, flawlessly: [ni.'joʔ] *PF* adv. *nıyo'*
(derivat din *yo'* *be perfect*)

perform a ritual, take part in a ceremony:
[sæ.'ʔɛ.o.i.o s-i] *PF* vin. *sä'eoio* *si* (derivat
din *sä'eoio* *ceremony*)

pericol: [hɿ.apʰ] *PF* n. *hrrap*

perimeter, circumference, border: [p'aw.pa]
PF n. *pxawpa* (c.w. din *pxaw* *around* and
pa'o *side*)

permite, autoriza: [t.uŋ] *PF* v. *tung*

persoană: [tu.tɛ] *PF* n. *tute*

personal style or aesthetic, presence:
[sno.lupʰ] *PF* n. *snolup* (c.w. din *sno* *self*
and *lupra* *style*)

personally meaningful, significant:
[t'an.wa.'wɛ] *PF* adj. *txanwawe* (c.w. din *tx-*
an *much* and *wawe* *significance*)

- pervasively, widely:** [ni.'ho.ɛtʰ] *PF* adv. *nìhoet* (derivat din *hoet vast, broad, expansive*)
- peste, dincolo:** [ka] *PF* adp. *ka-*
- philosophy:** [sna.'fpil.fja] *PF* n. *sna'fpilfya* (c.w. din *sna'o group* and *fpilfya way of thinking*) lit.: 'a group of mindsets'
- physical or athletic game, sport:** [u.'van lɛ.'tokʰ] n. *uvan letokx* (c.w. din *uvan game* and *letokx physical*)
- physical, bodily:** [lɛ.'tokʰ] *PF* adj. *letokx* (derivat din *tokx body*)
- piatră, rocă:** [tʰsk'ɛ] *PF* n. *tskxe*
- picior:** [ki.'nam] *PF* n. *kinam*
- pick up, lift:** [k'ɛl.t.ɛk] *PF* vtr. *kxeltek*
- piece of work, project:** [tɪ.'kaŋ.kɛm.vi] *PF* n. *tikangkemvi* (derivat din *tikangkem work*)
- pile, set, group, clump, stand:** [sna.'ʔo] *PF* n. *sna'o nfp.*
- pistru bioluminescent, stea:** [tan.'hi] *PF* n. *tanhi*
- place where a fire is burning or has burned:** [t'ɛp.tʰɛŋ] *PF* n. *txeptɛŋ* (c.w. din *txep fire* and *tseng place*)
- place where, where:** [tʰɛ.ŋa] *PF* conj. *tsenga* (derivat din *tseng place*)
- place, put:** [j.ɛm] *PF* vtr. *yem*
- plain, field, open terrain:** [t'a.jo] *PF* n. *txayo*
- plan, preparations:** [tɪ.'haw] *PF* n. *tihaw* (derivat din *haw prepare*)
- plante:** [ʔɛ.w] *PF* n. 'ewll
- play music (with fa for instrument played):** [pam.tʰɛ.o 's-i] *PF* vin. *pamtseo si* (derivat din *pamtseo music*)
- play music, make to sing (poetic):** [rɛj.'kol] *PF* vtr. *reykol* (derivat din *rol sing* și «*eyk*» *causitive infix*)
- pleasant smell of nearby running water, rain, moist vegetation:** [so.'sul] *PF* adj. *sosul*
- pleasing, enjoyable (physically, sexually):** [mo.'wan] *PF* adj. *mowan*
- pleasurably, gladly, with pleasure:** [ni.'pɾ.tɛʔ] *PF* adv. *nìprte'* (derivat din *prte' pleasurable*)
- pleasure:** [tɪ.'pɾ.tɛʔ] *PF* n. *tìprte'* (derivat din *prte' pleasurable*)
- pleasure-yielding activity, hobby:** [sæ.'su.lm] *PF* n. *sāsulìn* (derivat din *sulìn be busy (positive sense)*)
- pleca, abandona:** [t'ɪŋ] *PF* vtr. *txìng*
- pleca, lăsa:** [h.um] *PF* vin. *hum*
- plimbare:** [tɪ.'t'an] *PF* vin. *tiran*
- plin:** [tɛ.'ja] *PF* adj. *teya*
- ploaie:** [tom.pa] *PF* n. *tompa*
- plonja, scufunda, lăsa jos brusc:** [t.awŋ] *PF* vin. *taŋwng*
- plăcut (a unei activități):** [pɾ.tɛʔ] *PF* adj. *prte'*
- plăcut de a simțurilor, frumos:** [loɾ] *PF* adj. *lor*
- poate, cumva:** [k'awm] *PF* adv. *kxawm*
- point at, indicate:** [v.ɪ] *PF* vin., vtr. *vll*
- point of contention, source of argument, thing disputed:** [sæ.wæ.'tɛ] *PF* n. *säwäte* (derivat din *wäte argue*)
- point of divergence, fork, branch:** [jakʰ] *PF* n. *yak*
- point, feature, trait, attribute, characteristic, aspect, facet, property:** [sʃon] *PF* n. *syon*
- pointedly, especially, unambiguously:** [ni.'p'i] *PF* adv. *nìpxi* (derivat din *pxi sharp*)
- poison:** [t'um] *PF* n. *txum*
- poisonous:** [t'um.ŋaʔ] *PF* adj. *txumnga'* (derivat din *txum poison* și *nga' contain*)
- pole, bar, rod:** [swɛkʰ] *PF* n. *swɛk*
- pom, copac, arbore:** [ut.ral] *PF* n. *utral*
- poncho, cape, shawl:** [ʔa.rɛ] *PF* n. 'are
- pond, pool:** [ʔo.ra.tʰsjipʰ] *PF* n. 'oratsyìp (derivat din 'ora lake)
- pool, pond:** [ʔo.ra.tʰsjipʰ] *PF* n. 'oratsyìp (derivat din 'ora lake)
- pop into one's mind, occur to one:** [v.iŋ.k.apʰ] *PF* vtr. *vingkap*
- posibil:** [lɛ.'tsun.slu] *PF* adj. *letsunslu* (derivat din *tsunslu se putea*)
- position:** [kl.tʰɛŋ] *PF* n. *kltsɛŋ* (derivat din *tsɛŋ place*)
- possibility:** [tɪ.'tsun.slu] *PF* n. *titsunslu* (derivat din *tsunslu may, be possible*)
- post script (P.S.), addition:** [tɪ.'suŋ] *Lance* n. *tisung* (derivat din *sung add*)
- pour:** [sl.o.'an] *PF* vtr. *sloan*
- powerful:** [t'an.tur] *PF* adj. *txantur* (c.w. din *txan much* and *txur strong*)
- prea, excesiv:** [ni.'hawŋ] *PF* adv. *nìhawng* (derivat din *hawng excese*)
- precis, adevărat, drept:** [ni.'ŋaj] *PF* adv. *nìngay* (derivat din *ngay adevărat*)
- precis, clar:** [law] *PF* adj. *law*

- precise, fine, detailed, intricate (of things):** [hi.'no] *PF* adj. *hino*
- predarea, învățare (actul):** [ti.ku.'sar] *PF* n. *tikusar* (derivat din *kar învăța*)
- predator animal:** [tar.ni.o.ang] *PF* n. *tarnioang* (c.w. din *taron hunt* and *ioang animal*)
- predict, prophesize, prophesize, prophesy:** [sre.s.e.'ʔ.a] *PF* vtr. *srese'a* (c.w. din *sre+ before* and *tse'a see*)
- prefera (ii):** [nul.'n-εw] *PF* vtrm. *nulnew* (derivat din *new vrea, dori*)
- pregătire, exercițiu:** [tsk'ε.kεŋ] *PF* n. *tskxekeng*
- pregătit:** [a.'lak.si] *PF* adj. *alaksi*
- preparations, plan:** [ti.'hawl] *PF* n. *tihawl* (derivat din *hawl prepare*)
- prepare:** [h·awl] *PF* vtr. *hawl*
- presence, personal style or aesthetic:** [sno.lupʔ] *PF* n. *snolup* (c.w. din *sno self* and *lupra style*)
- present:** [sε.kʔ] *PF* n. *sekrr* (c.w. din *set now* and *krr time*)
- present, introduce:** [mu.w.m.'t'·u] *PF* vtr. *muwintxu* (derivat din *wintxu show*)
- previous:** [ham] *PF* adj. *ham*
- prey, hunted thing:** [smar] *PF* n. *smar*
- pride, feeling of pride:** [nɾ.a] *PF* n. *nrra*
- prieten:** [ʔεj.lan] *PF* n. *'eylan*
- prim:** [ʔaw.ve] *PF* adj. *'awve* (derivat din *'aw una*)
- primary role in society, occupation:** [t'in.tm] *PF* n. *txintin* (c.w. din *txin main* and *tin activity that keeps one busy*)
- primary, main:** [t'in] *PF* adj. *txin*
- primi:** [t·εl] *PF* vtr. *tel*
- primul, în primul rând:** [ni.'ʔaw.ve] *PF* adv. *nī'awve* (derivat din *'awve prim*)
- prin:** [i.læ] or [i.'læ] *PF* adp. *ilă+*
- prin care, cum:** [ʔja.pε] *PF* inter. *fyape* alomorf de *pefy*
- prin, cu:** [fa] *PF* adp. *fa-*
- printre:** [kipʔ] *PF* adp. *kip-*
- private space that one can retreat to:** [sno.mo] *PF* n. *snomo* (c.w. din *sno his or her self* and *mo space*)
- privi la:** [n.in] *PF* vtr. *nin*
- privi la:** [t·iŋ 'na.ri] *PF* vin. *tîng nari* (derivat din *tîng da și nari ochi*)
- privitor la, despre:** [tε.'ri] *PF* adp. *teri-*
- prizonier:** [spe.'ʔε.tu] *PF* n. *spe'etu* (derivat din *spe'e captura*)
- prospete (atrăgătoare ca hrană):** [p'a.sul] *PF* adj. *pxasul*
- probable, probably:** [sk'a.kεpʔ] *PF* adj., adv. *skxakep*
- probably, probable:** [sk'a.kεpʔ] *PF* adj., adv. *skxakep*
- problem, difficulty:** [ti.'ŋæ.zikʔ] *PF* n. *tîngăzik* (derivat din *ngăzik difficult*)
- probă, test:** [ti.'fmε.tokʔ] *PF* n. *tifmetok* (derivat din *fmetok încerca*)
- procedure, system, process, approach:** [vε.fja] *PF* n. *vefy* (c.w. din *ve'o order, organization* and *fya'o way, manner*)
- proceed after, follow:** [n·oŋ] *PF* vtr. *nong*
- proceed, go:** [s·a.'l-εw] *PF* v. *salew*
- process, system, procedure, approach:** [vε.fja] *PF* n. *vefy* (c.w. din *ve'o order, organization* and *fya'o way, manner*)
- produce:** [slej.'k·u] *PF* vtr. *sleyku* (derivat din *slu become* și «*eyk*» *causative infix*)
- profesor, învățător:** [kar.ju] *PF* n. *karyu* (derivat din *kar învăța*)
- project, piece of work:** [ti.'kaŋ.kεm.vi] *PF* n. *tikangkemvi* (derivat din *tikangkem work*)
- prolifera, răspândi:** [v·i.'t·æ] *PF* v. *viră*
- promise:** [pæ.nu] *PF* n. *pănu*
- promite (ii):** [pæ.nu.t·iŋ] *PF* vtr. *pănutiŋ* (c.w. din *pănu promisiune* and *tîng da*)
- pronunciation, accent:** [li.'ʔu.pam] *PF* n. *li'upam* (c.w. din *li'u word* and *pam sound*)
- propel:** [sp·u.l·ε] *PF* vtr. *spule*
- property, feature, trait, attribute, characteristic, point, aspect, facet:** [sjon] *PF* n. *syon*
- prophecy:** [ti.'sre.sε.ʔa] *PF* n. *tisrese'a* (derivat din *srese'a prophesize*)
- prophesize, prophesize, prophesy, predict:** [sre.s.e.'ʔ.a] *PF* vtr. *srese'a* (c.w. din *sre+ before* and *tse'a see*)
- prophesy, prophesize, prophesize, predict:** [sre.s.e.'ʔ.a] *PF* vtr. *srese'a* (c.w. din *sre+ before* and *tse'a see*)
- prophesize, prophesize, prophesy, predict:** [sre.s.e.'ʔ.a] *PF* vtr. *srese'a* (c.w. din *sre+ before* and *tse'a see*)
- propriu, corect, justificată:** [mu.'i.æ] *PF* adj. *muiă*

prost (de inteligentă): [ˈsnu.mi.na] *CP* adj. *snumina* ofp. (se referă la o persoană 'prostă')

protect: [ti.'haw.nu 's-i] *PF* vin. *tihawnu si* (derivat din *tihawnu* *protection*)

protecție: [ti.'haw.nu] *PF* n. *tihawnu* (derivat din *hawnu* *proteja*)

proteja: [ˈh-aw.n-u] *PF* vtr. *hawnu*

proud: [lɛ.'nr̩.a] *PF* adj. *lenrra* (derivat din *nrra* *pride*)

proudly, with pride: [ni.'nr̩.a] *PF* adv. *ninrra* (derivat din *nrra* *pride*)

provocare, recuzare (ceremonial): [fpɛ.'i.o] *PF* n. *fpeio*

public speaking, speech-making: [ti.ft'u.'li.ʔu] *PF* n. *tiftxuli'u* (derivat din *ftxuli'u* *orate, give speech*)

pun, word-play: [ˈli.ʔu.van] *PF* n. *li'uvan* (c.w. din *li'u* *word* and *uvan* *game*)

punctul de mijloc, mijloc: [k'am] *PF* n. *kxam*

pune de o parte, depozita: [n-op'] *PF* vtr. *nopx*

purple, violet, magenta: [ʔom.pin] *PF* n. *'om-pin* (derivat din *'om* *purple*)

purple, violet, magenta: [ʔom] *PF* adj. *'om*

purpose, aim, goal, target: [ti.'kan] *PF* n. *tikan* (derivat din *kan* *aim*)

purposefully, deliberately: [nit.'kan] *PF* adv. *nitkan* (derivat din *tikan* *aim, goal, purpose*)

push: [kæ.ʔ.æ.f.ɪp'] *PF* vtr. *kä'ärɪp* (c.w. din *kä* *go* and *'ärɪp* *move*)

put in order, organize: [vɛ.zɛj.'ko] *PF* vtr. *vezeyko* (derivat din *vezo* *be in order*)

put on (clothing), don: [j'ɛm.stok'] *PF* vtr. *yemstokx* (c.w. din *yem sɪn* *put on* and *tokx* *body*)

put, place: [j'ɛm] *PF* vtr. *yem*

putea: [ts-un] *PF* vim. *tsun*

putere, tărie: [ti.'t'ur] *PF* n. *tɪtxur* (derivat din *txur* *tare*)

puternic, tare, mare: [fkɛw] *PF* adj. *fkew*

putrid, smell of decaying animal/flesh, rotting: [k'æ.næŋ] *PF* adj. *kxänäng*

puzzling, mysterious, enigmatic: [iŋ.jɛ.ŋaʔ] *PF* adj. *ingyenga'* (derivat din *ingyen* *feeling of mystery*)

puțin, scurt (timp): [jɔl] *PF* adj. *yol*

puțin, o cantitate mică (abstract): [ni.'ʔit'] *PF* adv. *nɪ'tit* (derivat din *'it* *puțin, o sumă mică*)

puțin, o sumă mică: [ʔit'] *PF* n. *'it*

puțini: [hol] *PF* adj. *hol*

până la: [va.j] *PF* adp. *vay-*

pădure: [ˈnaʔ.rɪŋ] *PF* n. *na'ring*

părea, apărea: [l.am] *PF* vin. *lam*

pățimaș: [ni.'ft'a.van] *PF* adv. *nɪftxavang* (derivat din *ftxavang* *pasionat*)

Q

queue mic: [ˈtswin.tsjɪp'] *PF* n. *tswintsyip* (derivat din *tswin* *queue*)

queue, tresă: [tswin] *PF* n. *tswin*

quiet: [ti.'fnu.ŋaʔ] *PF* adj. *tifnunga'* (derivat din *fnu* *quiet*) nfp.

quiet, silence: [ti.'fnu] *PF* n. *tifnu* (derivat din *fnu* *quiet*)

quiver (attached to ikran's saddle): [swi.'zaw.sɛ.na] *PF* n. *swizawsena* (c.w. din *swizaw* *arrow* and *sähena* *carrier*)

R

rain, pleasant smell of nearby running water, moist vegetation: [so.'sul] *PF* adj. *sosul*

raindrop: [ˈtom.pi.va] *PF* n. *tompiva* (derivat din *tompa* *rain* și *ilva* *drop*)

rainstorm, heavy rain: [t'an.'tom.pa] *PF* n. *tx-antompa* (c.w. din *txan* *much* and *tompa* *rain*)

random, irregular: [ˈrɛ.nul.kɛ] *PF* adj. *renulke* (derivat din *renu* *pattern* și *luke* *without*)

rapid: [win] *PF* adj. *win*

rapid, repede: [ni.'win] *PF* adv. *nɪwin* (derivat din *win* *rapid*)

rather (self-correcting), I mean: [ko.'lan] *PF* intj. *kolan* (derivat din *kan* *aim, intend*)

rather than, instead of: [tup'] *PF* conj. *tup*

rază de lumină: [a.'tan.vi] *PF* n. *atanvi* (derivat din *atan* *lumină*)

reach for: [w-o] *PF* vtr. *wo*

reach the ground, land: [kl̩.'p.æ] *PF* vin. *kl̩pä* (c.w. din *kl̩te* *ground* and *pähem* *arrive*)

- read (e.g. the forest), gain knowledge from sensory input:** [i.'n-an] *PF* vtr. *inan* (stress moves to first syllable with infixation)
- reading:** [ti.nan] *PF* n. *tinan* (derivat din *inan read*)
- rear (part or section):** [kæ.'p'i] *PF* n. *käpxi* (c.w. din *kä go* and *hapxi part*)
- recede from view, disappear, vanish:** [ʔ·ip] *PF* vin. 'ip
- recent:** [sokʔ] *PF* adj. *sok*
- recuzare (ceremonial), provocare:** [fpe.'i.o] *PF* n. *fpeio*
- red, orange:** [tʉm.pin] *PF* n. *tumpin* (derivat din *tun red, orange*)
- red, orange:** [tun] *PF* adj. *tun*
- reflect, imitate:** [ʔiʔ·if s-i] *PF* vin. *ri'ir si* (derivat din *ri'ir reflection*)
- reflection:** [ʔiʔ·if] *PF* n. *ri'ir*
- refugiu, loc sigur:** [ʔoŋ.tseŋ] *PF* n. *zongtseng* (c.w. din *zong salvati* and *tseng loc*)
- refuse (to do something):** [st-o] *PF* vtrm. *sto*
- regarding language, concerning language:** [le.'liʔ.fja] *PF* adj. *leli'fya* (derivat din *li'fya language*)
- regularly, on a daily basis:** [ni.'tr.tr] *PF* adv. *nitrtrtr* (derivat din *trr day*)
- regulă, lege:** [ko.'fɛn] *PF* n. *koren*
- rein, face lead:** [sæ.'zæ.ʔipʔ] *RL,PF* n. *săzărîp* (derivat din *za'ărîp pull*)
- reject:** [tsj·æf] *PF* vtr. *tsyär*
- rejection:** [ti.'tsjæf] *PF* n. *titsyär* (derivat din *tsyär reject*)
- relate to, connect, have a relationship with:** [t'a.a.f·ɛ] *PF* vtr. *tare*
- related to this matter, in this regard:** [mi.'ft'ɛ.le] *PF* adv. *miftxele*
- relationship, connection:** [sæ.'ta.fɛ] *PF* n. *sătare* (derivat din *tare connect, relate to*)
- relax, chill out:** [sj·oʔ] *PF* vin. *syor*
- relaxation:** [ti.'sjoʔ] *PF* n. *tisyor* (derivat din *syor relax*)
- relieve oneself; (on Earth:) use the restroom, go to the bathroom:** [fŋ·æʔ] *PF* vin. *fngä'*
- rely on, depend on, trust for protection:** [m·oŋ] *PF* vtr. *mong*
- remember:** [z·ɛ.f·okʔ] *PF* vtr. *zerok*
- remove, take away, take off:** [ʔ·a.k·u] *PF* vtr. 'aku
- repeat, do again:** [l·ɛjn] *PF* vtr. *leyn*
- repede, rapid:** [ni.'win] *PF* adv. *nîwin* (derivat din *win rapid*)
- replace, substitute:** [r·awn] *PF* vtr. *rawn*
- replacement, substitute, something that replaces something else:** [sæ.'rawn] *PF* n. *sărawn* (derivat din *rawn replace*)
- replacement, the act of replacing:** [ti.'rawn] *PF* n. *tirawn* (derivat din *rawn replace*)
- reprezentă, exemplifica, modela (ii):** [k·ɛ.n·oŋ] or [k'ɛ.n·oŋ] *PF* vin. *kenong* (c.w. din *ke nu* and *nong urma*)
- request, ask for:** [v·in] *PF* vtr. *vin*
- require, demand:** [fŋ·oʔ] *PF* vtr. *fngo'*
- requirement, demand:** [sæ.'fŋoʔ] *PF* n. *săfngo'* (derivat din *fngo' require*)
- researcher:** [ti.fti'.a.tu] *PF* n. *tiftiatu* (derivat din *tiftia study*)
- resemble in a sensory modality, come to the senses as:** [fk·an] *PF* vin. *fkan*
- respect:** [le.i.o.'a.ɛ] *PF* n. *leioae*
- respond, answer:** [ʔ·ɛjn] *PF* v. 'eyng
- rest:** [ts·u.'r-okʔ] *PF* vin. *tsurokx*
- restore:** [sp·ɛŋ] *PF* vtr. *speng*
- restore oneself (metaphorically):** [spæ.'p·ɛŋ] *PF* vin. *späpeng* (derivat din *speng restore*)
- result:** [kum] *PF* n. *kum*
- return:** [t·æ.'t·aw] *PF* vin. *tätxaw*
- reuși (o exam), învinge:** [ɛm.'z·a.ʔ·u] *PF* vtr. *emza'u* (c.w. din *za'u veni*)
- reuși, succeda:** [fl·æ] *PF* vin. *flä*
- reveal, bring forth, uncover (literally and metaphorically):** [k·u.l·atʔ] *PF* vtr. *kulat*
- rhyme:** [ŋam.pam] *PF* n. *ngampam* (c.w. din *ngam echo* and *pam sound*)
- rhyme:** [ŋam.pam s·i] *PF* vin. *ngampam si* (derivat din *ngampam rhyme*)
- rich, savory, umami:** [fwaŋ] *PF* adj. *fwang*
- riddle, mystery, enigma, conundrum:** [iŋ.jen.tsim] *PF* n. *ingyentsim* (c.w. din *ingyen feeling of mystery* and *tsim source*)
- right (not left):** [ski.ɛn] *PF* adj. *skien*
- right after:** [p'i.'maw] *PF* adp. *pximatw-* (c.w. din *maw after (time)* and *pxi sharp*)
- right before:** [p'i.'sɛ] *PF* adp. *pxisre+* (c.w. din *sre before (time)* and *pxi sharp*)
- right now:** [p'i.'sɛtʔ] *PF* adv. *pxiset* (c.w. din *set now* and *pxi sharp*)
- right side:** [ski.ɛm.pa] *PF* n. *skiempa* (c.w. din *skien right* and *pa'o side*)

right?, isn't it?: [kɛ.'fjakʷ] *PF, Prr* part. *kefyak* (c.w. din *kefya* *not the way* and *srak* *question marker*)
rightly, erectly: [ni.'p'im] *PF* adv. *nìpxim* (derivat din *pxim* *erect, upright*)
ring, oval, closed shape roughly circular: ['ko.ʔon] *PF* n. *ko'on* (derivat din *koum* *rounded, curved* și *'on* *shape*)
ripe, mature, adult: [fjɛjn] *PF* adj. *fyeyn*
ripeness, maturity, full fruition: [ti.'fjɛjn] *PF* n. *tìfyeyn* (derivat din *fyeyn* *ripe, mature*)
rite, ceremony, ritual: [sæ.'ʔɛ.o.i.o] *PF* n. *sä'eoio* (derivat din *'eoio* *ceremonious*)
ritm: ['ka.to] *PF* n. *kato*
ritual, ceremony, rite: [sæ.'ʔɛ.o.i.o] *PF* n. *sä'eoio* (derivat din *'eoio* *ceremonious*)
rocă, piatră: [tsk'ɛ] *PF* n. *tskxe*
rod, bar, pole: [swɛkʷ] *PF* n. *swɛk*
rope: ['t'ur.tɛl] *PF* n. *txurtel* (c.w. din *txur* *strong* and *telem* *cord*)
roti, învârti, toarce: [k'im] *PF* vtr. *kìm* **Pol ru-**
mit kolim *El tors mingea*
rotting, smell of decaying animal/flesh, putrid: ['k'æ.næŋ] *PF* adj. *kxänäng*

S

(sense of) hearing: ['stawm.t̂swo] *PF* n. *stawmtswo* (derivat din *stawm* *hear*)
(sense of) sight, vision: [tsɛ.'ʔa.t̂swo] *PF* n. *tse'atswo* (derivat din *tse'a* *see*)
(sense of) smell: ['hɛ.fi.t̂swo] *PF* n. *hefitswo* (derivat din *hefi* *smell*)
(sense of) taste: [ɛwk.t̂swo] *PF* n. *ewktswo* (derivat din *ewku* *taste*)
(sense of) touch: ['zim.t̂swo] *PF* n. *zìmtswo* (derivat din *zìm* *touch*)
a showing, an exhibition: [sæ.wm.'t'u] *PF* n. *säwìntxu* (derivat din *wìntxu* *show*)
a single drop or series of smaller waterfalls occurring sequentially along a stream or series of pools (countable): ['sja.nan] *PF* n. *syanan*
a suggestion: [sæ.'mɔkʷ] *PF* n. *sämok* (derivat din *mok* *suggest*)
sacru: [swɔkʷ] *PF* adj. *swɔk*
sadly, unfortunately: [ni.kɛ.'ft'o] *PF* adv. *nì-keftxo* (derivat din *keftxo* *unhappy*)

rough: [ɛk'.t'u] *PF* adj. *ekxtxu*
roughly, approximately: [wum] *PF* adv. *wum*
rounded, curved: ['ko.um] *PF* adj. *koum*
rung , shelf, ledge, level, step: [ji] *PF* n. *yì* (Can also be used metaphorically to refer to the level of anything scalable - anything that can have levels or degrees, highs and lows, water level, temperature, talent, anger, etc.)
rush something, make something fast: ['win 's:i] *PF* vin. *win si* (derivat din *win* *fast*)
rută, cale, drum, cărare: ['fja.ʔo] *PF* n. *fya'o*
râu: [kil.'van] *PF* n. *kilvan*
rădăcină, bază: [ŋɿ] *PF* n. *ngrr*
rămân, stai: [ʔ.i.'ʔawn] *PF* vin. *'ʔawn*
răspuns: [ti.'ʔɛjŋ] *PF* n. *tì'eyng* (derivat din *'eyng* *răspunde*)
răspândi, prolifera: [v.i.'ɾæ] *PF* v. *virü*
räu: [kawŋ] *PF* adj. *kawng*
război: [tsam] *PF* n. *tsam*
războinic: ['tsam.si.ju] *PF* n. *tsamsiyu* (derivat din *tsam si* *face război* și *-yu* *suffix agent*)

safe: ['k'u.kɛ] *PF* adj. *kxuke* (c.w. din *kxu* *harm* and *ke* *not*)
safely: [ni.'zaw.noŋ] *PF* adv. *nìzawnong* (derivat din «*awn*» *passive participle infix* și *zong* *save*)
salty: [wipʷ] *PF* adj. *wip*
salvați, apăra: [z.oŋ] *PF* v. *zong*
sample, try, evaluate, check out, test-drive: [m.ajʔ] *PF* vtrm. *may'*
sand: ['nɛ.ni] *PF* n. *neni*
satiated, satisfied, content, full: [jɛ] *PF* adj. *ye*
satisfied from hunger, full: [jɛ.hakʷ] *PF* adj. *yehakx* (derivat din *ye* *full* și *ohakx* *hungry*)
satisfied from thirst by drink, feeling quenched, slaked: [jɛ.væŋ] *PF* adj. *yeväng* (derivat din *ye* *satisfied* și *väng* *thirsty*)
satisfied, content, satiated, full: [jɛ] *PF* adj. *ye*
Saturday: [tɿ.'ki.vɛ] *PF* n. *trrkive* (c.w. din *trr* *day* and *kive* *seventh*)
sau: [fu] *PF* conj. *fu*
sau altfel, dacă nu, altfel: ['t'o.kɛ.fjaw] *PF* conj. *txokefyaw* (c.w. din *txo-ke-fya'o-'aw*)

- dacă nu o cale)*
- savory, umami, rich:** [fwaŋ] *PF* adj. *fwang*
- say hello, greet:** [kal.t'i 's:i] *PF* vin. *kaltxi si* (derivat din *kaltxi hello*)
- say something concerning, discourse on, talk about:** [l'awk'] *PF* vtr. *lawk*
- scale (pulling entire body up), climb:** [tsj·il] *PF* vtr. *tsyil*
- scary, frightening:** [t'εwm] *PF* adj. *txewm*
- schemă, model, structură:** [t'ε.nu] *PF* n. *renu*
- schimba:** [l'a.t·εm] *PF* vin. *latem* (**l«eyk»atem** vtr. *schimba*)
- schimba poziția, muta:** [t'ik'] *PF* vin. *rikk*
- school:** [num.tseŋ] *PF* n. *numtseng* (c.w. din **nume** learn and **tseng** place)
- science, the study of the physical world:** [ti.fti'a ki.'fke.jæ] *PF* n. *tiftia kifkeyä* (c.w. din **tiftia** study and **kifkey** world)
- scientist:** [ti.fti'a.tu ki.'fke.jæ] *PF* n. *tiftiatu kifkeyä* (c.w. din **tiftiatu** researcher and **kifkey** world)
- screech, noise: ugly or unpleasant sound:** [væ.pam] *PF* n. *väpam* (derivat din **vä** unpleasant to the senses și **pam** sound)
- scufunda, plonja, lăsa jos brusc:** [t·awŋ] *PF* vin. *tawng*
- sculat, treaz:** [t'εn] *PF* adj. *txen*
- scurt (timp), puțin:** [jol] *PF* adj. *yol*
- scuză, apologie:** [tsap.'ʔa.lu.tε] *PF* n. *tsap'alute*
- se (utilizare singular) (agent nespecificat), ci-neva:** [fko] *PF* pn. *fko*
- sea, ocean:** [t'am.'pai] *PF* n. *txampay* (c.w. din **txan** much and **pay** water)
- seal, make impervious:** [fy·εl] *PF* vtr. *fyel*
- search, look for, seek:** [fw·εw] *PF* vtr. *fwew*
- season:** [zɪ.si.kɾ] *PF* n. *zɪsikrr* (derivat din **zɪsɪt** year și **krr** time)
- second (ordinal):** [mu.vε] *PF* adj. *muve* (derivat din **mune** two)
- second, little moment:** [swaw.tsjɪp'] *PF* n. *swawtsyip* (derivat din **swaw** moment)
- second, very short time:** [hi.kɾ] *PF* n. *hikrr* (c.w. din **hi'i** little, small and **krr** time)
- secretly, in hiding, by hiding:** [ni.'wan] *PF* adv. *nìwan* (derivat din **wan** hide)
- seek, look for, search:** [fw·εw] *PF* vtr. *fwew*
- selecta, alege:** [ft'·ej] *PF* vtr. *ftxey*
- self-pride (negative connotation):** [sno.'nɾ.a] *PF* n. *snonrra* (c.w. din **sno** his/her self and **nr**)
- selfishness, individuality (negative connotation):** [ti.'ʔaw.po] *PF* n. *tìawpo* (derivat din **'awpo** one individual)
- semn, augur:** [a.'u.ŋi.a] *PF* n. *aungia*
- sense (means of perception):** [i.'nan.fja] *PF* n. *inanfya* (c.w. din **inan** read, gain knowledge from sensory input and **fya'o** 'path, way)
- sense, feel, perceive:** [ʔ·ε.f.u] *PF* vtr. *'efu*
- sensul:** [ral] *PF* n. *ral*
- series of step-like levels, staircase:** [sna.'ji] *PF* n. *snayi* (derivat din **yì** level, step)
- serve:** [ki.tε.'ʔε 's:i] *PF* vin. *kite'e si* (derivat din **kite'e** service)
- serviciu, asistent:** [ki.tε.'ʔε] *PF* n. *kite'e*
- set, group, pile, clump, stand:** [sna.'ʔo] *PF* n. *sna'o nfp.*
- seven:** [ki.næ] *PF* num. *kinä*
- seventh (ordinal):** [ki.vε] *PF* adj. *kive* (derivat din **kinä** seven)
- several, a few:** [ʔa.'ʔaw] *PF* adj. *'a'aw* (Used with countable nouns in the singular form)
- sexually), pleasing, enjoyable (physically):** [mo.'wan] *PF* adj. *mowan*
- shades of white, light colors:** [nejn] *PF* adj. *neyn*
- shadow:** [uk'] *PF* n. *uk* (derivat din **toruk** last shadow)
- shallow (physically):** [rεŋ] *PF* adj. *reng nfp.*
- shape, form:** [ʔon] *PF* n. *'on*
- sharp (as a blade):** [lit'] *PF* adj. *litx*
- shawl, poncho, cape:** [ʔa.rε] *PF* n. *'are*
- shelf, ledge, level, step, rung :** [ji] *PF* n. *yì* (Can also be used metaphorically to refer to the level of anything scalable - anything that can have levels or degrees, highs and lows, water level, temperature, talent, anger, etc.)
- shoe:** [hawn.'ven] *PF* n. *hawvnen* (c.w. din **hawnu** protect and **venu** foot)
- shoot:** [t·εm] *PF* vin. *tem*
- shoot:** [t·ol.'t·εm] *PF* vtr. *toltem*
- short (physical length):** [pup'] *PF* adj. *pup*
- shortly (of time), briefly:** [ni.'jol] *PF* adv. *nìyol* (derivat din **yol** short (of time))
- should:** [swεj.l·u] *PF* v. *sweylu* (derivat din **swey** best și **lu** is)
- shoulder:** [ʔεt.naw] *PF* n. *'etnaw*
- shove, kick:** [p'·εk'] *PF* vtr. *pkek*

- show enthusiasm for, be enthusiastic about, be excited about:** [ˈs.oʔ.h.a] *PF* vtr. *so'ha* (Note: Being enthusiastic is always transitive in Na'vi -PF)
- shut, closed, overcast (for cloudy skies):** [tstu] *PF* adj. *tstu*
- shy, timid:** [nim] *PF* adj. *nim*
- side:** [ˈpa.ʔo] *PF* n. *pa'o*
- sight, look, appearance:** [ʔur] *PF* n. *'ur*
- significance, meaning, importance:** [wa.'wε] *PF* n. *wawe*
- significant, personally meaningful:** [t'an.wa.'wε] *PF* adj. *txanwawe* (c.w. din **txan much** and **wawe significance**)
- significantly, meaningfully:** [ni.wa.'wε] *PF* adv. *nìwawe* (derivat din **wawe meaning, significance**)
- silence, quiet:** [ti.'fnu] *PF* n. *tìfnu* (derivat din **fnu quiet**)
- silently:** [ni.'fnu] *PF* adv. *nìfnu* (derivat din **fnu quiet**)
- similar:** [stɛŋ] *PF* adj. *steng*
- similarly:** [ni.'stɛŋ] *PF* adv. *nìsteng* (derivat din **steng similar**)
- simple:** [fjin] *PF* adj. *fyjin*
- simplu, ușor:** [ˈftu.ε] *PF* adj. *ftue*
- since (temporal):** [ta.'kr̩.a] *PF* conj. *takrra* alomorf de **akrrta** (c.w. from **krr time** and **ta from**)
- since (temporal):** [a.'kr̩.ta] *PF* conj. *akrrta* alomorf de **takrra** (c.w. from **krr time** and **ta from**)
- sing:** [ˈwaj ˈs.i] *PF* vin. *way si* (derivat din **way song**)
- sing wordlessly, give out a tune or melody:** [t·iŋ lawɾ] *PF* vin. *tìng lawr* (derivat din **lawr melody**)
- singur (ca o persoană):** [ni.'ʔaw.tu] *PF* adv. *nì'awtu* (c.w. din **'aw una** and **tute persoană**)
- sit:** [h·ɛjn] *PF* vin. *heyñ*
- situation, state, condition:** [ti.'fkɛj.tokʔ] *PF* n. *tìfkeytok* (derivat din **fkeytok exist**)
- six:** [ˈpu.kapʔ] *PF* num. *pukap*
- sixth (ordinal):** [ˈpu.vɛ] *PF* adj. *puve* (derivat din **pukap six**)
- sixty four:** [zam] *PF* num. *zam*
- size:** [tsawl.'hiʔ] *PF* n. *tsawlhì'* (c.w. din **tsawl big (in size)** and **hì'i small (in size)**)
- skeleton:** [sna.'t'æ.rɛm] *PF* n. *snatxärem* (c.w. din **sna'o group** and **txärem bone**) lit.: 'set of bones'
- skin:** [ˈtaʔ.lɛŋ] *PF* n. *ta'leng*
- skin blue:** [ˈtaʔ.lɛ.ŋɛ.an] *PF* adj. *ta'lengean* (c.w. din **ta'leng skin** and **ean blue**)
- slab:** [mɛjpʔ] *PF* adj. *meyp*
- slaked, satisfied from thirst by drink, feeling quenched:** [ˈjɛ.væŋ] *PF* adj. *yeväng* (derivat din **ye satisfied** și **väng thirsty**)
- sleet:** [ˈtom.pɛɾ.wi] *PF* n. *tomperwì* (derivat din **tompa rain** și **herwì snow**)
- sleight of hand, trick, clever/special methodology:** [ˈiŋ.jɛn.tɕjipʔ] *PF* n. *ingyentsyìp* (derivat din **ingyen feeling of mystery**)
- slide, slip:** [fw·i] *PF* vin. *fwi*
- slip, slide:** [fw·i] *PF* vin. *fwi*
- slow:** [ki.'ʔoŋ] *PF* adj. *kì'ong*
- slowly:** [nik.'ʔoŋ] *PF* adv. *nìk'ong* (derivat din **kì'ong slow**)
- small (in quantity):** [him] *PF* adj. *hìm*
- small part, minority, least:** [him.'p'i] *PF* n. *hìmpxì*
- small stone polished smooth by natural forces, pebble:** [ˈtsk'ɛ.vi] *PF* n. *tskxevi* (derivat din **tskxe rock, stone**)
- smart, intelligent:** [ˈka.nu] *PF* adj. *kanu ofp*.
- smell (not intentionally):** [ˈh·ɛ.f.i] *PF* vtr. *hefi*
- smell of decaying animal/flesh, rotting, putrid:** [ˈk'æ.næŋ] *PF* adj. *kxänäng*
- smell of decaying wood and leaves, dank (non-animal decay):** [ŋɛtʔ] *PF* adj. *nget*
- smell of living animals, as found around a watering hole:** [a.'t'ar] *PF* adj. *atxar*
- smooth:** [ˈfa.o.i] *PF* adj. *faoi*
- snap in two, break:** [k'·akʔ] *PF* vin. *kxakx*
- sneaky (of a person), dodgy:** [lɛt.'wan] *PF* adj. *letwan* (derivat din **tute person** și **wan hide**)
- snow:** [ˈhɛɾ.wi] *PF* n. *herwì*
- snow field:** [ˈhɛɾ.t'a.jo] *PF* n. *hertxayo* (derivat din **herwì snow** și **txayo field**)
- snow flurry:** [hɛɾ.'mɛjpʔ] *PF* n. *hermeyp* (derivat din **herwì snow** și **meyp weak**)
- snowflake:** [ˈhɛɾ.wi.va] *PF* n. *herwìva* (derivat din **herwì snow** și **ìlva flake**)
- snub:** [sæ.'jækʔ] *PF* n. *säyäkx* (derivat din **yäkx not notice, ignore, snub**)
- snub, not notice, ignore:** [j·ækʔ] *PF* vtr. *yäkx*

- snubbing, lack of notice:** [ti.'jæk'] *PF* n. *tìyäkx*
(derivat din *yäkx* *not notice, ignore, snub*)
- so much as, even:** [kɛŋ] *PF* adv. *keng*
- so, to such an extent:** [ni.'ft'an] *PF* adv. *niftxan*
(derivat din *fitxan* *so, to such an extent*)
- so-so, mediocre:** [kɛ.'sran] *PF* adj. *kesran* (c.w. din *ke* *not* and *sran* *yes*) (The derivation of this word is not entirely clear. It may have originally been *kesrankekehe*, literally, 'not yes, not no,' in reference to whether a certain action was performed well or not, and over time it became shortened to just *kesran*, its use expanding to include anything only mediocre in quality.)
- soare:** [t̄saw.kɛ] *PF* n. *tsawke*
- social or personal support), support (emotional):** [ti.'slan] *PF* n. *tìslan* (derivat din *slan* *support*) ofp.
- social or personal support), support (emotional):** [sl'an] *PF* vtr. *slan* ofp.
- soft (of a sound):** [t̄'a.ŋo] *PF* adj. 'ango
- soft (of an object):** [hɛw.nɛ] *PF* adj. *hewne*
- soil (fertile):** [t̄'ak.ra] *PF* n. 'akra
- sol, teren:** [k].tɛ] *PF* n. *klte*
- solicita:** [æ.'t̄'æ.lɛ 's.i] *PF* vin. *ätxäle si* (derivat din *ätxäle* *solicitare*)
- solicitare:** [æ.'t̄'æ.lɛ] *PF* n. *ätxäle*
- solid), lume (fizic):** [ki.'fkɛj] *PF* n. *kifkey*
- solid, not hollow:** [vawt'] *PF* adj. *vawt*
- somebody, someone:** [t̄'u.tɛ.o] *PF* pn. *tuteo*
(derivat din *tute* *person*)
- someone who has just arrived on the scene, newcomer:** [zɪ.'ma.'ʔu.ju] *PF* n. *zìma'uyu*
- someone, somebody:** [t̄'u.tɛ.o] *PF* pn. *tuteo*
(derivat din *tute* *person*)
- something:** [t̄'ʔu.o] *PF* pn. 'uo
- something able to be drunk, drink:** [na.'ɛr] *PF* n. *naer*
- something acquired, an acquisition, a possession:** [sæ.'ka.nom] *PF* n. *säkanom* (derivat din *kanom* *acquire*)
- something confusing, source of confusion:** [ja.'jajɛ.t̄sim] *PF* n. *yayayrtsim* (c.w. din *yayayr* *confusion* and *tsim* *source*)
- something from which a lesson can be learned, meaningful, instructive:** [ral.ŋaʔ] *PF* adj. *ralnga'* (c.w. din *ral* *meaning* and *nga'* *contain*)
- something humorous:** [sæ.'ʔi.pu] *PF* n. *sä'ipu*
(derivat din 'ipu *humorous*)
- something ill-conceived or inherently defective, flawed nature:** [fɛʔ.ran] *PF* n. *fe'ran* (c.w. din *fe'* *bad* and *ran* *intrinsic character or nature*)
- something imagined:** [ron.sɛɛ] *PF* n. *ronsrel*
(derivat din *ronsreIngop* *imagine*)
- something that replaces something else, replacement, substitute:** [sæ.'rawn] *PF* n. *särawn* (derivat din *rawn* *replace*)
- somewhere:** [t̄sɛ.ŋo] *PF* pn. *tsengo* (derivat din *tseng* *place*)
- sorry, my apologies (acknowledgment of guilt and regret):** [ŋaj.'t̄'o.a] *PF* intj. *ngaytxoa* (c.w. din *ngeyä* *your* and *txoa* *forgiveness*)
- sorä:** [t̄smu.kɛ] *PF* n. *tsmuke* (derivat din *tsmuk* *frate*)
- soul:** [vit.'ra] *PF* n. *vitra*
- sound:** [pam] *PF* n. *pam*
- sour:** [wɛ.'ʔaj] *PF* adj. *we'ay*
- source:** [t̄sim] *PF* n. *tsim*
- source of argument, point of contention, thing disputed:** [sæ.wæ.'tɛ] *PF* n. *säwäte*
(derivat din *wäte* *argue*)
- source of confusion, something confusing:** [ja.'jajɛ.t̄sim] *PF* n. *yayayrtsim* (c.w. din *yayayr* *confusion* and *tsim* *source*)
- source of worry, worrisome matter:** [sɲum.t̄sim] *PF* n. *sngumtsim* (c.w. din *sngum* *worry* and *tsim* *source*)
- space, hollow, enclosed open area:** [mo] *PF* n. *mo*
- space, open or borderless area:** [ŋip'] *PF* n. *ngip*
- spark:** [t̄'ɛp.vi] *PF* n. *txepvi* (derivat din *txep* *fire*)
- special, distinct:** [zɛj] *PF* adj. *zey*
- specialize in, focus on, be particularly interested in:** [k'an.ʔ.in] *PF* vtr. *kan'in* (derivat din 'in *be busy*)
- speculative, intuitive:** [ɛ.'ʔɛn] *PF* adj. *le'en*
(derivat din 'en *guess*) nfp.
- speech, oration:** [sæ.ft'u.'li.ʔu] *PF* n. *säftxulì'u*
(derivat din *ftxulì'u* *orate, give speech*)
- speech-making, public speaking:** [ti.ft'u.'li.ʔu] *PF* n. *tiftxulì'u* (derivat din *ftxulì'u* *orate, give speech*)

- spelling:** [pam.'rɛl.fja] *PF* n. *pamrelfya* (derivat din *pamrel writing* și *fya'o way*)
- spend time with, hang out with:** ['k.æ.tɛŋ] *PF* vin. *käteng*
- spera (cu tsni în clauza subordonate, cu excepția cazului în clauza independentă)**
(ii): [sɪl.'p.ɛj] *PF* vin. *silpey* (c.w. din *silsan bun* and *pey aștepta*)
- spini etc), ascuțit (de ace:** [p'i] *PF* adj. *pxi*
- spirală:** [ʔɪ.'hɛ.ju] *PF* n. *'theyu*
- spirit:** [ti.'rɛ.a] *PF* n. *tirea*
- spiritually, strong (emotionally, not physical), confident:** [sɛj.'k'ɛl] *PF* adj. *seykxel*
- spoken poem (as a melodic recital):** [waj a pɪ.t'ɛ] *PF* ph. *way a plltxe* (derivat din *way sing (ceremonial register)*)
- spooky, weird:** ['snɛw.sjɛ] *PF* adj. *snewsye* (c.w. din *snew tighten, constrict* and *syeha breath*)
- sport, physical or athletic game:** [u.'van ɛ.'tok'] n. *uvan letokx* (c.w. din *uvan game* and *letokx physical*)
- spouse:** [mun.'t'a.tu] *PF* n. *muntxatu* (derivat din *muntxa mated*)
- spre, la, către:** [nɛ] *PF* adp. *ne-*
- spune:** [p.ɛŋ] *PF* vtr. *peng*
- spăla, clăti:** [j.ʊɛ] *PF* vtr. *yur*
- squad, military clan, battle party:** ['wɛm.po.ŋu] *PF* n. *wempongu* (c.w. din *wem fight* and *pongu group*)
- squirt:** [ts.æʔ] *PF* v. *tsä'*
- sta:** [kɪ.'k'.ɛm] *PF* vin. *kllkxem*
- sta de vorbă, conversa, discuta:** [p.æŋ.'k'.o] *PF* vin. *pängkxo*
- stai, rămân:** [ʔɪ.'ʔ.awn] *PF* vin. *'ɪawn*
- stain, blemish, deformity, flawed feature:** ['fɛʔ.ran.vi] *PF* n. *fe'ranvi* (derivat din *fe'ran flawed nature, inherently defective*)
- staircase, series of step-like levels:** [sna.'ji] *PF* n. *snayì* (derivat din *yì level, step*)
- stand, set, group, pile, clump:** ['sna.ʔo] *PF* n. *sna'o nfp.*
- star cluster:** [sna.tan.'hi.tsjip] *PF* n. *snatanhìt-syìp* (c.w. din *sna'o group* and *tanhì(tsyìp) star*)
- starea de a fi bolnav, boală:** [ti.'sp'in] *PF* n. *tispxin* (derivat din *spxin bolnav*)
- starting position, beginning, initial location:** ['sŋæ.ʔɪ.tɛŋ] *PF* n. *sngä'itseng* (c.w. din *sngä'i start* and *tseng place*)
- state, condition, situation:** [ti.'fkɛj.tok'] *PF* n. *tifkeytok* (derivat din *fkeytok exist*)
- statement:** [sæ.p.ɪ.'t'.ɛ] *PF* n. *säplltxe*
- stea, piștii bioluminescent:** [tan.'hi] *PF* n. *tanhì*
- steadfastly, firmly, faithfully:** [nik.lo.'nu] *PF* adv. *niklonu* (derivat din *ke lonu not let go*) lit.: 'without releasing it'
- steadily:** [nik.'æ.rɪp'] *PF* adv. *nik'ärìp* (derivat din *ke ärìp not move*) lit.: 'without letting it move'
- steam, mist, fog:** ['ja.paj] *PF* n. *yapay* (c.w. din *ya air* and *pay water*)
- step, shelf, ledge, level, rung :** [ji] *PF* n. *yì* (Can also be used metaphorically to refer to the level of anything scalable - anything that can have levels or degrees, highs and lows, water level, temperature, talent, anger, etc.)
- sting:** [sŋ.ap'] *PF* vtr. *sngap*
- stomach:** [ŋæŋ] *PF* n. *ngäng*
- stone jar used to hold small toxic arachnid:** [ɛ.'p'aŋ] *PF* n. *epxang*
- stop:** [t'.ɛj] *PF* v. *txey*
- stop (someone or something) :** [ti.'ftaŋ s.ɪ] *PF* vin. *tiftang si* (derivat din *tiftang stopping*)
- stopa, opri, întrerupe:** [ft.aŋ] *PF* vim. *ftang*
- storm:** [jɪr.ap'] *PF* n. *yrrap* (derivat din *ya air* și *hrrap danger*)
- story:** [vur] *PF* n. *vur*
- straight ahead, in a straight line:** [ni.'jɛj.fja] *PF* adv. *nìyeyfya* (derivat din *yeyfya straight line*)
- straight line:** ['jɛj.fja] *PF* n. *yeyfya* (derivat din *yey straight* și *fya'o path*)
- straight to the point, directly:** [ni.'jɛj] *PF* adv. *nìyey* (derivat din *yey straight*)
- strange, be curious, odd, unexpected:** [h.ɛk'] *PF* vin. *hek*
- strange, unfamiliar, unknown:** [st'oŋ] *PF* adj. *stxong*
- strangely, oddly:** [ni.'hɛk'] *PF* adv. *nìhek* (derivat din *hek be curious, odd*) (sentence, not manner, adverbial)
- straniu, amuzant, comic:** ['hi.jik'] *PF* adj. *hiyik*
- stream:** ['pa.j.fja] *PF* n. *payfya* (c.w. din *pay water* and *fya'o way*)
- stretcher:** ['tut.sɛ.na] *PF* n. *tutsena* (c.w. din *tu- te person* and *sähena carrier*)

strife-ridden, divided, torn apart: [kɛ.'ʔaw] _{PF} adj. *ke'aw* (c.w. din *ke not* and *'aw one*)

striga, urla, strigătul liu Viperwolf: ['ŋu.waj] _{PF} n. *nguway* (derivat din *way cântec*)

strigăt de alarmă, apel la apărare: ['raw.kɛ] _{PF} intj. *rawke*

strigăt de un anima: [zawɾ] _{PF} n. *zawɾ*

strigătul liu Viperwolf, urla, striga: ['ŋu.waj] _{PF} n. *nguway* (derivat din *way cântec*)

strong (emotionally, spiritually, not physical), confident: [sej.'k'ɛl] _{PF} adj. *seykxel*

structură, model, schemă: ['rɛ.nu] _{PF} n. *renu*

străin: ['kɛ.woŋ] _{PF} adj. *kewong*

străin, din altă țară: ['kɛ.tu.woŋ] _{PF} n. *ketuwong*

strămoș: ['pi.za.ju] _{PF} n. *pizayu*

student: ['nu.mɛ.ju] _{PF} n. *numeyu* (derivat din *nume learn*)

studia, explora: [ft.i.'a] _{PF} vtr. *ftia*

study: [tɪ.fti'.a] _{PF} n. *tiftia* (derivat din *ftia study*)

style: ['lup.ra] _{PF} n. *lupra*

stâncă: [ʔawk'] _{PF} n. *'awkx*

sub, jos: ['æ.o] _{PF} adp. *äo-*

subiect, temă: ['t'ɛ.lɛ] _{PF} n. *txele*

sublime in style, exquisite: ['fjo.lup'] _{PF} adj. *fyolup* (c.w. din *fyole sublime* and *lupra style*)

sublime, beyond perfection: ['fjo.lɛ] _{PF} adj. *fyole*

substitute, replace: [t'awn] _{PF} vtr. *rawn*

substitute, replacement, something that replaces something else: [sæ.'rawn] _{PF} n. *särawn* (derivat din *rawn replace*)

succeda, reuși: [fl.æ] _{PF} vin. *flä*

success (an instance of succeeding): [sæ.'flæ] _{PF} n. *säflä* (derivat din *flä succeed*)

success (in general): [tɪ.'flæ] _{PF} n. *tiflă* (derivat din *flä succeed*)

such: [na.fi.'ʔu] _{PF} adj. *nafi'u* (c.w. din *na as* and *fi'u this*)

suddenly, without warning: [tsik] _{PF} adv. *tsik*

suffer mentally or emotionally, be miserable: [ŋ.æ.'ʔ.æn] _{PF} vin. *ngä'än*

sufficient: [lɛ.'tam] _{PF} adj. *letam* (derivat din *tam suffice*)

suggest: [m.ok'] _{PF} vtr. *mok*

suit, fit, complement, inherently enhance: [h.a?] _{PF} vin. *ha'*

suliță: [tuk.'ru] _{PF} n. *tukru*

summary, synopsis: ['vur.vi] _{PF} n. *vurvi* (derivat din *vur story*)

Sunday: [tɾ.'ʔaw.vɛ] _{PF} n. *trr'awve* (c.w. din *trr day* and *'awve first*)

sunet urît: [mik.'væ] _{PF} adj. *mikvö* (derivat din *mikyun ureche* și *vä urât mirositor*)

sung poem: [waj a rol] _{PF} ph. *way a rol* (derivat din *way sing* (*ceremonial register*))

sunrise, dawn: [tɾ.'ʔoŋ] _{PF} n. *trr'ong* (c.w. din *trr day* and *'ong unfold*)

sunset, night-fall, dusk, gloaming: [t'on.'ʔoŋ] _{PF,Prt} n. *txon'ong* (c.w. din *txon night* and *'ong unfold*)

supplies: ['mɛk.rɛ] _{PF} n. *mekre*

support (emotional, social or personal support): [sl.an] _{PF} vtr. *slan ofp*.

support (emotional, social or personal support): [tɪ.'slan] _{PF} n. *tislan* (derivat din *slan support*) ofp.

sure, confident: [am.'ʔa.kɛ] _{PF} adj. *am'ake* (c.w. din *am'a doubt* and *ke not*)

surface: [jo] _{PF} n. *yo*

surrender, give up, concede defeat: ['v.ɛ.l.ɛk'] _{PF} vin. *velek*

survival: [tɛm.'rɛj] _{PF} n. *temrey* (derivat din *emrey survive*)

survive: [ɛm.'r.ɛj] _{PF} vin. *emrey*

surviving (e.g. of entities from a group some of whom have died): [lɛm.'rɛj] _{PF} adj. *lemrey* (derivat din *emrey survive*)

sustain: [fm.al] _{PF} vtr. *fmal*

swallow: [k'.uk'] _{PF} vtr. *kxukx*

sweetly aromatic (a flowery or aromatic woody sort of smell; may also refer to some spices used in Na'vi cooking): [un.'jɔɾ] _{PF} adj. *unyor*

sweetly, endearingly: [ni.'ho.na] _{PF} adv. *nihona* (derivat din *hona endearing*)

swim: ['sl.ɛ.l.ɛ] _{PF} vin. *slele*

synopsis, summary: ['vur.vi] _{PF} n. *vurvi* (derivat din *vur story*)

system, process, procedure, approach: ['vɛ.fja] _{PF} n. *vefya* (c.w. din *ve'o order, organization* and *fya'o way, manner*)

să suspende acțiunea, dețină în afara: [fp.ak'] _{PF} v. *fpak*

săgeată: [swi.'zaw] _{PF} n. *swizaw*

sămânță: [ri.'naʔ] *PF* n. *rina'* (derivat din **atokirina'** *semințe de copac mare*)

Ș

și: [si] *PF* conj. *sî* (conectează două lucruri, pot fi atașate ca –sî: pentru clauze folosi **ulte și**)
și (conjunție clauzala): [ul.te] *PF* conj. *ulte*
și, asemenea, la fel: [ni.'tɛŋ] *PF* adv. *nîteng* (derivat din **teng** *egal, același*)
și, asemenea, în plus: [kopʔ] *PF* adv. *kop*
șnur, cordon: [tɛ.'lɛm] *PF* n. *telem*

T

(together) as members of a clan: [ni.'o.loʔ] *PF* adv. *nîolo'* (derivat din **olo'** *clan*)
(together) as members of a family: [ni.so.'a.i.a] *PF* adv. *nîsoaia* (derivat din **soaia** *family*)
tacky, in poor taste: [fɛ.lupʔ] *PF* adj. *fe'lup* (c.w. din **fe'** *bad* and **lupra** *style*)
take away, remove, take off: [ʔ.a.k.u] *PF* vtr. *'aku*
take care of, look after, be responsible for: [v.ɛwŋ] *PF* vtr. *vewng*
take off, launch: [ja.'w.o] *PF* vin. *yawo* (c.w. din **ya** *air* and **wo** *reach for*)
take off, remove, take away: [ʔ.a.k.u] *PF* vtr. *'aku*
take part in a ceremony, perform a ritual: [sæ.'ʔɛ.o.i.o s-i] *PF* vin. *să'eoio si* (derivat din **să'eoio** *ceremony*)
talk about, discourse on, say something concerning: [l-awkʔ] *PF* vtr. *lawk*
tambur (din piele): [a.u] *JC* n. *au*
tare (fizic): [t'ur] *PF* adj. *txur*
tare, puternic, mare: [fkɛw] *PF* adj. *fkew*
target, aim, goal, purpose: [ti.'kan] *PF* n. *tikan* (derivat din **kan** *aim*)
taste (not intentionally): [ɛw.k.u] *PF* vtr. *ewku*
taste, flavor: [sur] *PF* n. *sur*
tată: [sɛm.pul] *PF* n. *sempul*
teardrop: [tsɛŋaw.paj.vi] *PF* n. *tsngawpayvi* (c.w. din **tsngawvik** *cry* and **pay+vi** *water, with partitive marker*)

sănătate, pace, fericire: [fpom] *PF* n. *fpom*
sărbătorire, celebrare, ocazie fericit: [ft'o.'zæ] *PF* n. *ftxozä*

ști (sensul spiritual), vedea, observa, înțelege: [k.a.m.ɛ] *PF* vtr. *kame*
ști, cunoaște: [-o.'m.um] *PF* vtr. *omum* (accentul să mută la prima silabă cu infixatie)
șurub asta!, nici un fel! (vulgar): [p'a.sikʔ] *PF* intj. *pxasik*

tears: [tsɛŋaw.paj] *PF* n. *tsngawpay* (c.w. din **tsngawvik** *cry* and **pay** *water*)
telephone: [spul.'mok.ri] *PF* n. *spulmokri* (derivat din **spule** *propel* și **mokri** *voice*)
temperature: [som.'wɛw] *PF* n. *somwew* (derivat din **som** *hot* și **wew** *cold*)
temă, subiect: [t'ɛ.lɛ] *PF* n. *txele*
tender (people or things), gentle, mild: [flɾ] *PF* adj. *flrr*
tenderly, gently: [ni.'flɾ] *PF* adv. *nîflrr* (derivat din **flrr** *gentle*)
tenderness, gentleness: [ti.'flɾ] *PF* n. *tîflrr* (derivat din **flrr** *gentle*)
teren: [at'.k'ɛ] *PF* n. *atxkxe*
teren, sol: [kɿ.te] *PF* n. *klte*
teritoriu, areal: [kl.'p'il.tu] *PF* n. *klpɿiltu*
terminal, last, ultimate: [tor] *PF* adj. *tor* (derivat din **toruk** *last shadow*)
terminat, finisat, făcut: [ha.'sɛj] *PF* adj. *hasey*
terrific, wonderful, fantastic: [ko.'sman] *PF* adj. *kosman*
test, probă: [ti.'fmɛ.tokʔ] *PF* n. *tîfmetok* (derivat din **fmetok** *încerca*)
test-drive, try, sample, evaluate, check out: [m-ajʔ] *PF* vtrm. *may'*
texture, touch, feel: [zir] *PF* n. *zir*
thank, give thanks: [i.'ra.jo 's-i] *PF* vin. *irayo si* (derivat din **irayo** *thanks*)
that: [fu.ri.a] *PF* pn., sbd. *furia* (c.w. din **fi'uri** *this (topical)* and **a** *subordinator*)
that: [tsa.wa] *PF* pn., sbd. *tsawa* (c.w. din **tsa'u** *that (subjective)* and **a** *subordinator*)

- that:** [t̂sa.ta] PF pn., sbd. *tsata* (c.w. din **tsa'u-t** *that* (patientive) and a subordinator)
- that:** [t̂sa.ri.a] PF pn., sbd. *tsaria* (c.w. din **tsa'u-ri** *that* (topical) and a subordinator)
- that:** [sat¹] PF pn. *sat* (lenited form of **tsat**)
- that:** [fu.la] PF pn., sbd. *fula* (c.w. din **fi'ul** *this* (agentive) and a subordinator)
- that (as a result):** [kum.a] PF conj. *kuma* (derivat din **kum** *result*) this form precedes the result, I.E. 'Lu poe sevin niftxan kuma yawne slolu oer' (*She was so beautiful that I fell in love with her.*); see also 'akum'
- that (as a result):** [a.'kum] PF conj. *akum* (derivat din **kum** *result*) this form follows the result, I.E. 'Poe yawne slolu oer akum, niftxan lu sevin' (*She was so beautiful that I fell in love with her.*); see also 'kuma'
- that answer:** [t̂ejŋ.a] PF n. *teynga* (contraction of **t̂i'eyng a**)
- that answer (agentive):** [t̂ejŋ.la] PF n. *teyngla* (contraction of **t̂i'eyng-il a**)
- that answer (patientive):** [t̂ejŋ.ta] PF n. *teyngta* (contraction of **t̂i'eyng-it a**)
- that is, in other words:** [a.lu] PF conj. *alu* (derivat din **a** subordinator *și lu be*) (Used for appositions)
- that news:** [fmawnta] PF n. *fmawnta* (contraction of **fmawn-it a**)
- that one (for people only):** [t̂sa.po] PF pn. *tsapo* (c.w. din **tsa-** *that* and **po** *he/she*)
- that way, like that:** [t̂sa.'fja] PF adv. *tsafya* (c.w. din **tsa-** *that* and **fya'o** *way*)
- that, it (as intransitive subject):** [t̂saw] PF dem., pn. *tsaw*
- that, it (as object):** [tsat¹] PF pn. *tsat*
- that, it (transitive subject):** [tsal] PF pn. *tsal*
- the absence of business, free time:** [tik.'ʔm] PF n. *tik'in* (derivat din **'in** *be busy*)
- the act of replacing, replacement:** [ti.'rawŋ] PF n. *tirawn* (derivat din **rawn** *replace*)
- the art of cooking:** [ti.'ʔem] PF n. *t̂i'em* (derivat din **'em** *cook*)
- the Balance of Life:** [rej.'ʔeŋ] PF n. *rey'eng* (derivat din **rey** *live*)
- the day after tomorrow, two days from now:** [m̂e.ŝr.'aj] PF n., adv. *mesrray* (derivat din **trr** *day*)
- the day and night cycle of Pandora:** [tr̂.t'on] PF n. *trrtxon* (c.w. din **trr** *day* and **txon** *night*)
- the day before yesterday, two days ago:** [m̂e.ŝr.'am] PF n., adv. *mesrram* (derivat din **trr** *day*)
- the People, having to do with the Na'vi:** [l̂e.'naʔ.vi] PF adj. *leNa'vi* (derivat din **Na'vi** *the People*)
- the state of waking, awakeness:** [ti.'t'ɛŋ] PF n. *t̂itxen* (derivat din **txen** *awake*)
- the study of the physical world, science:** [ti.fti'.a ki.'fkɛ.jæ] PF n. *tiftia kifkeyä* (c.w. din **tiftia** *study* and **kifkey** *world*)
- the symbol 8 (not the value eight):** [ʔejt¹] PF n. *'eyt*
- the symbol 9 (not the value nine):** [na.jn] PF n. *nayn*
- the time before dark, twilight, after sunset:** [t'on.'ʔoŋ.maw] PF n. *txon'ongmaw* (c.w. din **txon'ong** *sunset* and **maw** *after*)
- the time before noon:** [sfe.'kam.tr̂] PF n. *srekamtrr* (c.w. din **sre** *before* and **kxamtrr** *mid-day*)
- the time immediately after noon, early afternoon:** [k'am.tr̂.maw] PF n. *kxamtrrmaw* (c.w. din **kxamtrr** *noon* and **maw** *after*)
- then (counterfactual use):** [zeɪ] PF adv. *zel*
- these words:** [faj.'lu.ta] PF n. *fayluta* (contraction of **fay+li'u-t a**, patientive case)
- thick:** [nut'] PF adj. *nutx*
- thickness:** [fli.'nut'] PF n. *flinutx* (c.w. din **fli** *thin* and **nutx** *thick*)
- thin:** [fli] PF adj. *fli* nfp.
- thin waterfall that pours down a sheer high cliff, an individual tall, or off of a floating mountain (countable):** [se.'ʔajl] PF n. *se'ayl*
- thing disputed, point of contention, source of argument:** [sæ.wæ.'tɛ] PF n. *säwäte* (derivat din **wäte** *argue*)
- things:** [a.'ju] PF n. *ayu* (derivat din **'u** *thing*) (never plural **u**)
- third (ordinal):** [p'ej.vɛ] PF adj. *pxeyve* (derivat din **pxey** *three*)
- third, one third:** [pan] PF n. *pan*
- thirst:** [ti.'væŋ] PF n. *t̂iväng* (derivat din **väng** *thirsty*)
- thirsty:** [væŋ] PF adj. *väng*
- thorough, detail-orientated (of a person):** [l̂e.'no] PF adj. *leno*

- thoroughly, in detail, expansively:** [ni.'no] *PF* adv. *nìno*
- thoroughness, attention to detail:** [ti.'no] *PF* n. *tìno*
- thought pattern, way of thinking:** [ʰfɪl.fja] *PF* n. *fpilfya* (c.w. din *fpil* *think* and *fya'o* *path*)
- thoughtful, kind, considerate:** [ʰstun.wi] *PF* adj. *tstunwi*
- threat:** [k'apʰ] *PF* n. *kxap*
- threaten:** [k'apʰs:i] *PF* vin. *kxap si* (derivat din *kxap* *threat*)
- threatening:** [k'ap.ɲaʔ] *PF* adj. *kxapnga'* (derivat din *kxap* *threat*) nfp.
- threatening cry:** [ʰsa:] *LA* intj. *saa*
- threateningly:** [ni.'k'apʰ] *PF* adv. *nìkxap* (derivat din *kxap* *threat*)
- three days ago:** [p'ɛ.sɪ.'am] *PF* n., adv. *pxesrram* (derivat din *trr* *day*)
- three days from now:** [p'ɛ.sɪ.'aj] *PF* n., adv. *pxesrray* (derivat din *trr* *day*)
- three times, thrice:** [p'ɛ.lo] *PF* adv. *pxelo* (derivat din *pxe+* *trial marker* și *alo* *time*)
- thrice, three times:** [p'ɛ.lo] *PF* adv. *pxelo* (derivat din *pxe+* *trial marker* și *alo* *time*)
- throat:** [flɛw] *PF* n. *flew*
- through (via the middle of):** [k'am.læ] *PF* adp. *kxamlä-* (derivat din *kxam* *middle*)
- throw:** [ʰtsɛ.ɛ.ʔ.i] *PF* vtr. *tsre'i*
- throw out of harmonious balance, interrupt:** [m.æ.'k'u] *PF* vtr. *mäxku* (derivat din *kxu* *harm*)
- thunder:** [ʔɪ.p'om] *PF* n. *'rrpxom*
- thunder and lightning:** [ʰawm.p'om] *PF* n. *rawmpxom* (derivat din *rawm* *lightning* și *'rrpxom* *thunder*)
- Thursday:** [tɪ.mɪ.vɛ] *PF* n. *trrmrrve* (c.w. din *trr* *day* and *mrrve* *fifth*)
- tie down, fasten:** [j.æn] *PF* vtr. *yän*
- tight:** [ʔɛ.'k'in] *PF* adj. *'ekxin*
- tighten, constrict:** [sn.ɛw] *PF* vtr. *snew*
- tightly, in an iron grip:** [ni.'sjepʰ] *PF* adv. *nìsyep* (derivat din *syep* *trap*) lit.: 'like a trap'
- time, turn, instance, one of a number of repeated or recurring actions:** [ʰa.lo] *PF* n. *alo*
- timid, shy:** [nim] *PF* adj. *nim*
- time:** [kɪ] *PF* n. *krr*
- tip, helpful hint:** [ʰsrɯj.ʰsɪjɪpʰ] *PF* n. *srungtsyip* (derivat din *srung* *help*)
- tired:** [ɲɛjn] *PF* adj. *ngeyn*
- to (with kxim):** [ʰtson.ta] *PF* conj. *tsonta* (derivat din *tson* *obligation, duty, imposed requirement*) (contraction of *tsonit a*)
- to continue to perform an action, to persist in a state:** [v.ɑɪ] *PF* vim. *var*
- to persist in a state, to continue to perform an action:** [v.ɑɪ] *PF* vim. *var*
- to respect:** [lɛ.i.o.'a.ɛ s:i] *PF* vin. *leioae si* (derivat din *leioae* *respect*)
- to smell (intentionally):** [sj.am] *PF* vtr. *syam*
- to such an extent, so:** [ni.'ft'an] *PF* adv. *nìftxan* (derivat din *fitxan* *so, to such an extent*)
- to the left:** [ni.'ftæɪ] *PF* adv. *nìftär* (derivat din *ftär* *left*)
- to the others:** [aj.'la.ru] *PF* pn. *aylaru* (contraction of *ay+lahe-ru*)
- to the right:** [ni.'ski.ɛn] *PF* adv. *nìskien* (derivat din *skien* *right*)
- to wake, to waken, wake up:** [ti.'t'ɛn s:i] *PF* vin. *tìtxen si* (derivat din *tìtxen* *awakeness*)
- to waken, to wake, wake up:** [ti.'t'ɛn s:i] *PF* vin. *tìtxen si* (derivat din *tìtxen* *awakeness*)
- toarce, roti, învârti:** [k'im] *PF* vtr. *kim* **Pol** *rumit kolim* *El tors mingea*
- today:** [fi.'tɪ] *PF* adv. *fitrr* (derivat din *trr* *day*)
- toe:** [ʰven.zɛkʰ] *PF* n. *venzek* (c.w. din *venu* *foot* and *zekwä* *finger*)
- tomorrow:** [tɪ.'aj] *PF* adv. *trray* (derivat din *trr* *day* și *hay* *next*)
- tomorrow night:** [t'o.'naj] *PF* adv. *txonay* (derivat din *txon* *night* și *hay* *next*)
- tonight:** [fi.'t'on] *PF* adv., n. *fitxon* (derivat din *txon* *night*)
- tool, utensil:** [ʰsæ.ʔo] *PF* n. *sä'o*
- tooth:** [sɛɛʔ] *PF* n. *sre'*
- top:** [ʰfæ.pa] *PF* n. *fäpa*
- torn apart, divided, strife-ridden:** [kɛ.'ʔaw] *PF* adj. *ke'aw* (c.w. din *ke* *not* and *'aw* *one*)
- Toruk cäläreț:** [ʰto.rukʰ 'mak.to] *JC* n. *toruk makto* (c.w. din *toruk* *Leonopteryx Mare* and *makto* *cälări*)
- tot:** [ʰfra.ʔu] *PF* pn. *fra'u* (derivat din *'u* *lucru*)
- total, complet:** [ni.'wotʰ] *PF* adv. *nìwotx* (derivat din *wotx* *totalitate, întreg*)
- totality, whole:** [wotʰ] *PF* n. *wotx*

totdeauna, continuu, mereu: [ni.'tut⁷] *PF* adv. *nîtit* (derivat din *tut* *marcator continuarea*)
touch, feel, texture: [zir] *PF* n. *zîr*
trace (of animal or person), track: [t̂smim] *PF* n. *tsmîm*
track, trace (of animal or person): [t̂smim] *PF* n. *tsmîm*
traduce (ii), interpreta: [ral.'p·ɛŋ] *PF* vtr. *ral-peng* (c.w. din *ral* *sensul* and *peng* *spune*)
trage: [za.'ʔ·æ.r·ɪp⁷] *PF* vtr. *za'ârîp* (derivat din 'ârîp *muta*)
train, exercise: [t̂sk'ɛ.kɛŋ 's·i] *PF* vin. *tskxekeng si* (derivat din *tskxekeng* *training*)
trait, feature, attribute, characteristic, point, aspect, facet, property: [sjon] *PF* n. *syon*
trample, crush: [sɫ·uʔ] *PF* vtr. *sru'*
transfer from one to another (rarely used without prefix): [sɫ·m] *PF* vtr. *srîn*
translation, interpretation: [t̂l.ral.'pɛŋ] *PF* n. *tîralpeng* (derivat din *ral* *meaning* și *peng* *tell*)
transmite, trimite: [fp·ɛʔ] *PF* vtr. *fpe'*
trap: [sj·ɛp⁷] *PF* vtr. *syep*
trap: [sæ.'sjɛp⁷] *PF* n. *sâsyep* (derivat din *syep* *trap*)
travel: [s·op⁷] *PF* vin. *sop*
traveller: [sop.ju] *PF* n. *sopyu* (derivat din *sop* *travel*)
treachery: [ka.'vuk⁷] *PF* n. *kavuk*
treasure; something rare and of great value: [t̂sjɛjm] *PF* n. *tsyeym*
treat (emotionally), display an attitude towards: [z·ɛt⁷] *PF* vtr. *zet*
treaz, sculat: [t'ɛn] *PF* adj. *txen*
trebui: [z·ɛ.n·ɛ] *PF* vim. *zene*
trebui, necesita: [k·in] *PF* vtr. *kin*
trei: [p'ɛj] *PF* num. *pxey*
treilea: [p'an] *PF* adj. *pxan*
tresă, queue: [t̂swin] *PF* n. *tswin*
trick, sleight of hand, clever/special methodology: [iŋ.jɛn.t̂sjɪp⁷] *PF* n. *ingyentsyîp* (derivat din *ingyen* *feeling of mystery*)
trimite, transmite: [fp·ɛʔ] *PF* vtr. *fpe'*
troubling, worrisome: [sŋu.ŋaʔ] *PF* adj. *sngunga'* (derivat din *sngum* *worry*)
trunchi (de copac): [ta.ŋɛk⁷] *PF* n. *tangek*
trust for protection, depend on, rely on: [m·oŋ] *PF* vtr. *mong*

trust-inspiring, trustworthy: [mal] *PF* adj. *mal*
trustingly, without hesitation: [ni.'mal] *PF* adv. *nîmal* (derivat din *mal* *trustworthy*)
trustworthiness: [t̂l.'mal] *PF* n. *tîmal* (derivat din *mal* *trustworthy*)
trustworthy, trust-inspiring: [mal] *PF* adj. *mal*
try, sample, evaluate, check out, test-drive: [m·ajʔ] *PF* vtrm. *may'*
trăi: [ɫ·ɛj] *PF* vin. *rey*
trăi, locui: [kɛl.ku 's·i] *PF* vin. *kelku si* (derivat din *kelku* *casă*)
trăiesc în armonie cu natura, armonie: [mɛ.o.a.u.ni.a.'ɛ.a] *PF* n. *meoauniaea*
tu: [ŋa] *PF* pn. *nga*
tu (formă onorific, dumneata): [ŋɛ.'ŋa] *PF* pn. *ngenga* (derivat din *nga* *tu*)
tu mic: [ŋa.t̂sjɪp⁷] *PF* pn. *ngatsyîp* (derivat din *nga* *tu*)
tu și eu, noi doi (dual, inclusiv): [wɛŋ] *PF* pn. *oeng* (derivat din *oe* *eu*)
Tuesday: [t̂r.'p'ɛj.vɛ] *PF* n. *trrpzeyve* (c.w. din *trr* *day* and *pxeyve* *third*)
tufis: [ut.ral.t̂sjɪp⁷] *PF* n. *utraltsyîp* (derivat din *utral* *copac*)
tunnel: [ɫoŋ] *PF* n. *rong*
turn, time, instance, one of a number of repeated or recurring actions: [a.lo] *PF* n. *alo*
turner: [mm.ju] *PF* n. *mînyu* (derivat din *mîn* *turn*)
twice: [mɛ.lo] *PF* adv. *melo* (derivat din *me+* *dual marker* și *alo* *time*)
twilight, the time before dark, after sunset: [t'on.'ʔoŋ.maw] *PF* n. *txon'ongmaw* (c.w. din *txon'ong* *sunset* and *maw* *after*)
two days ago, the day before yesterday: [mɛ.sɾ.'am] *PF* n., adv. *mesrram* (derivat din *trr* *day*)
two days from now, the day after tomorrow: [mɛ.sɾ.'aj] *PF* n., adv. *mesrray* (derivat din *trr* *day*)
type, kind: [fnɛl] *PF* n. *fnel*
tânăr: [ʔɛ.wan] *PF* adj. 'ewan
tăia: [m·un.'ʔ·i] *PF* v. *mun'i*
tărie, putere: [t̂l.'t'ur] *PF* n. *tîtxur* (derivat din *txur* *tare*)
tătic: [sɛm.pu] *PF* n. *sempu* (formă de afectuos *sempul tată*)

T

tese: [t·æ. 'ft'·u] *PF* vtr. *täftxu*

tesător: [tæ. 'ft'·u. ju] *PF* n. *täftxuyu* (derivat din *täftxu* *tese* și *-yu* *sufix agent*)

U

ultimate, last, terminal: [toɾ] *PF* adj. *tor* (derivat din *toruk* *last shadow*)

um, er: [i:] *PF* filler *îi*

umami, savory, rich: [fwaŋ] *PF* adj. *fwang*

una: [ʔaw] *PF* num. *'aw*

unambiguously, especially, pointedly: [ni. 'p'i] *PF* adv. *nîpxi* (derivat din *pxi* *sharp*)

unawareness, lack of notice: [tik. 'tsɛ. ri] *PF* n. *tiktseri* (derivat din *tseri* *note, notice*)

uncover (literally and metaphorically), reveal, bring forth: [k·u. l·at'] *PF* vtr. *kulat*

unde: [pɛ. 'sɛŋ] *PF* inter. *peseng* alomorf de *tsengpe*

unde: ['tsɛŋ. pɛ] *PF* inter. *tsengpe* alomorf de *peseng*

understanding, intelligence: [ti. 'tslam] *PF* n. *titslam* (derivat din *tslam* *understand*)

unexpected, be curious, odd, strange: [h·ɛk'] *PF* vin. *hek*

unexpected or startling, noise: sound that is excessive, unnecessary, inappropriate: [hawm. pam] *PF* n. *hawmpam* (derivat din *hawng* *overabundance* și *pam* *sound*)

unfamiliar, strange, unknown: [st' oŋ] *PF* adj. *stxong*

unfolding, blooming: [ti. 'ʔoŋ] *PF* n. *tî'ong* (derivat din *'ong* *bloom*)

unforgettable: [kɛ. tsuk. 'tswaʔ] *PF* adj. *ketsuktswa'* (derivat din *ketsuk-* *not able to do* și *tswa'* *forget*)

unfortunately, sadly: [ni. kɛ. 'ft' o] *PF* adv. *nîkeftxo* (derivat din *keftxo* *unhappy*)

unhappy, upset, 'How sad!': [kɛ. 'ft' o] *PF* adj., intj. *keftxo*

unhealthy (mentally): [kɛ. fpom. 'ro. ŋaʔ] *PF* adj. *kefpomronga'* (c.w. din *ke* *not* and *fpomronga'* *healthy (mentally)*) nfp.

unhealthy (physically): [kɛ. fpom. 'tok' .ŋaʔ] *PF* adj. *kefpomtokxnga'* (c.w. din *ke* *not* and *fpomtokxnga'* *healthy (physically)*) nfp.

ținti, intenționez: [k·an] *PF* vtrm. *kan*

țipa: [z·awŋ] *PF* vin. *zawng*

unhealthy (mentally): [kɛl. fpom. 'ron] *PF* adj. *kelfpomron* (c.w. din *ke* *not* and *lefpomron* *healthy (mentally)*) ofp.

unhealthy (physically): [kɛl. 'fpom. tok'] *PF* adj. *kelfpومتokx* (c.w. din *ke* *not* and *fpومتokx* *health*) ofp.

unhurried: [lɛ. 't'i. lu. kɛ] *PF* adj. *letxiluke* (c.w. din *txi* *hurry* and *luke* *without*)

unhurriedly, leisurely: [ni. 't'i. lu. kɛ] *PF* adv. *nîtxiluke* (c.w. din *txi* *hurry* and *luke* *without*)

unintentionally, accidentally: [nit. 'kan. lu. kɛ] *PF* adv. *nîtkanluke* (c.w. din *nîtkan* *purposefully, deliberately* and *luke-* *without*)

unique, original, not derived from another source: [lɛ. 'tsim] *PF* adj. *letsim* (derivat din *tsim* *source*)

unknown, strange, unfamiliar: [st' oŋ] *PF* adj. *stxong*

unmodified, wild, natural (something in its original, untampered-with natural state): [jɾ] *PF* adj. *yrr*

unnecessarily: [ni. kɛl. 'kin] *PF* adv. *nîkelkin* (derivat din *kelkin* *unnecessary*)

unnecessary: [kɛl. 'kin] *PF* adj. *kelkin*

unnecessary, noise: sound that is excessive, inappropriate, unexpected or startling: [hawm. pam] *PF* n. *hawmpam* (derivat din *hawng* *overabundance* și *pam* *sound*)

unpleasant to the senses, noisome: [væʔ] *PF* adj. *vă'*

untampered-with natural state), wild, natural (something in its original, unmodified: [jɾ] *PF* adj. *yrr*

until: [vaj. 'kɾ] *PF* conj. *vaykrr* (c.w. din *vay-* *up to* and *krr* *time*)

until the end: [ti. 'ʔiʔ. a. vaj] *PF* adv. *tî'i'avay* (c.w. din *'i'a* *end* and *vay* *until*)

until then, in the meantime: [tsa. 'kɾ. vaj] *PF* adv. *tsakrrvay* (c.w. din *tsakrr* *then* and *vay* *up to*)

unul individual: [ʔaw.po] *PF* pn. *'awpo*
up (direction): [nɛ.'fæ] *PF* adv. *nefä*
up among: [fkipʔ] *PF* adp. *fkip-*
up to but not after, by, before: [ʔi.sɛ] *PF* adp.
lisre+ (c.w. din *li* *already* and *sre+* *before*)
upright, erect: [p'im] *PF* adj. *pxim*
upset, unhappy, 'How sad!': [kɛ.'ft'o] *PF* adj.,
 intj. *keftxo*
ureche: [ʔmik.jun] *JC* n. *mikyun*
urgh, exclamation upon exertion: [sa.'u] *LA*
 intj. *sau*
urla, striga, strigătul liu Viperwolf: [ʔu.waj]
PF n. *nguway* (derivat din *way* *cântec*)
urma, urmări: [s'ut'] *PF* vtr. *sutx*

V

(vechi, ceremonial) cântec: [wa.j] *PF* n. *way*
valabil: [ka.'ŋaj] *PF* adj. *kangay* (înrudit cu *ng-*
ay *adevărat*)
validate, confirm: [ka.'ŋaj s'i] *PF* vin. *kangay si*
 (derivat din *kangay* *valid*)
valley: [tsɔŋ] *PF* n. *tsong*
vanish, disappear, recede from view: [ʔip]
PF vin. *'ip*
variegated, colorful, multicolored: [p'aj.o.pin]
PF adj. *pxayopin* (c.w. din *pxay* *many* and
'opin *color*)
vast, broad, expansive: [ho.'ɛtʔ] *PF* adj. *hoet*
vedea, observa, înțelege, ști (sensul spiritu-
al): [k'a.m.ɛ] *PF* vtr. *kame*
vegetable (food): [fk'ɛn] *PF* n. *fkxen*
vegetable or animal, in season (of foods:
 [ki.'maɪ] *PF* adj. *kimar*
veni: [ʔ'a.ʔ'u] *PF* vin. *za'u*
verb: [kɛm.li.ʔu] *PF* n. *kemli'u* (c.w. din *kem*
action and *li'u* *word*)
verb auxiliar, verb postpositional non-legat
face: [s'i] *PF* si afix derivă
verb postpositional non-legat face, verb auxi-
liar: [s'i] *PF* si afix derivă
verde, albastru: [ʔɛ.an] *PF* adj. *ean*
verifica, examina, controla: [st.ɛ.'ft'.aw] *PF*
 vtr. *stefxaw*
version: [sɛj] *PF* n. *srey*
vertical surface, wall: [k'ɛm.jo] *PF* n. *kxemyo*
 (c.w. din *kxem* *be vertical* and *yo* *surface*)
vertically: [ni.k'ɛm] *PF* adv. *nikxem* (derivat
 din *kxem* *be vertical*)

urmări, urma: [s'ut'] *PF* vtr. *sutx*
use: [s'at] *PF* vtr. *sar*
useful: [lɛ.'sar] *PF* adj. *lesar* (derivat din *sar*
use)
useless, in vain: [kɛl.'sar] *PF* adj. *kelsar* (c.w.
 din *ke* *not* and *lesar* *useful*)
utensil, tool: [s'æ.ʔo] *PF* n. *sä'o*
utterance), what (word: [ʔi.ʔu.pɛ] *PF* inter.
li'upe alomorf de *pel'i'u*
utterance), what (word: [pɛ.'li.ʔu] *PF* inter.
pel'i'u alomorf de *li'upe*
ușor, cu ușurință: [ni.'ftu.ɛ] *PF* adv. *niŋtue* (de-
 rivat din *ftue* *ușor*, *simplu*)
ușor, simplu: [ftu.ɛ] *PF* adj. *ftue*

very cold: [t'a.wɛw] *PF* adj. *txawew* (derivat
 din *txan* *much* și *wew* *cold*)
very hot: [t'a.som] *PF* adj. *txasom* (derivat din
txan *much* și *som* *hot*)
very short time, second: [hi.kɪ] *PF* n. *hikrr*
 (c.w. din *hi'i* *little, small* and *krr* *time*)
vessel, container, carrier: [sæ.'hɛ.na] *PF* n. *sä-*
hena (derivat din *hena* *carry*)
vezi (sens fizic): [ts.ɛ.'ʔ.a] *PF* vtr. *tse'a*
viață: [ti.'ɛj] *PF* n. *tirey* (derivat din *rey* *trăi*)
vibrating tongue (Na'vi idiom), day time
smoking pleasure: [pɪ.k'ɛn.tɪ.kɪ] *Skxawng*
 n. *prrkxentrkr* (c.w. from *prte'* *pleasurab-*
le, *kxener* *smoke*, *trr* *day* and *krr* *time*)
victory, a win: [ti.jo'raʔ] *PF* n. *tiyora'* (derivat
 din *yora'* *win*)
video, movie, film: [rɛl a.ru.'sikx] *PF* n. *rel*
arusikx (c.w. din *rel* *picture* and *rikx* *move*)
vierme: [ŋawŋ] *PF* n. *ngawng*
viitor: [zu.'saw.kɪ] *PF* n. *zusawkr* (c.w. din
z«us»a'u *veni* and *krr* *timp*)
village: [tsɔraj] *PF* n. *tsray*
violet, purple, magenta: [ʔom.pin] *PF* n. *'om-*
pin (derivat din *'om* *purple*)
violet, purple, magenta: [ʔom] *PF* adj. *'om*
vis: [ʔu.nil] *JC* n. *unil*
viscos, gelatinos: [k'um] *PF* adj. *kxum*
vision, (sense of) sight: [tsɛ.'ʔa.tswɔ] *PF* n.
tse'atswo (derivat din *tse'a* *see*)
visitor: [fɪ.tu] *PF* n. *frrtu*
viteaz, curajos: [tstɛw] *PF* adj. *tstew* ofp.

vivid, bright: [t'a.na.tan] *PF* adj. *txanatan*
(c.w. din *txan* much and *atan* light)
vizita: [f.r.f.ɛn] *PF* vtr. *frrfen*
viziune (spiritual): [æ.'i.ɛ] *PF* n. *äie*
voce: [mok.ri] *PF* n. *mokri*
voi (pl.), voi toți: [aj.'ŋa] *PF* pn. *aynga* (derivat
din *nga tu*)
voi toți, voi (pl.): [aj.'ŋa] *PF* pn. *aynga* (derivat
din *nga tu*)
volcano: [t'ɛp.'ram] *PF* n. *txeptram* (c.w. din
txep fire and *ram* mountain)

W

'watch it!', angry snarl: [o.'ɫsss] *LA* intj. *oìsss*
a wall or bank of powerful waterfalls noted for its deafening roar and deadly force (countable, but only rarely): [k'of] *PF* n. *kxor*
a win, victory: [ti.jo'raʔ] *PF* n. *tìyora'* (derivat
din *yora'* win)
wake up, to wake, to waken: [ti.'t'ɛn s-i] *PF*
vin. *tìtxen si* (derivat din *tìtxen* awakeness)
wall, vertical surface: [k'ɛm.jo] *PF* n. *kxemyo*
(c.w. din *kxem* be vertical and *yo* surface)
want to know, be curious: [n.ɛw.'o.mum] *PF*
svin. *newomum* (c.w. din *new* want and
omum know)
war cry: [i.'leʒ] *LA* intj. *iley*
warm: [saŋ] *PF* adj. *sang*
warpaint: [tsa.mo.pin] *PF* n. *tsamopin* (c.w.
din *tsam* war and *'opin* color)
waste: [ʔ.al] *PF* vtr. *'al*
wasteful: [ɛ.'ʔal] *PF* adj. *le'al* (derivat din *'al*
waste) nfp.
wastefully: [ni.'ʔal] *PF* adv. *nì'al* (derivat din
'al waste)
wastefulness: [ti.'ʔal] *PF* n. *tì'al* (derivat din
'al waste)
water container: [paj.sɛ.na] *PF* n. *paysena*
(c.w. din *pay* water and *sähena* container)
**water that is aeriated while flowing among
the rocks of a very gradually sloping
stream (countable):** [ru.'rur] *PF* n. *rurur*
watery: [ɛ.'paj] *PF* adj. *lepay* (derivat din *pay*
water)
way of living, culture: [fɛj.fja] *PF* n. *reyfya*
(c.w. din *rey* live and *fya'o* path, way)

vorbi: [p.'t'ɛ] *PF* v. *plltxe*
vrea, dori: [n.ɛw] *PF* vtrm. *new*
vâna: [t'a.r.on] *JC,PF* vtr. *taron*
vânt: [hu.'fwɛ] *PF* n. *hufwe*
vânătoare: [ti.tu.'sa.ron] *PF* n. *titusaron* (deri-
vat din *taron vâna*)
vânător: [ta.ron.ju] *JC,PF* n. *taronyu* (c.w. din
taron vâna and *-yu* suffix agent)
vânător mic: [ta.ron.ju.tsjɪp] *PF* n. *taronyut-
syip* (derivat din *taronyu vânător*)
vă rog: [ru.'t'ɛ] *PF* intj. *rutxe*

way of thinking, thought pattern: [fpil.fja] *PF*
n. *fpilfya* (c.w. din *fpil* think and *fya'o*
path)
weakly, loosely: [ni.'mɛjp] *PF* adv. *nìmeyp*
(derivat din *meyp* weak)
weakness: [ti.'mɛjp] *PF* n. *tìmeyp* (derivat din
meyp weak)
weather: [ja.fkɛjk'] *PF* n. *yafkeyk* (derivat din
fkeytok exist)
Wednesday: [tr.'tsi.vɛ] *PF* n. *trrtsivɛ* (c.w. din
trr day and *tsivɛ* fourth)
week: [kin.tr] *PF* n. *kintrr* (derivat din *kinä*
seven și *trr* day)
weekend: [mun.tr] *PF* n. *muntrr* (derivat din
mune two și *trr* day)
weep, cry: [tsŋ.aw.v.ik'] *PF* vin. *tsngawòik*
weird, spooky: [snɛw.sjɛ] *PF* adj. *snewsye*
(c.w. din *snew* tighten, constrict and *syeha*
breath)
well: [ra.'mu.noŋ] *PF* n. *ramunong*
well (conversation starter): [tɛ] *PF* part. *tse*
what (action): [kɛm.pɛ] *PF* inter. *kempe* alo-
morf de *pehem* (c.w. from *kem* acțiune, ac-
tiovitate)
what (word, utterance): [li.ʔu.pɛ] *PF* inter.
li'upe alomorf de *pelì'u*
what (word, utterance): [pɛ.'li.ʔu] *PF* inter.
pelì'u alomorf de *li'upe*
what temperature?: [pɛ.som.'wɛw] *PF* inter.
pesomwew (derivat din *somwew* temperatu-
re)
what temperature? (more common):
[som.'wɛw.pɛ] *PF* inter. *somwewepe* (derivat
din *somwew* temperature)

- what width, how wide?:** [pɛ.slo.'snɛpʰ] *PF* inter. *peslosnep* (derivat din **snep** *narrow*) (allomorph of *slosneppe*)
- what width, how wide?:** [slo.'snɛ.pɛ] *PF* inter. *slosneppe* (derivat din **snep** *narrow*) (allomorph of *peslosnep*)
- whatever, no matter, no matter what:** [kɛ.'tsɾan] *PF* adj., conj. *ketsran* (c.w. din **ke** *not* and **tsranten** *Matter, be of importance*)
- when, at the time that:** ['kɾ.a] *PF* conj. *krra* (derivat din **krr** *time*)
- where, place where:** ['tsɛ.ŋa] *PF* conj. *tsenga* (derivat din **tseng** *place*)
- whether, or:** [ft'ɛj] *PF* conj. *ftxey*
- which kind:** [fnɛ.pɛ] *PF* inter. *fnepe* alomorf de **pefnel**
- which kind:** [pɛ.'fnɛl] *PF* inter. *pefnel* alomorf de **fnepe**
- whisper:** ['tsɪ.sɪ] *PF* vin. *tsɪsɪ*
- whisper:** [sæ.'tsɪ.sɪ] *PF* n. *sätsɪsɪ* (derivat din **tsɪsɪ** *whisper*)
- whistle:** [fw.ɛ.fw.i] *PF* vin. *fwefw*
- white:** [tɛjɾ.pin] *PF* n. *teyrpin* (derivat din **teyr** *white*)
- white:** [tɛjɾ] *PF* adj. *teyr*
- whitewater rapids (countable, but only rarely):** ['tsɛl.tsul] *PF* n. *tseltsul*
- whole, totality:** [wotʰ] *PF* n. *wotx*
- wide:** ['slo.a] *PF* adj. *sloa*
- widely, pervasively:** [ni.'ho.ɛtʰ] *PF* adv. *nɪhoet* (derivat din **hoet** *vast, broad, expansive*)
- width:** [slo.'snɛpʰ] *PF* n. *slosnep* (derivat din **snep** *narrow*)
- wife, female spouse:** [mun.'t'a.tɛ] *PF* n. *muntxate* (derivat din **muntxatu** *spouse*)
- wild, natural (something in its original, unmodified, untampered-with natural state):** [jɾ] *PF* adj. *yrr*
- win:** [j.o.'ɾ.aʔ] *PF* vtr. *yora'*
- winner:** [jo.'raʔ.tu] *PF* n. *yora'tu* (derivat din **yora'** *win*)
- wish:** ['ɾ.a.ŋa] *PF* vin. *rangal*
- wish (contrary to fact, with perfective or imperfective subjunctive):** [ni.'ra.ŋa] *PF* adv. *nɪrangal* (derivat din **rangal** *wish*)
- with originality, originally, in an original way:** [ni.'tsim] *PF* adv. *nɪtsim* (derivat din **tsim** *source*)
- with perfective or imperfective subjunctive), wish (contrary to fact:** [ni.'ra.ŋa] *PF* adv. *nɪrangal* (derivat din **rangal** *wish*)
- with pleasure, pleasurably, gladly:** [ni.'pɾ.tɛʔ] *PF* adv. *nɪprɾte'* (derivat din **prɾte'** *pleasurable*)
- with pride, proudly:** [ni.'nɾ.a] *PF* adv. *nɪnrra* (derivat din **nrra** *pride*)
- without:** ['lu.kɛ] *PF* adp. *luke-*
- without a doubt:** [am.'ʔa.lu.kɛ] *PF* adv. *am'aluke* (derivat din **am'ake** *sure, confident*)
- without clothing, naked:** [luk.'pɛn] *PF* adj. *lukpen* (c.w. din **luke** *without* and **pen** *clothing (plural)*)
- without hesitation, trustingly:** [ni.'mal] *PF* adv. *nɪmal* (derivat din **mal** *trustworthy*)
- without stopping, continuously, incessantly:** [ni.l.kɛ.'ftaŋ] *PF* adv. *nɪlkeftang* (c.w. din **luke** *without* and **ftang** *stop*)
- without tampering with or changing the nature, naturally:** [ni.'jɾ] *PF* adv. *nɪyrr* (derivat din **yrr** *natural*)
- without warning, suddenly:** [tsɪk] *PF* adv. *tsik*
- womb:** ['pɾ.ku] *PF* n. *prɾku* (c.w. din **prɾnen** *ba-by* and **kelku** *home*)
- wonderful, terrific, fantastic:** [ko.'sman] *PF* adj. *kosman*
- wonderfully:** [nik.'sman] *PF* adv. *nɪksman* (derivat din **kosman** *wonderful*)
- wood:** [ɾm] *PF* n. *rɪn*
- word-play, pun:** ['li.ʔu.van] *PF* n. *li'uvan* (c.w. din **li'u** *word* and **uvan** *game*)
- words of a poem or lyrics of a song:** [wa.j.æ a.jl.ʔu] *PF* ph. *wayä ayli'u* (derivat din **way** *sing* (*ceremonial register*))
- work:** [tɪ.'kaŋ.kɛm 's.i] *PF* vin. *tikangkem si* (derivat din **tikangkem** *work*)
- work correctly or as nature intended, be well, be intact, be as it should be:** [z.o] *PF* svin. *zo*
- worrisome matter, source of worry:** ['sɲum.tsim] *PF* n. *sɲumtsim* (c.w. din **sɲum** *worry* and **tsim** *source*)
- worrisome, troubling:** ['sɲu.ŋaʔ] *PF* adj. *sɲung'a'* (derivat din **sɲum** *worry*)
- worry:** [sɲum] *PF* n. *sɲum*
- worry:** [sɲum 's.i] *PF* vin. *sɲum si* (derivat din **sɲum** *worry*)

worryingly, fretfully: [ni.'sɨum] *PF* adv. *nɨsngum* (derivat din **sngum** *worry*)
worsen, get worse: [ʼfɛ.ʔ·ul] *PF* vin. *fe'ul* (c.w. din **fe'** *bad* and **'ul** *increase*)
worsening (in the general or abstract sense): [ti.'fɛ.ʔul] *PF* n. *tife'ul* (derivat din **fe'ul** *worsen*)
worsening (specific instance): [sæ.'fɛ.ʔul] *PF* n. *säfe'ul* (derivat din **fe'ul** *worsen*)
wound: [sk'ir] *PF* n. *skxir*
wound: [ʼsk'ir 's-i] *PF* vin. *skxir si* (derivat din **skxir** *wound*)

Y

yearn for: [ʼʔ·an.l·a] *PF* vtr. *'anla*
yearning: [sæ.'ʔan.la] *PF* n. *sä'anla* (derivat din **'anla** *yearn for*)
yellow: [ʼrim.pin] *PF* n. *rimpin* (derivat din **rim** *yellow*)

Z

zbura: [ʼtsw·aj·on] *PF* vin. *tswayon*
zero: [kɛw] *PF* num. *kew*
zgomot, gălägie: [lɛ.'hawm.pam] *PF* adj. *le-hawmpam* (derivat din **hawmpam** *zgomot*)
zi: [tr] *PF* n. *trr*

wounded: [lɛ.'sk'ir] *PF* adj. *leskxir* (derivat din **skxir** *wound*)
Wow!, Hei!, Ei!, expresie de surpriză și plăcere: [ʼtɛw.ti] *PF* intj. *tewti*
write: [pam.'rel 's-i] *PF* vin. *pamrel si* (derivat din **pamrel** *writing*)
writer: [pam.'rel.si.ju] *PF* n. *pamrelsiyu* (derivat din **pamrel** *writing*)
writing: [pam.'rel] *PF* n. *pamrel* (c.w. din **pam** *sound* and **rel** *image*)
wrong, incorrect, not right: [kɛ.'jawr] *PF* adj. *keyawr* (c.w. din **ke** *not* and **eyawr** *correct*)

yes (colloquial): [sran] *PF* part., intj. *sran*
young of an animal, bird, fish, insect: [ʼli.ni] *PF* n. *lini*

zilnic: [lɛ.'tr] *RL* adj. *letrr* (derivat din **trr** *zi*)
zâmbet: [ʼlr.tokʷ] *PF* n. *lrrtok*
zâmbi: [ʼlr.tokʷ 's-i] *PF* vin. *lrrtok si* (derivat din **lrrtok** *zâmbet*)